’s-Hertogenbosch

Voortgangsrapportage veiligheid 2020

Onderzoek & Statistiek
April 2020

Samenvatting

Elke twee jaar verschijnt er in de gemeente 's-Hertogenbosch de veiligheidsmonitor. Ook in de 'tussenjaren' is behoefte aan monitoring. Daarom verschijnt er voor de even jaren een voortgangsrapportage veiligheid. Deze gaat voornamelijk in op het voorkomen van misdrijven en incidenten volgens politiestatistieken. De leidraad voor de voortgangsrapportage veiligheid is het Integraal Veiligheidsplan (IVP). In het IVP staan de hoofdlijnen van het gemeentelijk veiligheids-beleid beschreven. In de periode 2019-2022 zijn er vier belangrijke prioriteiten genoemd:

1. Veilige en leefbare wijken en buurten
2. Veilig uitgaan en veilige evenementen
3. Problematische jeugd en jeugdgroepen
4. Ondermijning

Veiligheidsplannen

In het IVP en de Begroting zijn doelstellingen geformuleerd met betrekking tot een groot aantal veiligheidsthema's. Die doelstellingen moeten gerealiseerd zijn in 2022.

Doelstellingen

Op de volgende pagina staat een overzicht met de objectieve doelstellingen uit het IVP en de Begroting. Hierin is in één oogopslag te zien:

1. De doelstelling voor 2022;
2. De waarde van de nulmeting (2017)[1];
3. De waarde van 2020;
4. Wordt de doelstelling in 2022 gehaald?
   - ✓ Voldoet al aan de doelstelling
   - ✓ Voldoet nog niet aan de doelstelling, maar ontwikkelt zich gunstig richting de doelstelling
   - ✗ Voldoet niet aan de doelstelling en ontwikkelt zich ongunstig richting de doelstelling

Corona en veiligheid

Sinds maart 2020 heeft Nederland te maken met de uitbraak van het coronavirus (COVID-19). De coronapandemie en de maatregelen om de verspreiding tegen te gaan hebben effect op de overlast en criminaliteit. Om de invloed van de coronapandemie op overlast en criminaliteit inzichtelijk te maken, presenteren we in dit onderzoek naast jaarcijfers ook het aantal registraties per maand in 2019 en 2020. Hierdoor is (deels) de invloed van de coronapandemie in cijfers terug te zien.

Hieronder wordt ingegaan op de belangrijkste ontwikkelingen van 2020.

Overkoepelend veiligheidsbeleid

Als we het hebben over misdrijven dan hebben we het over relatief zware strafbare feiten. Bijvoorbeeld diefstal, mishandeling of vernieling. In 2020 registreerde de politie 8.858 misdrijven in de gemeente 's-Hertogenbosch. Dat komt neer op 57,0 misdrijven per 1.000 inwoners. Hiermee voldoen we momenteel aan de IVP-doelstelling.

In 2020 waren er 3 procent minder misdrijven dan in 2019. Als we kijken naar de ontwikkelingen per maand, dan zien we een daling van het aantal misdrijven sinds de start van de coronapandemie. Met name in de eerste maanden van de coronapandemie waren er minder misdrijven in vergelijking met 2019.

[1] De doelstellingen van het IVP zijn geformuleerd voor de periode 2019-2022. De doelstellingen zijn destijds gebaseerd op de resultaten van 2017. Deze waarden gelden als *nulmeting*. Om de ontwikkelingen voor de gehele beleidsperiode inzichtelijk te maken worden daarom ontwikkelingen ten opzichte van 2017 gepresenteerd.

Tabel 1: Veiligheidsdoelstellingen gemeente 's-Hertogenbosch

	Doelstelling 2022	Nulmeting 2017	2020	Wordt de doelstelling in 2022 gehaald?
Overkoepelend veiligheidsbeleid				
Totaal aantal misdrijven per 1.000 inwoners	Max. 60	64,2	57,0	✓
Veilige en leefbare wijken en buurten				
Overlast personen met verward gedrag per 1.000 inw.	Max. 4,0	5,0	7,0	✗
Woninginbraken per 1.000 inwoners	Max. 6,0	6,4	3,9	✓
Diefstallen uit/vanaf auto's per 1.000 inwoners	Max. 6,5	8,3	4,6	✓
Diefstallen van motorvoertuigen per 1.000 inw.	Max. 1,3	1,8	0,6	✓
Problematische jeugd en jeugdgroepen				
Overlast jeugd per 1.000 inwoners	Max. 4,8	5,9	10,4	✗

Bron: Politie

Veruit de meeste misdrijven vinden doorgaans plaats in de Binnenstad. In de Binnenstad zorgt de concentratie van veel mensen in een relatief klein gebied met uiteenlopende functies, zoals winkels en horeca, voor een hoger incidentenpatroon als het gaat om overlast en criminaliteit. Door de coronapandemie waren er minder bezoekers in de Binnenstad. Dit kwam onder andere door de oproep om zoveel mogelijk thuis te blijven en de (tijdelijke) sluiting van bijvoorbeeld horecagelegenheden en publiek toegankelijke locaties zoals musea, theaters en bioscopen. De daling van het aantal misdrijven in de Binnenstad was dan ook groter dan in voorgaande jaren. In 2020 waren er 17 procent minder misdrijven in de Binnenstad dan in 2019.

Veilige en leefbare wijken en buurten

Op het gebied van 'zorg & veiligheid' zien we gedurende de coronapandemie verschillende ongunstige ontwikkelingen. Doordat meer mensen thuis zijn (zoals door thuiswerken, thuisonderwijs, gesloten sport- en horecagelegenheden) wordt er meer woonoverlast ervaren. Ten opzichte van 2019 waren er in 2020 meer incidenten van burengerucht (zoals burenruzies) (+27%), ruzie/twist (+8%) en geluidshinder (+49%). Daarnaast waren er in 2020 ook meer incidenten van overlast door zwervers (+24%) en overlast door personen met verward gedrag (+35%) geregistreerd dan in 2019. Om in 2022 aan de IVP-doelstelling te voldoen, dient het aantal overlastincidenten door personen met verward gedrag zo'n 75 procent af te nemen.

Een positieve ontwikkeling zien we op het gebied van vermogenscriminaliteit. Zo daalde tussen 2019 en 2020 het aantal woninginbraken (-6%), diefstallen uit/vanaf auto's (-10%), diefstallen van motorvoertuigen (-23%), diefstallen van bromfietsen/snorfietsen (-40%), diefstallen af/uit/van overige voertuigen (-17%) en zakkenrollen (-34%). Wel nam het aantal inbraken in garages, schuurtjes, tuinhuizen (+53%) en fietsendiefstallen (+8%) toe.

Veilig uitgaan en veilige evenementen

De coronapandemie heeft veel invloed op het uitgaansleven en evenementen. Van half maart tot 1 juni 2020 waren eet- en drinkgelegenheden gesloten. Daarna mochten zij onder voorwaarden weer open. Half oktober viel opnieuw de beslissing om eet- en drinkgelegenheden te sluiten. Discotheken, nachtclubs en vergelijkbare dansgelegenheden zijn sinds half maart niet meer open gegaan. Ook zijn veel evenementen afgelast of aangepast. Dit heeft vanzelfsprekend ook invloed op bijvoorbeeld overlast en criminaliteit in de Binnenstad, zoals uitgaansgeweld.

In vergelijking met 2019 waren er in 2020 minder openlijke geweldplegingen en mishandelingen. Zowel in de totale gemeente als in de Binnenstad zien we een afname voor deze geweldsdelicten. In de Binnenstad daalde het aantal openlijke geweldplegingen met 31 procent. Daarnaast daalde het aantal mishandelingen in de Binnenstad met 35 procent. Dit is een sterkere daling dan gemiddeld in de gemeente (-21%). Kijken we naar de ontwikkelingen van het aantal mishandelingen in 2020 dan zien we onder andere minder mishandelingen in de periode maart-mei en november-december. Dit valt (deels) samen met de sluiting van horecagelegenheden van half maart tot 1 juni en vanaf half oktober.

Problematische jeugd en jeugdgroepen

Eén van de onderwerpen die zich het afgelopen jaar erg ongunstig heeft ontwikkeld is jongerenoverlast. Tussen 2019 en 2020 steeg het aantal geregistreerde incidenten van 5,5 naar 10,4 incidenten per 1.000 inwoners. Dit is een toename van 91 procent. Vooral in de eerste maanden van de coronapandemie (maart t/m juni) waren er meer incidenten van jongerenoverlast in vergelijking met 2019. Maar ook daarna bleven meer incidenten plaatsvinden dan in 2019.

Sinds 16 maart kunnen jongeren (gedeeltelijk) niet naar school. Doordat jongeren meer thuis zijn, zie je ze op sommige plekken meer op straat, bijvoorbeeld om bij te kletsen of voor een potje voetbal. Soms met de nodige overlast en tot ergernis van buurtbewoners. Het gaat echter niet altijd gepaard met ‘echte overlast’. De politie nuanceert daarom het aantal meldingen van jongerenoverlast en geeft aan dat een deel van de meldingen gaat om het niet houden van 1,5 meter afstand of samenscholen. Ook de inschatting van professionals is dat de stijging van het aantal registraties van jongerenoverlast grotendeels te verklaren is door de coronapandemie. Enerzijds doordat meldingen van het overtreden van coronaregels werden geregistreerd als jongerenoverlast. Anderzijds doordat jeugd meer op straat was dan voor de coronapandemie (bijvoorbeeld door sluiting van scholen en andere voorzieningen). Dit leidt tot meer overlast, maar vindt de oorsprong wel in corona.

Ondermijning

Een onderwerp dat opvalt bij ondermijning is horizontale fraude. Horizontale fraude is een fraudevorm die is gericht tegen burgers, bedrijven en financiële instellingen. Denk hierbij aan fraude met betaalproducten of online handel, identiteitsfraude of online oplichting via WhatsApp. Het aantal misdrijven van horizontale fraude neemt sinds 2018 toe. Tussen 2019 en 2020 nam het aantal misdrijven met 50 procent toe. Vooral in de eerste maanden van de coronapandemie was er sprake van een stijging van het aantal misdrijven.

Inhoudsopgave

1. Inleiding ... 6
2. Overkoepelend veiligheidsbeeld ... 8
3. Veilige en leefbare wijken en buurten ... 10
   3.1 Overlast, geweld op het snijvlak van Zorg & Veiligheid ... 10
      3.1.1 Overlast op snijvlak van Zorg & Veiligheid ... 10
      3.1.2 Geweld op het snijvlak van Zorg & Veiligheid ... 21
      3.1.3 Beleving overlast, geweld op het snijvlak van Zorg & Veiligheid ... 23
      3.1.4 Aanpak ... 24
   3.2 Vermogenscriminaliteit en High Impact Crimes ... 27
      3.2.1 Woninginbraak ... 27
      3.2.2 Voertuigcriminaliteit ... 30
      3.2.3 Geweldsmisdrijven ... 37
      3.2.4 Preventie en repressie ... 41
   3.3 Wijkgerichte aanpak ... 44
4. Veilig uitgaan en veilige evenementen ... 47
   4.1 Geweldsmisdrijven ... 48
   4.2 Overlast ... 51
   4.3 Maatregelen ... 51
5. Problematische jeugd en jeugdgroepen ... 53
   5.1 Jongerenoverlast ... 53
   5.2 Aanpak jongerenoverlast ... 55
6. Ondermijning ... 57
7. Overige strategische thema's ... 62
   7.1 Veilig winkelgebied, veilige bedrijventerreinen ... 62
   7.2 Verkeersveiligheid ... 65
   7.3 Brandveiligheid, externe veiligheid en crisisbeheersing ... 67
   7.4 Polarisatie en radicalisering ... 68
   7.5 Informatieveiligheid ... 69
   7.6 Veilige publieke taak (VPT) ... 69
   7.7 Ambtelijke en bestuurlijke integriteit ... 70

Bijlage A: Tijdlijn coronapandemie ... 71
Bijlage B: Doelstellingen IVP en Begroting ... 72
Bijlage C: Toelichting politiecijfers ... 73
Bijlage D: Overzichtskaart wijken en buurten ... 74

1. Inleiding

Elke twee jaar verschijnt er in de gemeente 's-Hertogenbosch een veiligheidsmonitor. De veiligheidsmonitor biedt inzicht in de huidige veiligheidssituatie en -ontwikkelingen. De leidraad voor de veiligheidsmonitor is het Integraal Veiligheidsplan (IVP)[2]. In het IVP staan de hoofdlijnen van het gemeentelijk veiligheidsbeleid beschreven. In de periode 2019-2022 zijn er vier belangrijke prioriteiten genoemd:

1. Veilige en leefbare wijken en buurten
2. Veilig uitgaan en veilige evenementen
3. Problematische jeugd en jeugdgroepen
4. Ondermijning

Ook in de 'tussenjaren' is behoefte aan monitoring. Daarom verschijnt er voor de even jaren een voortgangsrapportage veiligheid. In de voortgangsrapportage wordt voornamelijk ingegaan op de *objectieve* indicatoren; dit betreft met name registratiegegevens van de politie. De *subjectieve* indicatoren gaan in op de beleving van overlast en criminaliteit door inwoners van de gemeente 's-Hertogenbosch. Dit wordt tweejaarlijks onderzocht en beschreven in de veiligheidsmonitor.

Corona en veiligheid

Sinds maart 2020 heeft Nederland te maken met de uitbraak van het coronavirus (COVID-19)[3]. De coronapandemie en de maatregelen om verspreiding tegen te gaan hebben onder andere effect op overlast en criminaliteit. Doorgaans presenteren we in de veiligheidsonderzoeken van de gemeente alleen het aantal incidenten en misdrijven per kalenderjaar. Maar om de invloed van de coronapandemie op overlast en criminaliteit inzichtelijk te maken, presenteren we in dit onderzoek ook het aantal registraties per maand in 2019 en 2020. Hierdoor is (deels) de invloed van de coronapandemie in cijfers terug te zien[4].

In de voortgangsrapportage veiligheid presenteren we normaal alleen *objectieve* indicatoren. De *subjectieve* gegevens die we in de veiligheidsmonitor opnemen komen uit de vragenlijst leefbaarheid & veiligheid. Dit vragenlijstonderzoek vindt tweejaarlijks plaats, en staat in het najaar van 2021 op de planning. Omdat de coronapandemie van invloed is op hoe inwoners de leefbaarheid en veiligheid ervaren, willen we hier een beeld van schetsen aan de hand van andere vragenlijstonderzoeken in de gemeente. Hierbij maken we gebruik van twee vragenlijstonderzoeken:

- Het inwonersonderzoek Maatschappelijke gevolgen van corona januari 2021
- Het inwonersonderzoek Leefbaarheid 2020

[2] Bron: Integraal Veiligheidsplan 2019-2022 gemeente 's-Hertogenbosch (oktober 2018).
[3] In bijlage A wordt een korte tijdlijn gepresenteerd; welke maatregelen zijn wanneer ingegaan / aangepast.
[4] De verschillen per maand tussen 2019 en 2020 kunnen naast de coronapandemie ook andere oorzaken hebben, zoals verschillen in weersomstandigheden.

Leeswijzer

De opzet van de hoofdstukken sluit zoveel mogelijk aan bij het IVP. We beginnen het rapport met het 'overkoepelend veiligheidsbeleid'. Hierbij wordt een algemeen beeld geschetst van de veiligheidssituatie in de gemeente. Vervolgens wordt per hoofdstuk ingezoomd op specifieke veiligheidsthema's:

- Veilige en leefbare wijken en buurten
- Veilig uitgaan en veilige evenementen
- Problematische jeugd en jeugdgroepen
- Ondermijning
- Overige strategische thema's

De resultaten zijn gekoppeld aan doelstellingen uit het IVP en andere 'veiligheidsplannen', zoals de Begroting 2020[5] en het Regionaal Veiligheidsplan 2019-2022[6]. De prioriteiten, ambities en doelstellingen uit de veiligheidsplannen staan in grijze blokken. Met vinkjes en kruisjes wordt duidelijk of een doelstelling wordt behaald:

✓ Voldoet al aan de doelstelling
✓ Voldoet nog niet aan de doelstelling, maar ontwikkelt zich gunstig richting de doelstelling
✗ Voldoet niet aan de doelstelling en ontwikkelt zich ongunstig richting de doelstelling

De resultaten uit de vragenlijsten *'Maatschappelijke gevolgen van corona'* en *'Leefbaarheid'* komen aan bod bij de paragrafen/hoofdstukken die over het betreffende onderwerp gaan. Hierbij wordt vermeld uit welke bron de resultaten afkomstig zijn.

Naast cijfers komen ook verklaringen, achtergronden en maatregelen over overlast en criminaliteit aan bod. Deze informatie is afkomstig van beleidsmedewerkers en (wijk-) professionals/beroepskrachten van de gemeente en de politie.

[5] Bron: Begroting 2020: https://s-hertogenbosch.begroting-2020.nl/ .
In bijlage B is een overzicht opgenomen uit welk veiligheidsplan welke doelstelling afkomstig is.
[6] Bron: Regionaal Veiligheidsplan Oost-Brabant 2019-2022 (november 2018). In het RVP zijn geen 'concrete' doelstellingen opgenomen. Wel komen de onderwerpen genoemd in het RVP in dit rapport zoveel mogelijk aan bod.

2. Overkoepelend veiligheidsbeeld

In de volgende hoofdstukken wordt ingegaan op de verschillende prioriteiten van de gemeente. Daarnaast werken we met een overkoepelende veiligheidsdoelstelling. Daarbij maken we gebruik van de indicatoren ‘totaal aantal misdrijven’ en ‘rapportcijfer veiligheid van de buurt’. Deze twee indicatoren geven een algemene indicatie van respectievelijk de objectieve en subjectieve veiligheid in ’s-Hertogenbosch. In de voortgangsrapportage veiligheid gaan we alleen in op de eerste indicator.

Misdrijven in ’s-Hertogenbosch

✓ In 2022 zijn er maximaal 60 misdrijven per 1.000 inwoners.

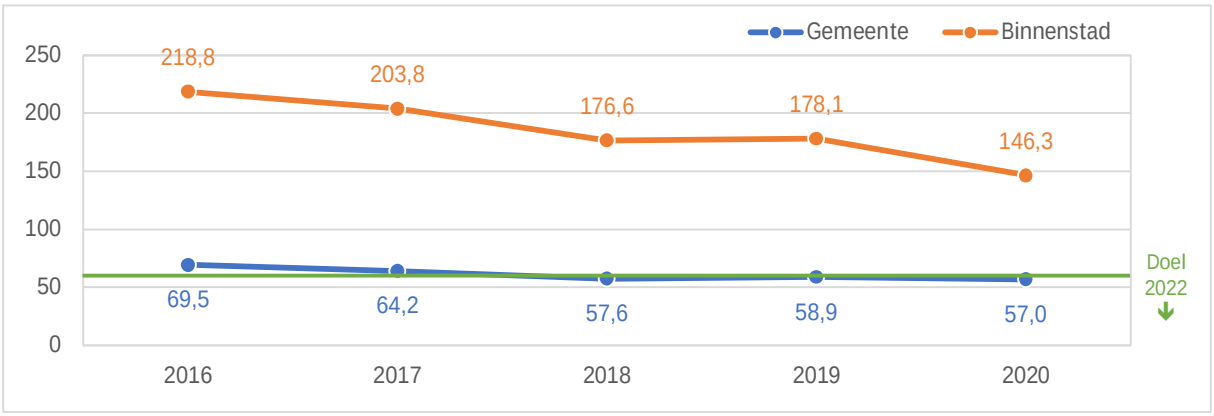
Als we het hebben over misdrijven dan hebben we het over relatief zware strafbare feiten. Bijvoorbeeld diefstal, mishandeling of vernieling. In 2020 registreerde de politie 8.858 misdrijven in de gemeente ’s-Hertogenbosch. Dat komt neer op 57,0 misdrijven per 1.000 inwoners (zie afbeelding 2). Hiermee wordt aan bovenstaande doelstelling voldaan.

In 2020 waren er 3 procent minder misdrijven dan in 2019. Als we kijken naar de ontwikkelingen per maand, dan zien we een daling van het aantal misdrijven sinds de start van de coronapandemie in maart (zie afbeelding 3). Als we inzoomen op de periode sinds de start van de coronapandemie (maart-december), dan zien we dat er in 2020 6 procent minder misdrijven waren dan in dezelfde periode in 2019. Met name in de eerste maanden van de coronapandemie waren er minder misdrijven in vergelijking met 2019.

Op een kaart wordt weergegeven in welke mate misdrijven plaatsvonden in de verschillende buurten in 2020 (zie afbeelding 4). Met blauwe en oranje kleuren wordt aangegeven of een buurt gunstig of ongunstig scoort. Relatief de meeste misdrijven vonden in 2020 plaats in de buurten Binnenstad centrum, Binnenstad oost, het Zand, Orthenpoort, Willemspoort en Ertveld. In deze buurten werden meer dan 100 misdrijven per 1.000 inwoners geregistreerd.

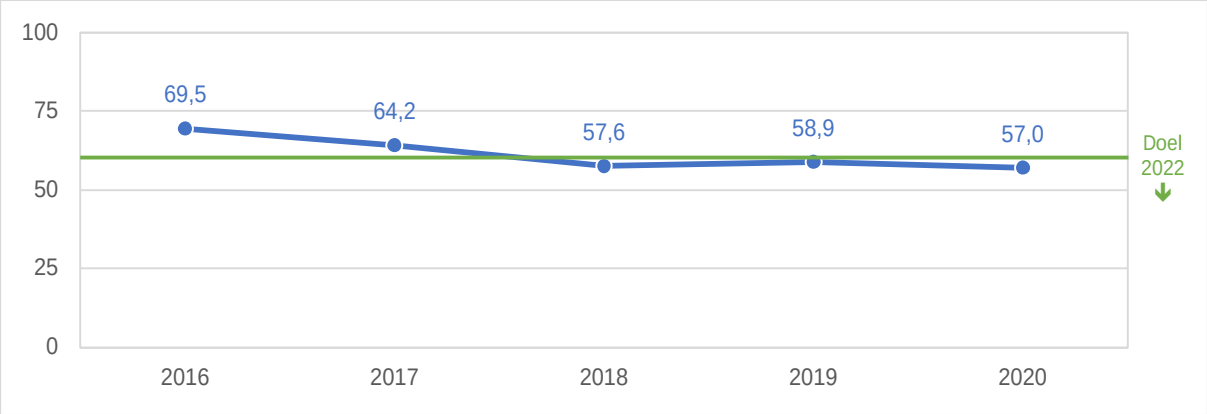
Veruit de meeste misdrijven vinden doorgaans plaats in de Binnenstad. In de Binnenstad zorgt de concentratie van veel mensen in een relatief klein gebied met uiteenlopende functies, zoals winkels en horeca, voor een hoger incidentenpatroon als het gaat om overlast en criminaliteit. Door de coronapandemie waren er minder bezoekers in de Binnenstad. Dit kwam onder andere door de oproep om zoveel mogelijk thuis te blijven en de (tijdelijke) sluiting van bijvoorbeeld horecagelegenheden en publiek toegankelijke locaties zoals musea, theaters en bioscopen. De daling van het aantal misdrijven in de Binnenstad was dan ook groter dan in voorgaande jaren. In 2020 waren er 17 procent minder misdrijven in de Binnenstad dan in 2019 (zie afbeelding 1).

Afbeelding 1: Aantal misdrijven per 1.000 inwoners, Binnenstad en gemeente ’s-Hertogenbosch

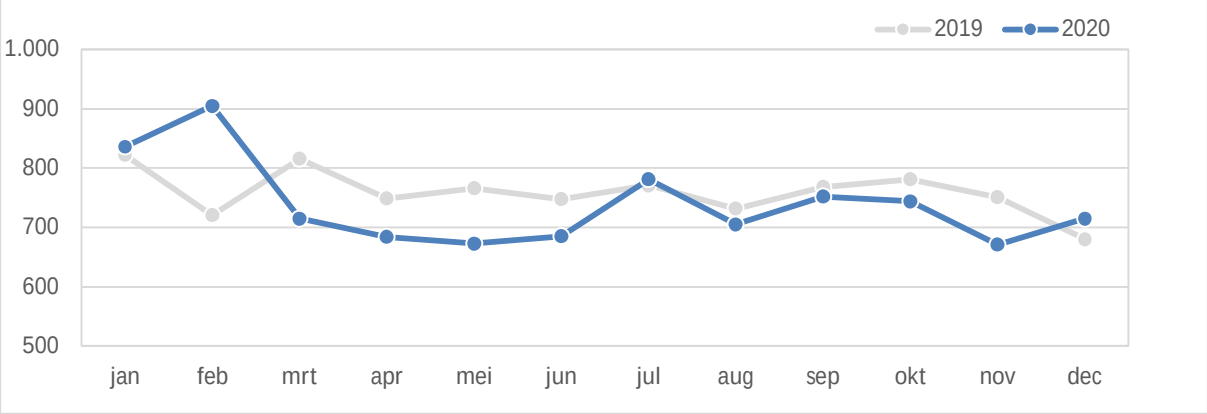
Bron: Politie

Afbeelding 2: Aantal misdrijven per 1.000 inwoners

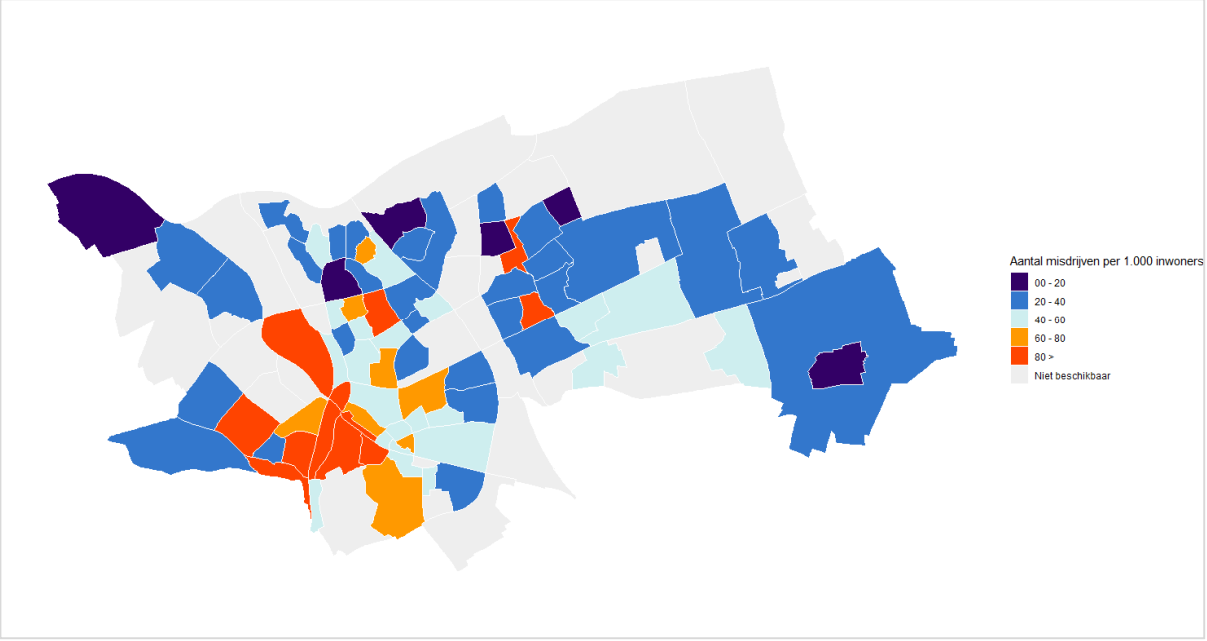
Bron: Politie

Afbeelding 3: Aantal misdrijven per maand

Bron: Politie

Afbeelding 4: Aantal misdrijven per 1.000 inwoners per buurt (2020)

Bron: Politie

3. Veilige en leefbare wijken en buurten

De veiligheid en leefbaarheid van onze wijken en buurten kunnen onder druk staan door verschillende vormen van overlast, geweld en vermogenscriminaliteit. We richten ons op twee deelthema's in het bijzonder, namelijk 'Overlast, geweld op het snijvlak van Zorg & Veiligheid' en 'Vermogenscriminaliteit en High Impact Crimes'. In bepaalde delen van de stad komen verschillende van deze bedreigingen bij elkaar. Dit zijn onze aandachtswijken en –buurten. Voor deze wijken en buurten volgen we een speciale gebiedsgerichte aanpak. Op deze manier voeren we maatwerk per wijk.

3.1 Overlast, geweld op het snijvlak van Zorg & Veiligheid

Het accent ligt hier op complexe sociale gevallen – individuen of gezinnen – waarbij sprake is van overlast en soms ook geweld. De overlast kan betrekking hebben op geluid, stank en andere vormen van verloedering, verbale uitingen. Psychiatrische factoren spelen vaak een rol, net als alcohol en/of drugs. Zowel de veiligheid van deze personen zelf als die van omwonenden/omgeving kan in het gedrang zijn. Dit soort complexe, soms snel escalerende situaties trekken een stevige wissel op de veiligheid en leefbaarheid van wijken en buurten. Door factoren zoals afnemende intramurale zorg en groeiende complexiteit, in bepaalde opzichten zelfs 'tweedeling' van de samenleving, komt dit fenomeen vaker voor dan in het verleden. We intensiveren onze aanpak op dit thema.

Doelstelling 2022:
Een zodanige infrastructuur van samenwerkende professionals en toegesneden voorzieningen in stand houden dat de veiligheid van en rond personen en gezinnen in alle gevallen van een aanvaardbaar niveau is of zo snel mogelijk weer wordt. Deze infrastructuur sluit aan op, maakt zo goed mogelijk gebruik van de mogelijkheden van de samenleving zelf.

3.1.1 Overlast op snijvlak van Zorg & Veiligheid

Sinds de coronapandemie zijn er meer mensen thuis. Bijvoorbeeld door thuiswerken, thuisonderwijs en gesloten sport- en horecagelegenheden. Doordat er nu meer mensen thuis zijn, leven we meer 'op elkaars lip'. Dit kan leiden tot woonoverlast. We zullen hierna ingaan op enkele overlastvormen: burengerucht, ruzie/twist en geluidsoverlast.

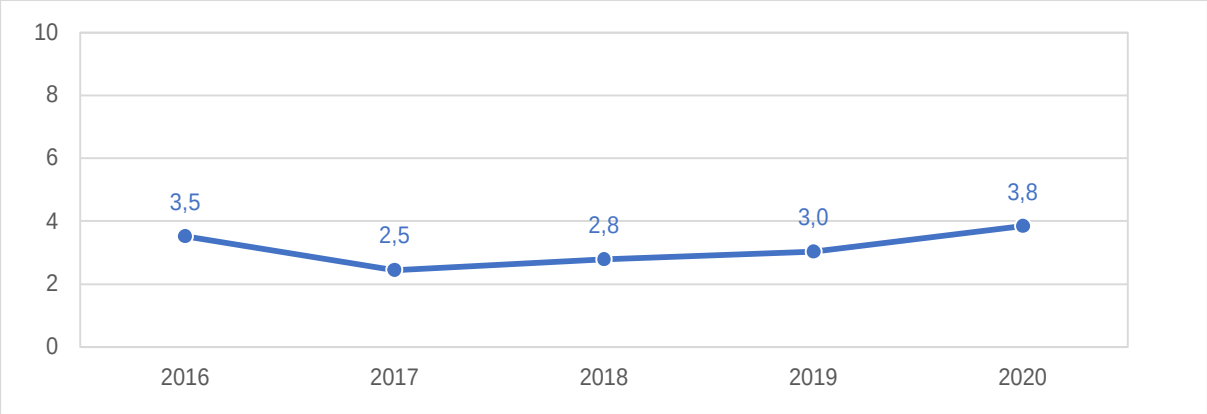
Burengerucht

Sinds 2017 neemt het aantal incidenten van burengerucht toe. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om burenruzies. Het afgelopen jaar was de stijging groter dan in de voorgaande jaren (+27%) (zie afbeelding 5).

We zien dat in 2020 met name in de beginperiode van de coronapandemie (maart t/m juni) meer incidenten waren van burengerucht. Maar ook in de andere maanden was het aantal incidenten van burengerucht vergelijkbaar of (iets) hoger in vergelijking met dezelfde maand in 2019 (zie afbeelding 6).

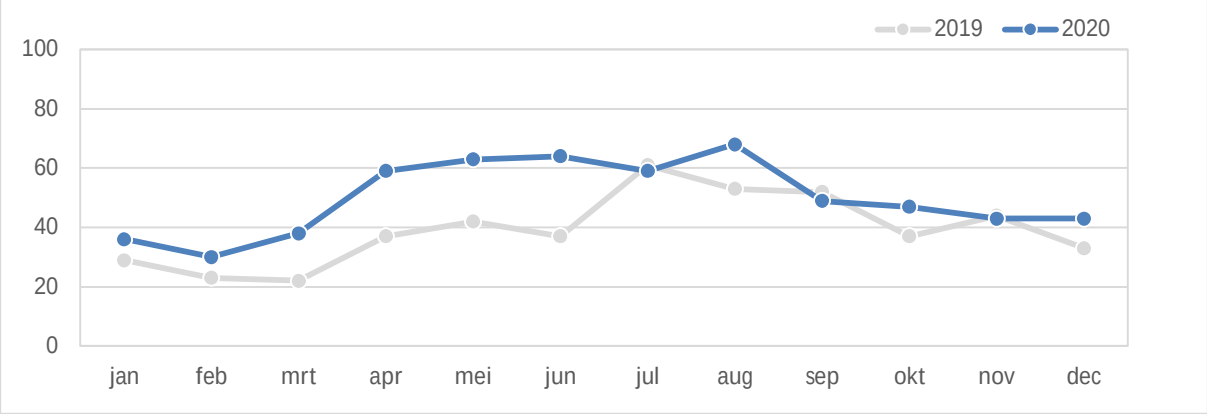
Op een kaart wordt weergegeven in welke mate incidenten van burengerucht hebben plaatsgevonden in de verschillende buurten in 2020 (zie afbeelding 7). Met blauwe en oranje kleuren wordt aangegeven of een buurt gunstig of ongunstig scoort. In de buurten Graafsebuurt zuid, de Haren, Maasstroom en Ertveld werden het afgelopen jaar minimaal 10 incidenten van burengerucht per 1.000 inwoners geregistreerd.

Afbeelding 5: Aantal incidenten van burengerucht per 1.000 inwoners

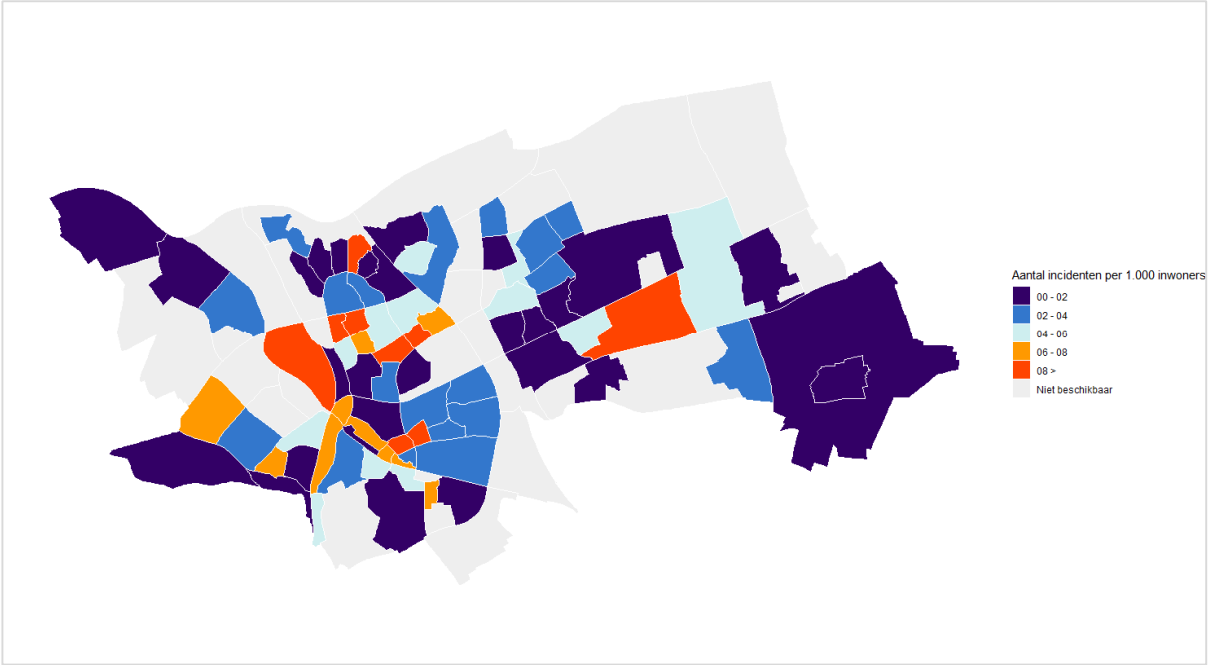
Bron: Politie

Afbeelding 6: Aantal incidenten van burengerucht per maand

Bron: Politie

Afbeelding 7: Aantal incidenten van burengerucht per 1.000 inwoners per buurt (2020)

Bron: Politie

Ruzie/twist

De politie registreert ook incidenten van ruzie/twist. Dit is geen fysiek geweld, maar betreft bijvoorbeeld scheldpartijen, ruzies en andere conflicten. Het aantal incidenten van ruzie/twist stijgt al sinds 2017. Ook het afgelopen jaar steeg het aantal incidenten. Tussen 2019 en 2020 nam het aantal ruzies met acht procent toe, van 14,5 naar 15,6 incidenten per 1.000 inwoners (zie afbeelding 8).

We zien geen opvallende ontwikkelingen van ruzie/twist gedurende de coronapandemie. Als gekeken wordt naar de ontwikkelingen per maand, dan blijken er vooral in de zomerperiode meer incidenten te zijn geweest. Van juli tot en met september waren er 26 procent meer incidenten van ruzie twist dan in dezelfde maanden in 2019 (zie afbeelding 9).

Op een kaart wordt weergegeven in welke mate incidenten van ruzie/twist plaatsvonden in de verschillende buurten in 2020 (zie afbeelding 10). Met blauwe en oranje kleuren wordt aangegeven of een buurt gunstig of ongunstig scoort. In de buurten Binnenstad oost, het Zand, de Bossche Pad, de Slagen en de Sprookjesbuurt werden het afgelopen jaar minimaal 35 incidenten van ruzie/twist per 1.000 inwoners geregistreerd.

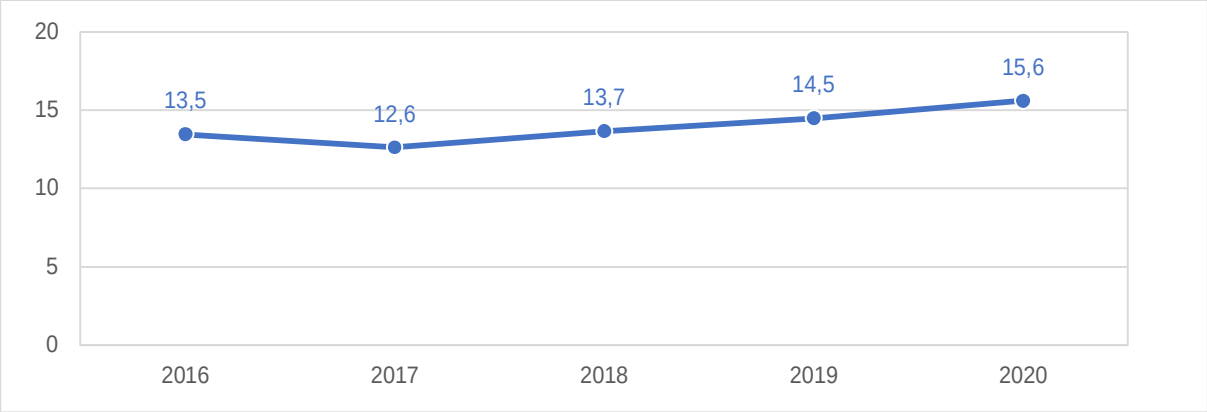
Geluidsoverlast

Een gegeven dat kan duiden op woonoverlast is geluidsoverlast. Hierbij kijken we naar de door de politie geregistreerde geluidsoverlast. Het afgelopen jaar waren er meer incidenten van geluidsoverlast dan in voorgaande jaren. Tussen 2019 en 2020 steeg het aantal incidenten van 9,0 naar 13,3 incidenten per 1.000 inwoners. Dit komt neer op een stijging van 49 procent (zie afbeelding 11).

We zien dat het aantal incidenten van geluidsoverlast in de eerste drie maanden van het jaar ongeveer hetzelfde is als in dezelfde maanden in 2019. Vervolgens zien we een stijging van het aantal incidenten in vergelijking met 2019 (zie afbeelding 12).

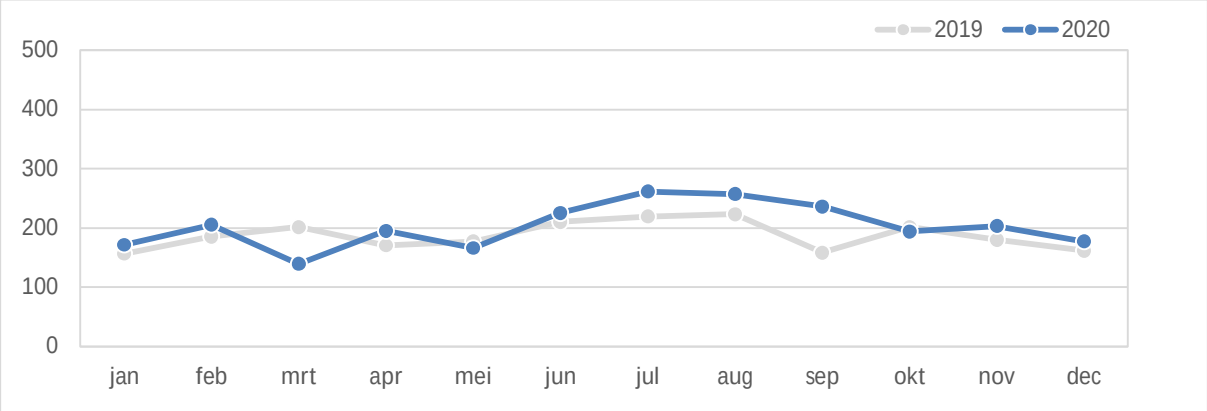
Op een kaart wordt weergegeven in welke mate er incidenten van geluidshinder waren in de verschillende buurten in 2020 (zie afbeelding 13). Met blauwe en oranje kleuren wordt aangegeven of een buurt gunstig of ongunstig scoort. Relatief de meeste geluidsoverlast werd geregistreerd in de buurten Binnenstad centrum, Binnenstad oost, de Hofstad, het Zand, Bazeldonk, de Gestelse buurt, Hinthamerpoort, Orthenpoort en Vlietdijk. In deze buurten werden minimaal 25 incidenten van geluidsoverlast per 1.000 inwoners geregistreerd.

Afbeelding 8: Aantal incidenten van ruzie/twist per 1.000 inwoners

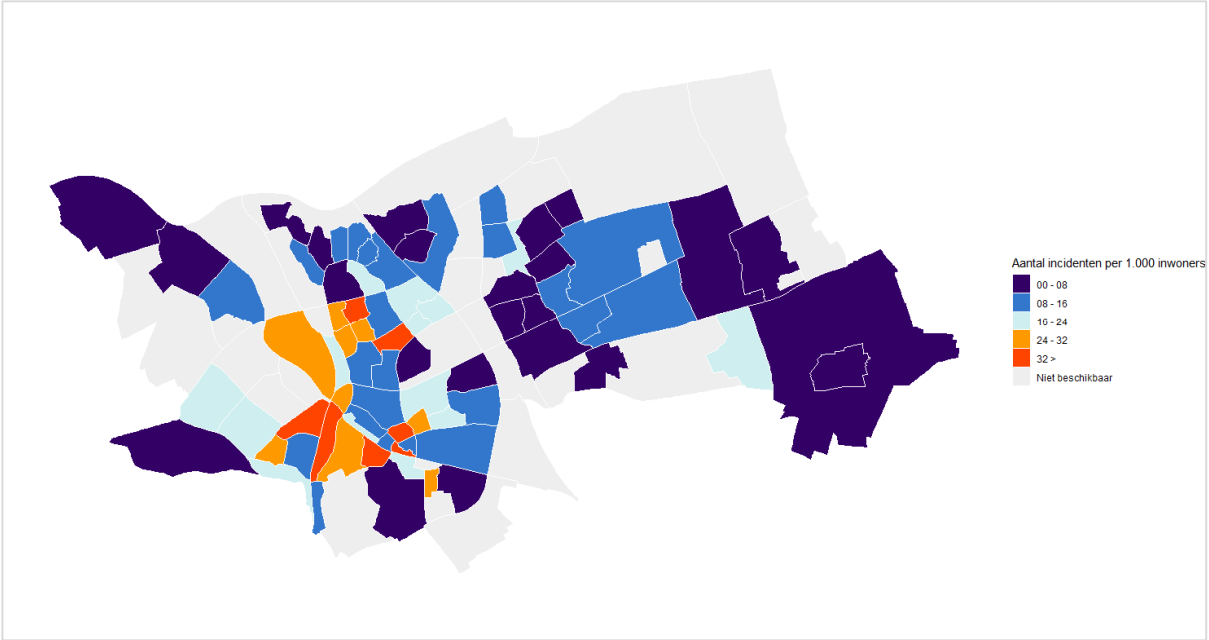
Bron: Politie

Afbeelding 9: Aantal incidenten van ruzie/twist per maand

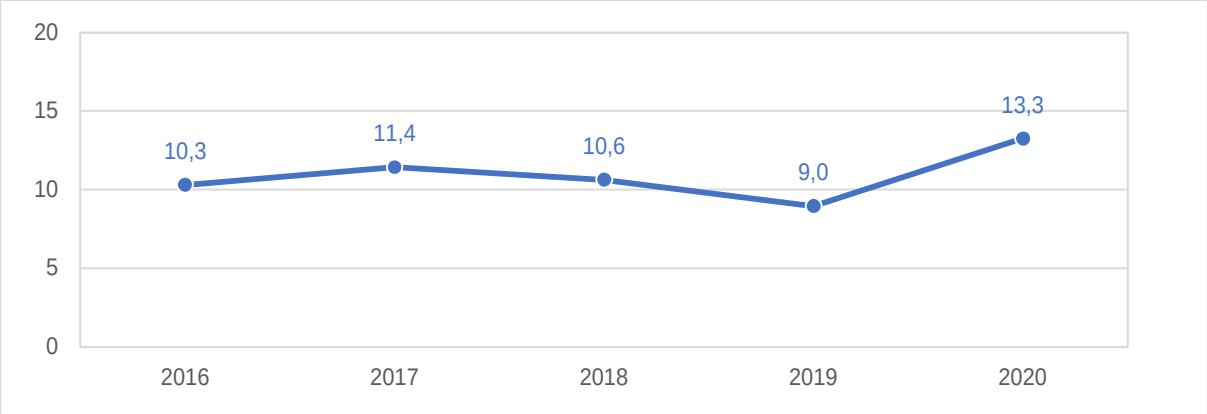
Bron: Politie

Afbeelding 10: Aantal incidenten van ruzie/twist per 1.000 inwoners per buurt (2020)

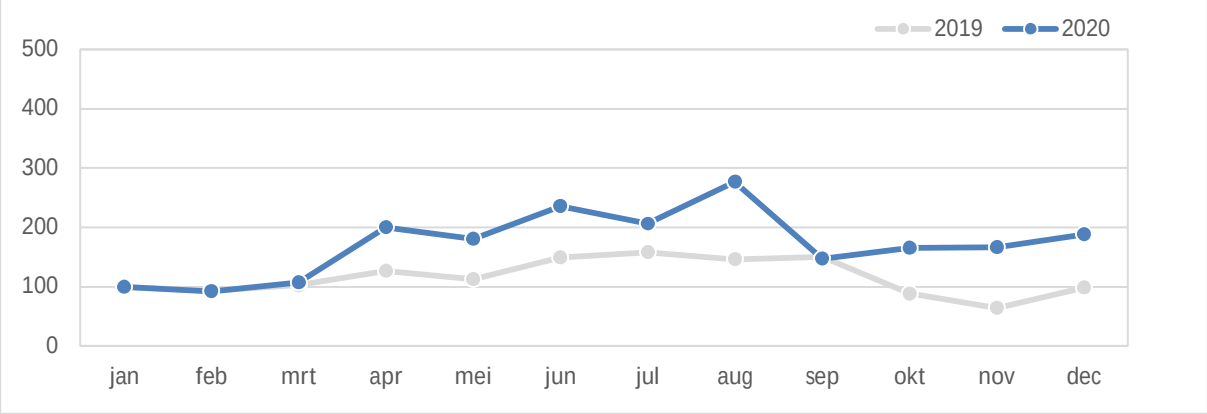
Bron: Politie

Afbeelding 11: Aantal incidenten van geluidshinder per 1.000 inwoners

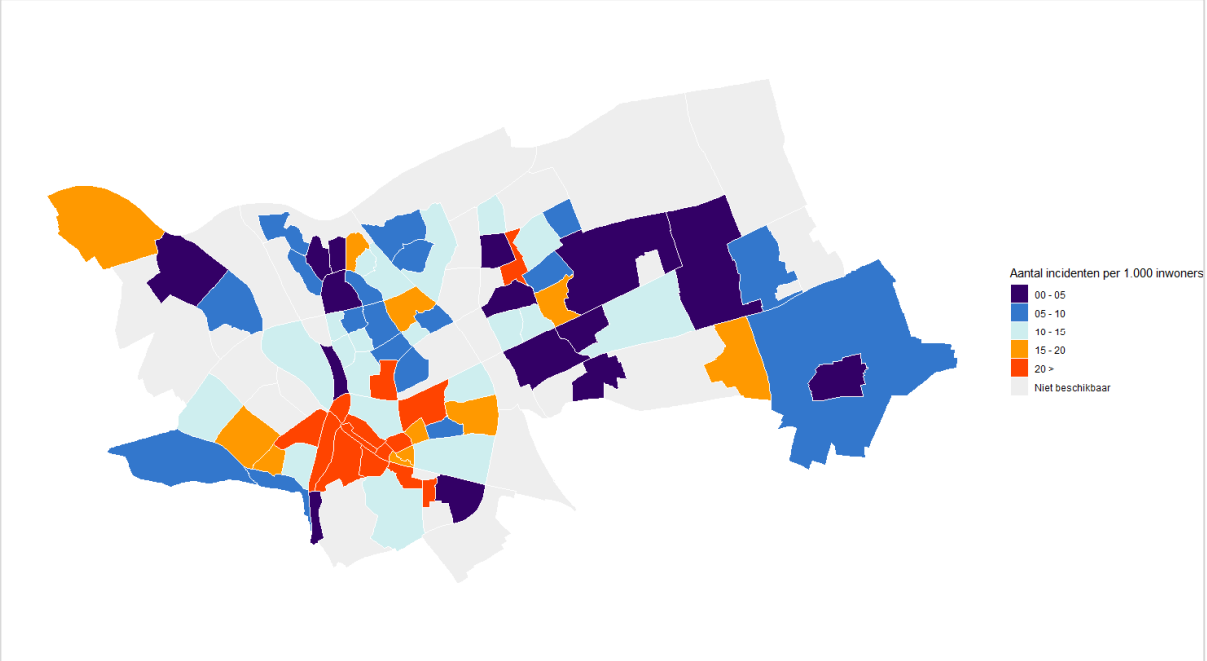
Bron: Politie

Afbeelding 12: Aantal incidenten van geluidshinder per maand

Bron: Politie

Afbeelding 13: Aantal incidenten van geluidshinder per 1.000 inwoners per buurt (2020)

Bron: Politie

Overlast door personen met verward gedrag

✗ In 2022 zijn er maximaal 4 incidenten van overlast door personen met verward gedrag per 1.000 inwoners.

Het aantal incidenten van overlast door personen met verward gedrag liet een aantal jaar op rij een stijging zien tot het jaar 2017. Daarna was het tot en met 2019 redelijk stabiel. Het afgelopen jaar is het aantal incidenten van overlast door personen met verward gedrag echter weer toegenomen. Tussen 2019 en 2020 steeg het aantal incidenten van 5,2 naar 7,0 incidenten per 1.000 inwoners. Dit komt neer op een stijging van 35 procent (zie afbeelding 14).

We zien dat in 2020 met name in het eerste half jaar van de coronapandemie (maart t/m augustus) meer incidenten waren van overlast door personen met verward gedrag. Vanaf september is het aantal incidenten weer redelijk vergelijkbaar met dezelfde maanden in 2019 (zie afbeelding 15).

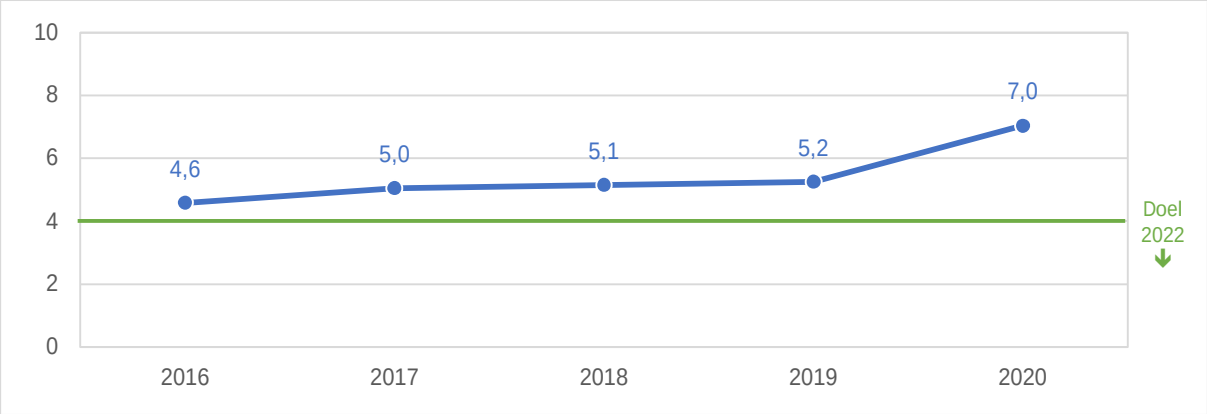
Op een kaart wordt weergegeven in welke mate overlastincidenten door personen met verward gedrag plaatsvonden in de verschillende buurten in 2020 (zie afbeelding 16). Met blauwe en oranje kleuren wordt aangegeven of een buurt gunstig of ongunstig scoort. Relatief de meeste overlastincidenten zijn geregistreerd in de buurten Binnenstad oost, het Zand, Orthenpoort, Binckhorst en Willemspoort. In deze buurten werden minimaal 20 incidenten van overlast door personen met verward gedrag per 1.000 inwoners geregistreerd.

De problematiek rondom personen met verward gedrag heeft in de samenleving veel aandacht. Landelijk deden zich enkele ernstige incidenten voor. De politie en woningcorporaties ervaren een toename van mensen met psychische klachten in de wijken. Hierdoor wordt de aanpak van complexe casuïstiek en vroegsignalering/preventie van escalatie extra belangrijk. Onderzoek naar aanleiding van de incidenten laat zien dat de samenwerking tussen ketenpartners verbeterd kan worden.

Op de schaal van de regio Brabant-Oost is dit tot 2020 aangepakt via het ‘project Verward en dan…’. Ook de invoering van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz) en de Wet zorg en dwang (Wzd) per 1 januari 2020 is op dat schaalniveau aangepakt. Er is een regionaal overleg Wvggz en een Programmaraad Zorg en Veiligheid waar de problematiek rondom personen met verward gedrag permanent op de agenda staat. In 2020 is ervaring opgedaan met de ketenveldnorm levensloopfunctie en beveiligde intensieve zorg, een sluitende aanpak voor personen met een ernstige psychiatrische aandoening en/of een licht verstandelijke beperking die ook andere problemen hebben (zoals een verslaving) die daardoor gevaarlijk gedrag vertonen of een risico hebben op gevaarlijk gedrag. Gemeenten kunnen cliënten daarvoor aanmelden bij de Zorg- en Veiligheidshuizen in Noordoost en Zuidoost. Vanuit ’s-Hertogenbosch is in 2020 1 cliënt geïncludeerd in de ketenveldnorm.

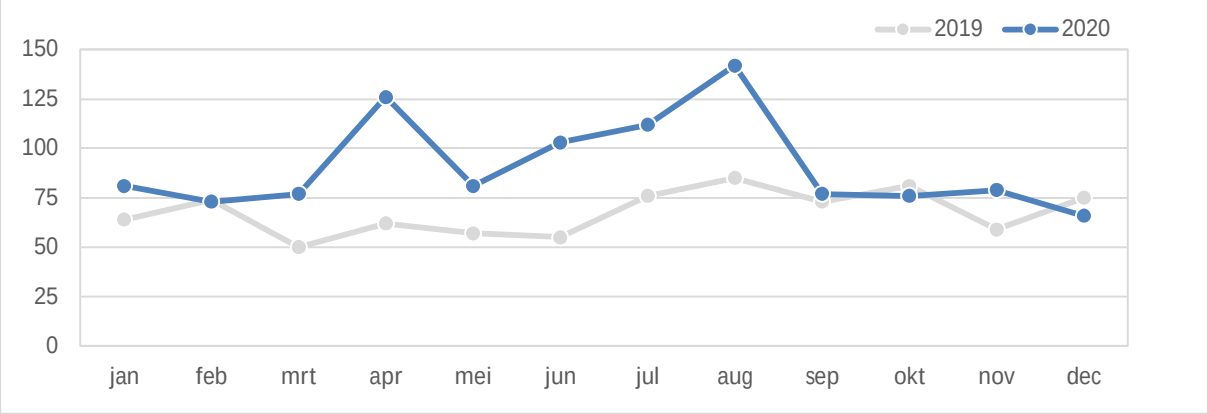
Op de schaal van de subregio Meierij/Bommelerwaard is sinds 1 januari 2020 het crisisinterventieteam van Farent actief, in ’s-Hertogenbosch 24 uur per dag, 7 dagen per week. Het team gaat op situaties af waarbij er geen sprake is van acuut gevaar, maar waar er wel grote zorgen zijn. Het team werkt hierbij nauw samen met de onder meer de politie, het Centrum voor Trajecten en Bemoeizorg (CvTB) en Reinier van Arkel (GGZ). Sinds 1 januari 2021 zijn ook de gemeentelijke regisseurs aangehaakt. Het gaat zowel om regisseurs toegang en regie (zorg) en regisseurs zorg en veiligheid. In subregionaal verband wordt ook het Uitvoeringsprogramma beschermd wonen (BW) en maatschappelijke opvang (MO) uitgevoerd. Onder het motto ‘wonen is de beste zorg’ wordt gekeken naar passende huisvesting voor personen met verward gedrag. Het palet aan woonzorgvormen wordt hiervoor de komende tijd getransformeerd. Onderdeel van dit palet zijn Housing First (gestart in 2019) een tweede hostel (BW, realisatie in 2022/Q1) en een voorziening langdurig verblijf (VLV, beoogde realisatie in 2022).

Afbeelding 14: Aantal incidenten van overlast door verwarde/overspannen personen per 1.000 inwoners

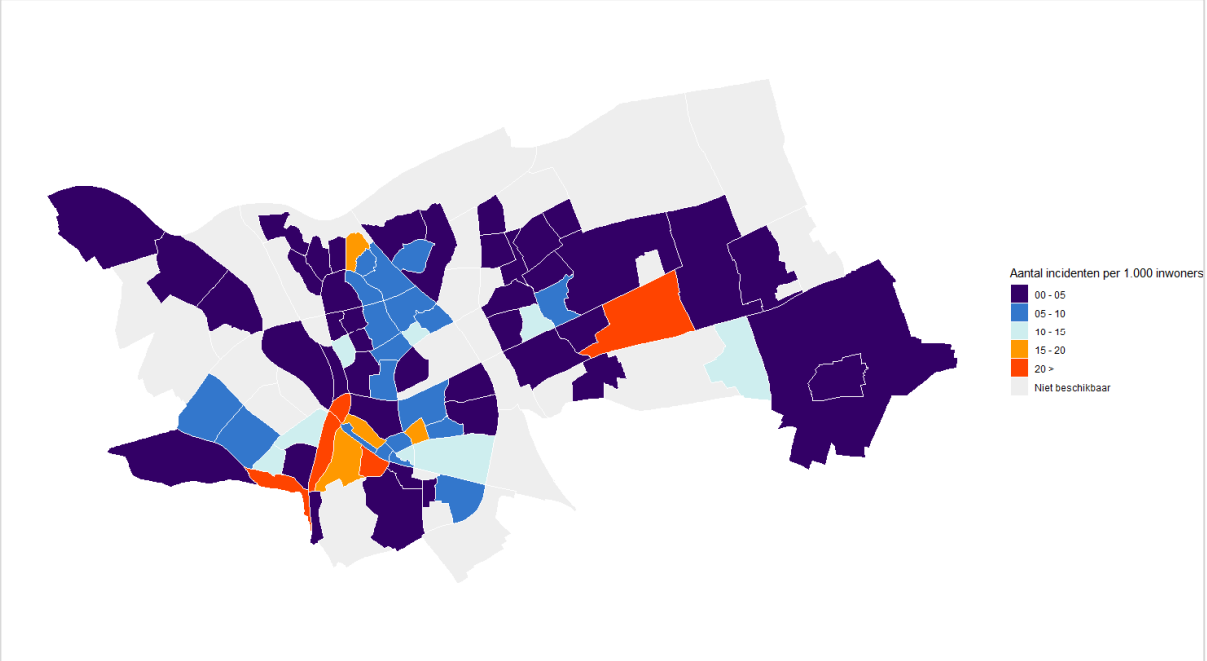
Bron: Politie

Afbeelding 15: Aantal incidenten van overlast door verwarde/overspannen personen per maand

Bron: Politie

Afbeelding 16: Aantal incidenten van overlast door verwarde/overspannen personen per 1.000 inwoners per buurt (2020)

Bron: Politie

De VLV is bedoeld als last resort voor cliënten die in geen enkele BW- of MO-voorziening passen. Het palet bestaat verder uit kleinschalige opvangvoorzieningen in ’s-Hertogenbosch en de regiogemeenten en woningen voor uitstroom uit BW of MO (met ambulante begeleiding).

Op de schaal van de gemeente ’s-Hertogenbosch werken we in de vorm van een actieoverleg aan de verbetering van de samenwerking tussen alle partijen die betrokken zijn bij de aanpak van personen met verward gedrag. Twee zaken zijn met voorrang aangepakt. Ten eerste: om tegemoet te komen aan het signaal van de politie dat zij teveel betrokken zijn bij zorgcasuïstiek waarbij er geen sprake is van strafbare feiten, is de samenwerking tussen de politie en het crisisinterventieteam van Farent en het CvTB verbeterd. Zorgcasuïstiek wordt nu eerder en beter afgebogen naar de zorg. Ten tweede: binnen de gemeente is sinds 1 januari 2021 regie ten behoeve van de cliënt ingevoerd. Dit betekent dat er regie wordt gevoerd bij cliënten met verward gedrag die zelf geen hulpvraag stellen. Daardoor kunnen het crisisinterventieteam van Farent en het CvTB hun regietaak loslaten en zich weer meer richten op hun kerntaken (het beheersen van een crisissituatie resp. het in zorg krijgen van cliënten die zorg mijden). Wanneer er sprake is van regie waarbij publiek, pers en politiek betrokken zijn, ligt de regie niet bij de gemeentelijke regisseurs toegang en regie (zorg), maar bij de regisseurs zorg en veiligheid. Op hun beurt schakelen de regisseurs zorg en veiligheid voor een persoonsgerichte aanpak (PGA) met het Zorg- en Veiligheidshuis Brabant-Noordoost.

Voor veel personen met verward gedrag geldt dat de reguliere zorgroutes minder passend zijn. Er zijn meestal doorbraken nodig via een maatwerkaanpak. Hiermee is uitgebreid ervaring opgedaan met de aanpak Thuis in Zuidoost. Deze aanpak wordt in 2021 onder de noemer ‘Thuis in de wijk’ uitgebreid naar andere delen van ’s-Hertogenbosch.

In 2020 waren er veel meldingen over personen met verward gedrag in de Binnenstad, meer specifiek in het gebied tussen het station en de Wilhelminabrug. Om de overlast aan te pakken wordt samen met omwonenden en maatschappelijke partners een pakket aan beheersmaatregelen ontwikkeld. De maatregelen richten zich onder meer op zorg, handhaving, zingeving en de inrichting van de openbare ruimte.

Overlast dak- en thuislozen

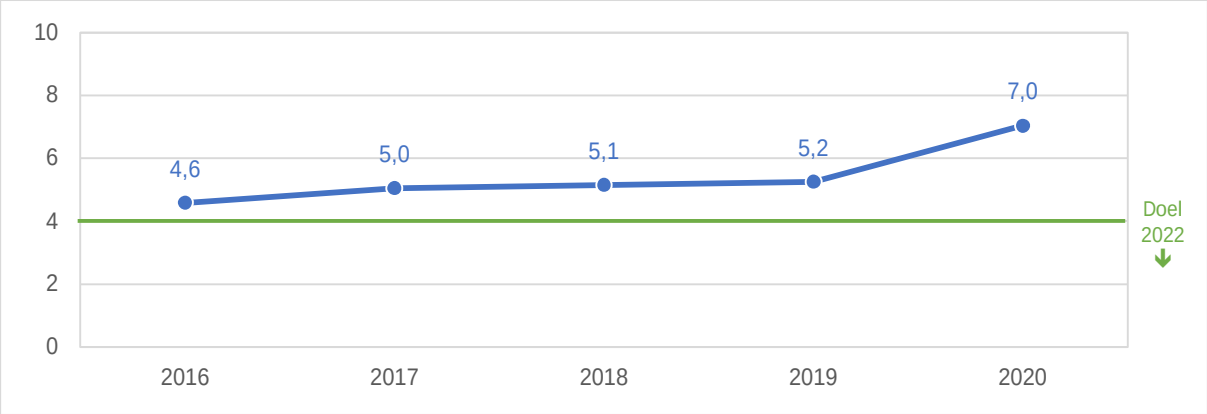
Het aantal geregistreerde incidenten van overlast door dak- en thuislozen steeg enkele jaren op rij. Tussen 2018 en 2019 nam het aantal incidenten echter met 24 procent af. Het afgelopen jaar steeg het aantal incidenten echter weer van 2,6 naar 4,1 incidenten per 1.000 inwoners. Dit komt neer op een stijging van 58 procent (zie afbeelding 17).

We zien dat in 2020 met name sinds augustus meer incidenten van overlast door dak- en thuislozen zijn geregistreerd. In deze periode is het aantal incidenten meer dan verdubbeld (+110%) (zie afbeelding 18).

Op een kaart wordt weergegeven in welke mate overlastincidenten door dak- en thuislozen in de verschillende buurten in 2020 plaatsvonden (zie afbeelding 19). Met blauwe en oranje kleuren wordt aangegeven of een buurt gunstig of ongunstig scoort. Relatief de meeste overlastincidenten zijn geregistreerd in de buurten Binnenstad centrum, Binnenstad oost, het Zand en Orthenpoort. In deze buurten werden minimaal 10 incidenten van overlast door dak- en thuislozen per 1.000 inwoners geregistreerd.

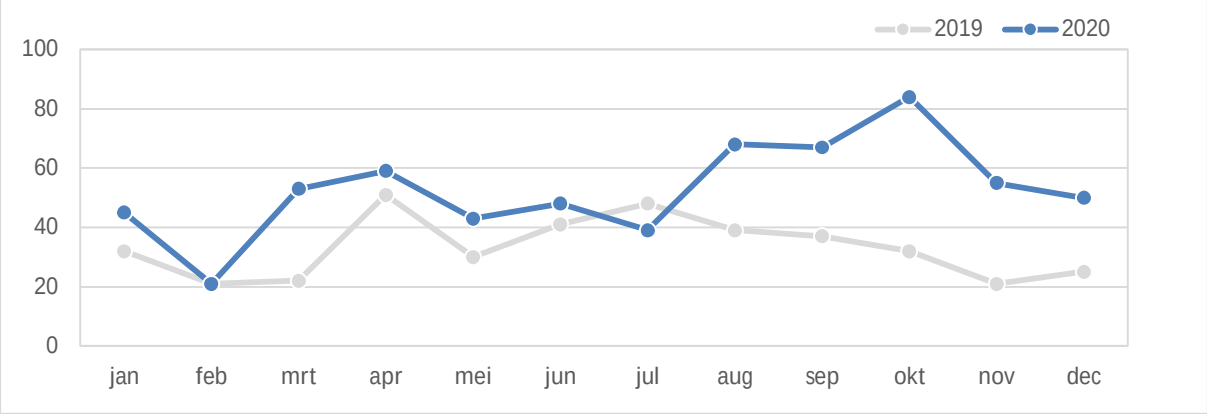
Dat in de Binnenstad de meeste overlast plaatsvindt is volgens professionals logisch. In de Binnenstad zit dak- en thuislozenopvang het Inloopschip en de dag- en nachtopvang voor drugsverslaafden van Novadic-Kentron. Sinds 2017 is er in en rondom het Inloopschip extra beveiliging ingezet om de overlast in de omgeving terug te dringen.

Afbeelding 17: Aantal incidenten van overlast van zwervers per 1.000 inwoners

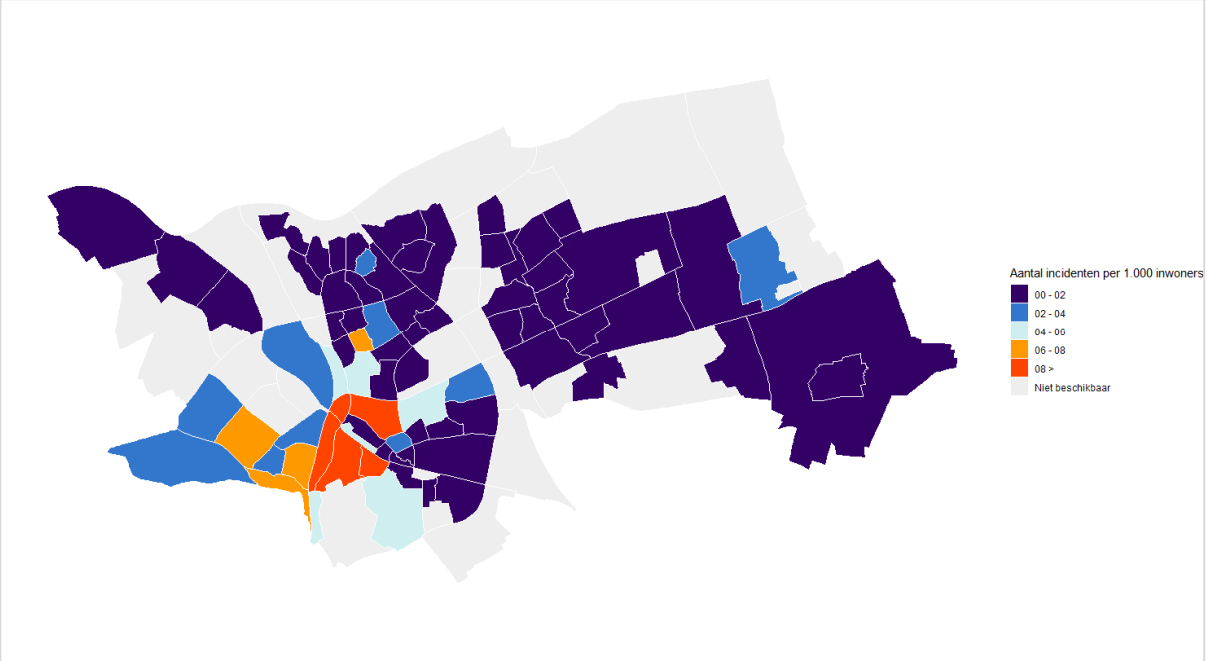
Bron: Politie

Afbeelding 18: Aantal incidenten van overlast van zwervers per maand

Bron: Politie

Afbeelding 19: Aantal incidenten van overlast van zwervers per 1.000 inwoners per buurt (2020)

Bron: Politie

Volgens de politie gaat de gemelde overlast van dak- en thuislozen in 2020 over 193 unieke personen. Een klein deel van deze personen is verantwoordelijk voor een groot aantal incidenten. In 2020 komen 16 personen ten minste vijf keer voor in de registraties, veel van hen komen ook voor in andere overlastregistraties van de politie.

Het streven is de overlast zoveel mogelijk te verminderen:
- Voor de aanpak van de overlast is een gedifferentieerde aanpak per subgroep nodig.
- Eerst opbouwen (VLV en tweede hostel), dan pas samenvoegen van de dag- en nachtopvang van Maatschappelijke Opvang Den Bosch (Inloopschip) en Novadic-Kentron aan de Oranje Nassaulaan.

De aanpak is gebaseerd op samenwerking tussen omwonenden, handhavende partijen (politie, stadstoezicht en Novadic-Kentron), zorgpartijen (CvTB, Farent/CIT, gemeente, Reinier van Arkel, Maatschappelijke Opvang Den Bosch en Novadic-Kentron) en gemeente.

Alcohol- en drugsoverlast

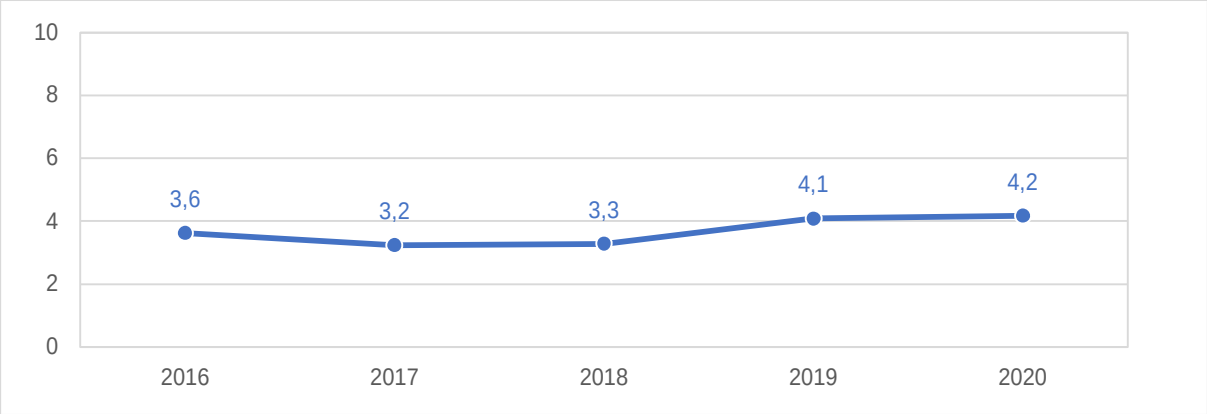
Het afgelopen jaar is er weinig veranderd is het aantal geregistreerde incidenten van alcohol- en drugsoverlast (zie afbeelding 20). Ook als we inzoomen op de ontwikkeling van alcohol- en drugsoverlast per maand zien we weinig opvallendheden. In de ene maand waren er (iets) meer incidenten en in de andere maand (iets) minder incidenten in vergelijking met dezelfde maand in 2019 (zie afbeelding 21).

Op een kaart wordt weergegeven in welke mate er overlastincidenten door alcohol- en drugsoverlast waren in de verschillende buurten in 2020 (zie afbeelding 22). Met blauwe en oranje kleuren wordt aangegeven of een buurt gunstig of ongunstig scoort. Relatief de meeste overlastincidenten zijn geregistreerd in de buurten Binnenstad centrum, Binnenstad oost, Binnenstad noord, het Zand, Orthenpoort, Willemspoort en Ertveld. In deze buurten werden minimaal 10 incidenten van alcohol- en drugsoverlast per 1.000 inwoners geregistreerd.

Het is niet altijd eenduidig hoe een incident door de politie wordt weggeschreven. Dit wordt onder andere beïnvloedt door de interpretatie van het incident door een agent. Dit is bijvoorbeeld het geval bij ‘overlast door verward/overspannen persoon’, ‘overlast zwervers’ en ‘overlast i.v.m. alcohol/drugs’.

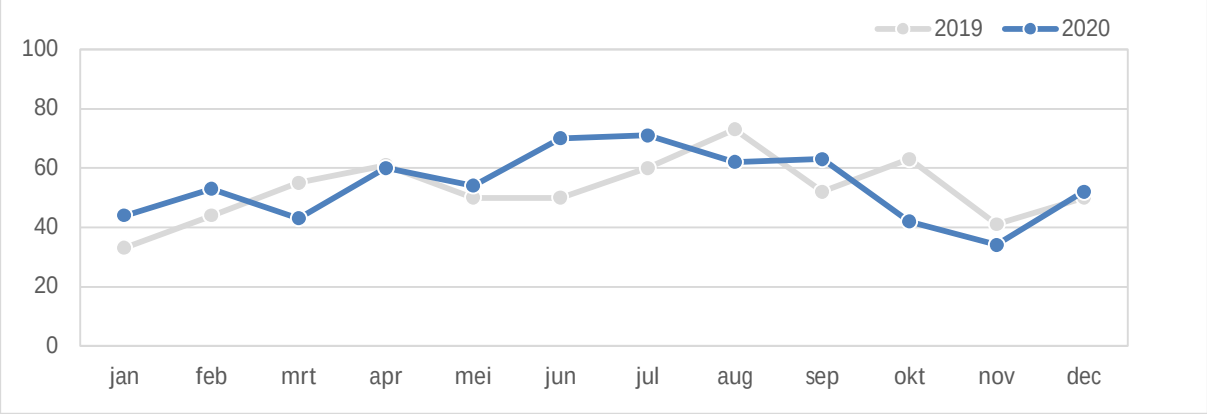
Het college heeft in de afgelopen jaren enkele plekken in de gemeente aangewezen waar een alcoholverbod geldt. Alcoholgebruik is op deze locaties niet toegestaan. Met een verbod om in het openbaar alcohol te drinken wil de gemeente een einde maken aan 'grote overlast voor bewoners, ondernemers en bezoekers'. Ook mag je op deze plekken geen aangebroken flessen of blikjes met alcoholhoudende drank bij je dragen. Met dit instrument kunnen toezichthouders optreden bij overlast op basis van alcoholgebruik.

Afbeelding 20: Aantal incidenten van drugs/drankoverlast per 1.000 inwoners

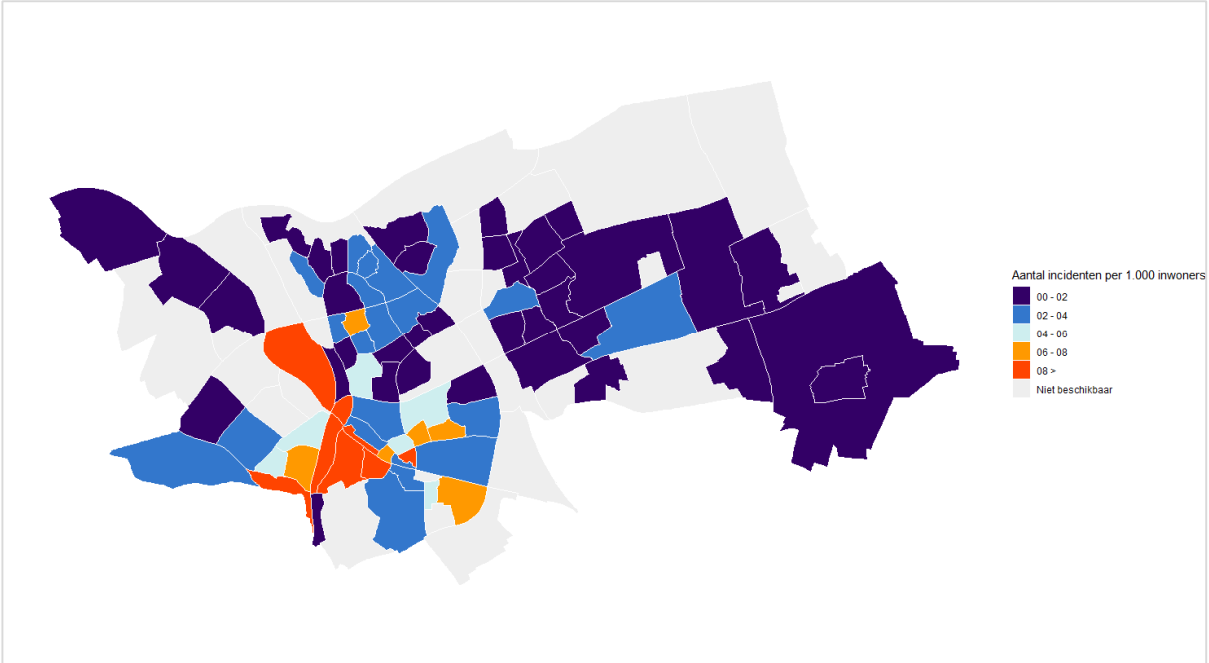
Bron: Politie

Afbeelding 21: Aantal incidenten van drugs/drankoverlast per maand

Bron: Politie

Afbeelding 22: Aantal incidenten van overlast van drugs/drankoverlast per 1.000 inwoners per buurt (2020)

Bron: Politie

3.1.2 Geweld op het snijvlak van Zorg & Veiligheid

Huiselijk geweld is een zeer ingrijpende vorm van geweld. Hieronder valt bijvoorbeeld lichamelijk en seksueel geweld binnen de huiselijke kring, maar ook emotionele mishandeling. De huiselijke kring bestaat uit (ex-)partners, gezinsleden, familieleden en huisvrienden. Het slachtoffer kan een volwassene zijn of een kind (kindermishandeling). Ook als kinderen getuige zijn van huiselijk geweld is dit kindermishandeling.

Het aantal door de politie geregistreerde incidenten van huiselijk geweld daalt al enkele jaren op rij. Ook tussen 2019 en 2020 is het aantal incidenten verder gedaald, van 576 naar 522 incidenten. Dit komt neer op een afname van 9 procent (zie afbeelding 23).

Als we kijken naar het aantal geregistreerde incidenten van huiselijk geweld per maand, dan zien we dat er met name in de eerste drie maanden van het jaar minder incidenten zijn geregistreerd (-35%). Vervolgens waren er in april relatief veel incidenten (+52%). In de daarop volgende maanden zijn er eerst (iets) minder incidenten van huiselijk geweld waarna de aantallen vervolgens weer redelijk vergelijkbaar zijn met 2019 (zie afbeelding 24).

Op een kaart wordt weergegeven in welke mate huiselijk geweld in de verschillende buurten in 2020 is geregistreerd (zie afbeelding 25). Met blauwe en oranje kleuren wordt aangegeven of een buurt gunstig of ongunstig scoort. Relatief de meeste incidenten zijn geregistreerd in de buurten de Haren, de Sprookjesbuurt, de Muziekinstrumentenbuurt, Orthen west en Orthenpoort. In deze buurten werden minimaal 10 incidenten van huiselijk geweld per 1.000 inwoners door de politie geregistreerd.

Naast politiecijfers zijn er ook cijfers beschikbaar over het aantal huisverboden. In 2020 zijn er 23 huisverboden opgelegd. Dit is iets hoger dan in voorgaande jaren (2019: 20, 2018: 21, 2017: 13).

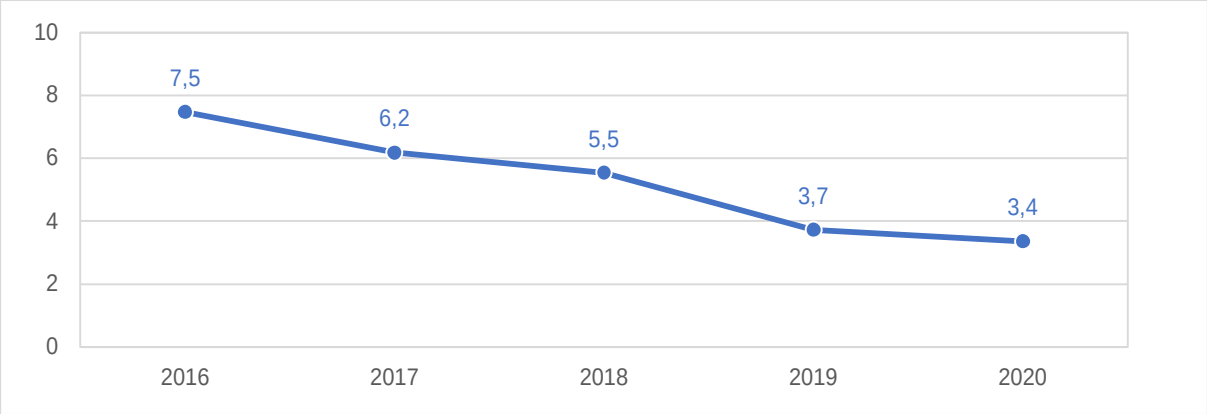
In 2020 is aan de inwoners van 's-Hertogenbosch gevraagd of zij de afgelopen twee jaar zijn geconfronteerd met en/of slachtoffer zijn geworden van huiselijk geweld of kindermishandeling[7]. In 2020 gaf 6 procent van de respondenten aan geconfronteerd te zijn met huiselijk geweld. Dat is niet veranderd ten opzichte van voorgaande metingen in 2016 en 2018. Veelal gaat het om iemand die men kent zoals een familielid, een kennis of iemand uit de buurt.

Waar het gaat om de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling zijn gemeenten verantwoordelijk voor onder andere het borgen van de signalering van huiselijk geweld en kindermishandeling De gemeente voert de regie op de samenwerking met en tussen veel partners waaronder (speciaal) onderwijs, politie en Zorg- en Veiligheidshuis, (specialistische) aanbieders, huisartsen, ziekenhuizen, wonen, werk en inkomen (bewindvoerders, schuldhulpverlening), lokale (wijk)teams, Veilig Thuis (VT), vrouwenopvang en GI's.

Voor 2020 zijn nieuwe contractuele afspraken gemaakt met VT. Uitgangspunt voor deze werkafspraken zijn de diensten zoals omschreven in het Landelijke Handelingsprotocol Veilig Thuis 2019. De bedoeling is een zo goed mogelijke werkende keten te realiseren om zodoende onveilige situaties liefst te voorkomen en anders snel te signaleren en in te grijpen op zo'n manier dat herhaling wordt voorkomen.

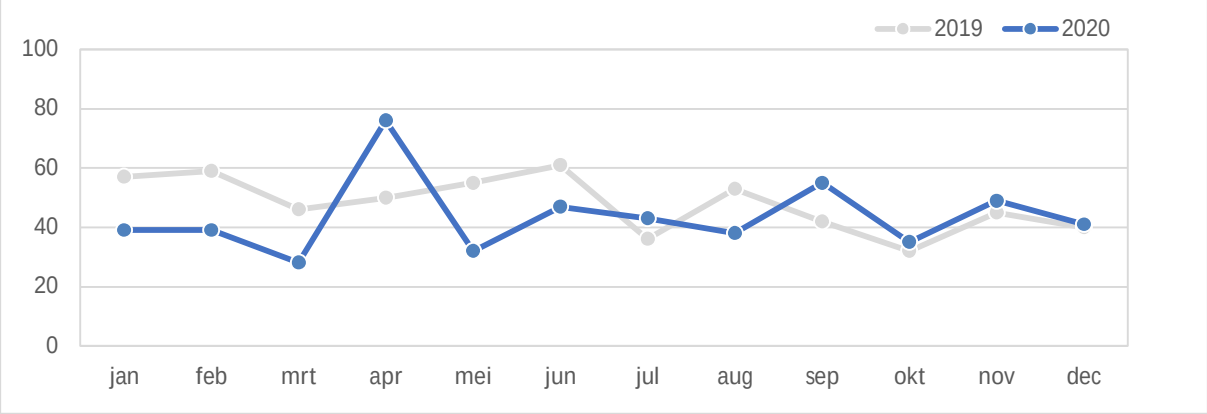
[7] Bron: Vragenlijst Leefbaarheid 2020

Afbeelding 23: Aantal incidenten van huiselijk geweld per 1.000 inwoners

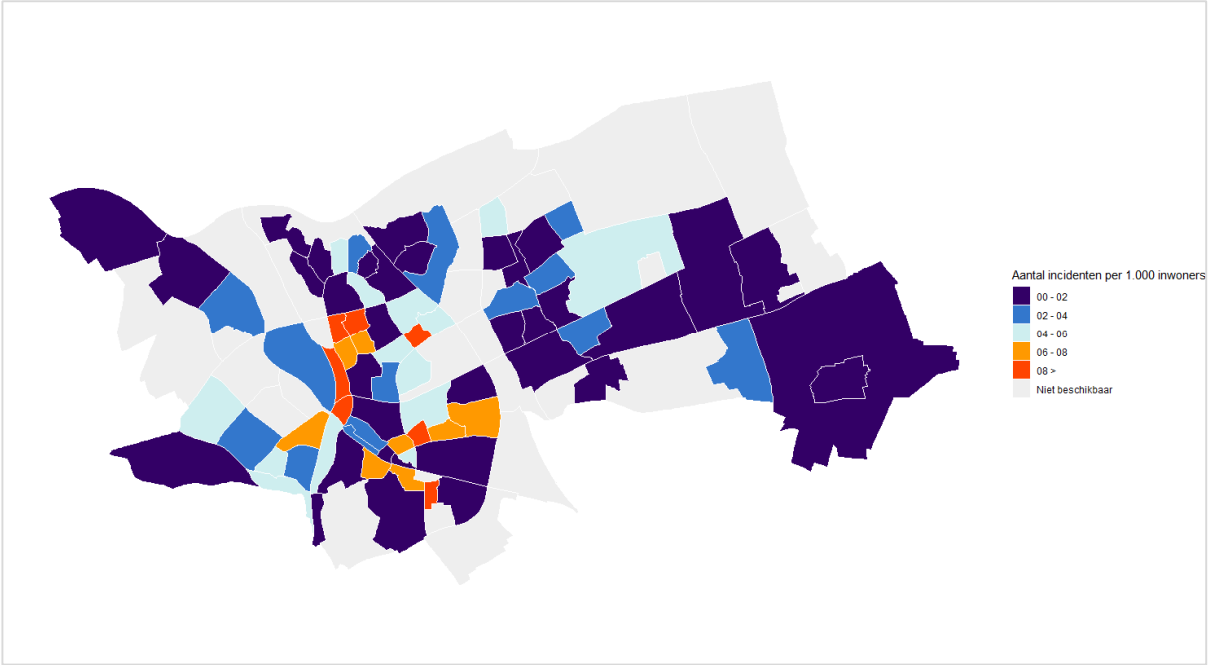
Bron: Politie

Afbeelding 24: Aantal incidenten van huiselijk geweld per maand

Bron: Politie

Afbeelding 25: Aantal incidenten van huiselijk geweld per 1.000 inwoners per buurt (2020)

Bron: Politie

Ook voor VT stond 2020 in het teken van de coronapandemie. Steeds is de vinger aan de pols gehouden als het gaat om de ontwikkeling van huiselijk geweld en kindermishandeling (HGKM) in relatie tot de pandemie en de gevolgen daarvan voor het maatschappelijk leven. Vooralsnog (en dat is een landelijk beeld) zien we nauwelijks een stijging van het aantal meldingen van HGKM. We zien wel dat het aantal adviesaanvragen stijgt doordat vragen van niet-professionals die zich zorgen maken (buurtbewoners, familie, vrienden) toeneemt.

In 2020 hebben we verder ingezet op:
- De aanpak van de wachtlijst bij VT door aanvullende financiering van VT door de extra rijksmiddelen die we als centrumgemeente via de doeluitkering vrouwenopvang ontvingen,
- Actief gewerkt aan het versterken van de samenwerking tussen VT en lokale teams (en andere partners) van gemeenten in Brabant Noordoost.
- VT heeft in het kader van corona een chatfunctie geïmplementeerd. Doel was om inwoners in coronatijd een laagdrempelige manier te bieden om contact op te nemen met Veilig Thuis.
- Het programma 'Geweld Hoort Nergens Thuis' (GHNT) is gestart.

Het interbestuurlijk programma 'Geweld hoort nergens thuis' (GHNT) gaat de komende jaren de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandelingen langs drie lijnen verbeteren:
- Eerder en beter in beeld. Investeren is betere signalering en de verbeterde meldcode implementeren.
- Duurzaam oplossen. Hier hoort een heel scala aan maatregelen bij die hieraan gaan bijdragen.
- Specialistische thema's zoals seksueel geweld, eer-gerelateerd geweld en mensenhandel intensiever onderdeel maken van de aanpak.

We werken volgens de visie van gefaseerd samenwerken aan veiligheid met de Top3 methodiek. In situaties waar sprake is van huiselijk geweld en kindermishandeling werken alle partijen samen met de focus op veiligheid. Degene die hier niet aan kunnen bijdragen doen tijdelijk niet mee. Pas als er structurele veiligheid is gerealiseerd starten andere trajecten weer op.

Daarnaast zijn alle gemeenten op dit moment bezig met het invullen van een zelfscan. Is het lokale team voldoende uitgerust om dossiers met huiselijk geweld en kindermishandeling effectief op te pakken? Naar aanleiding van deze zelfscan maakt elke gemeente een verbeterplan. Het programmateam GHNT inventariseert wat er regionaal nodig is om dat te organiseren wat lokaal niet kan.

3.1.3 Beleving overlast, geweld op het snijvlak van Zorg & Veiligheid

In januari 2021 heeft er voor de derde keer een onderzoek naar de maatschappelijke gevolgen van corona in 's-Hertogenbosch plaatsgevonden[8]. Hierbij is een vragenlijst uitgezet onder de leden van het digipanel en jongerenpanel van de gemeente. Daarnaast zijn inwoners via sociale media uitgenodigd om een digitale vragenlijst in te vullen. De vragenlijst is in totaal door 4.645 personen ingevuld. De derde meting is uitgezet tijdens de lockdown, maar vóór de invoering van de avondklok. Eerdere metingen waren in april en juni 2020.

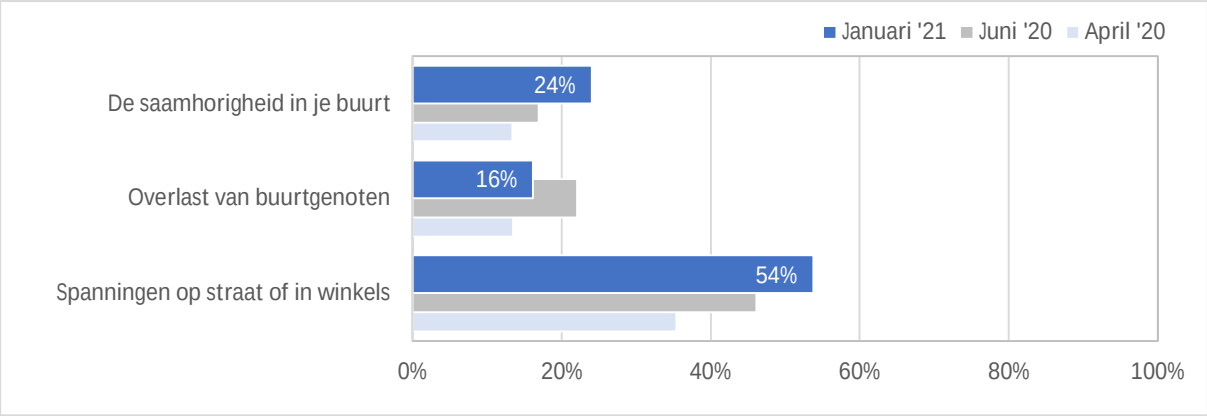
Uit de peiling van januari blijkt dat er meer zorgen zijn over saamhorigheid in de buurt en spanningen op straat en in winkels. De bezorgdheid over spanningen op straat of in winkels is tussen april 2020 en januari 2021 toegenomen van 35 procent naar 54 procent (zie afbeelding 26). Ook over de saamhorigheid in de buurt zijn de zorgen toegenomen: van 13 procent in april naar 24 procent in januari. Dit aandeel is het hoogst in de wijk West (34 procent). Van de respondenten maakt 16 procent zich wel eens zorgen over overlast van buurtgenoten. Dit is

[8] Bron: Maatschappelijke gevolgen van corona. Derde meting. Afdeling Onderzoek & Statistiek 's-Hertogenbosch (januari 2021)

minder dan in de meting in juni (22 procent), maar meer dan in april (13 procent). In de wijken West (24 procent) en Zuidoost (21 procent) maken meer respondenten zich hier wel eens zorgen over.

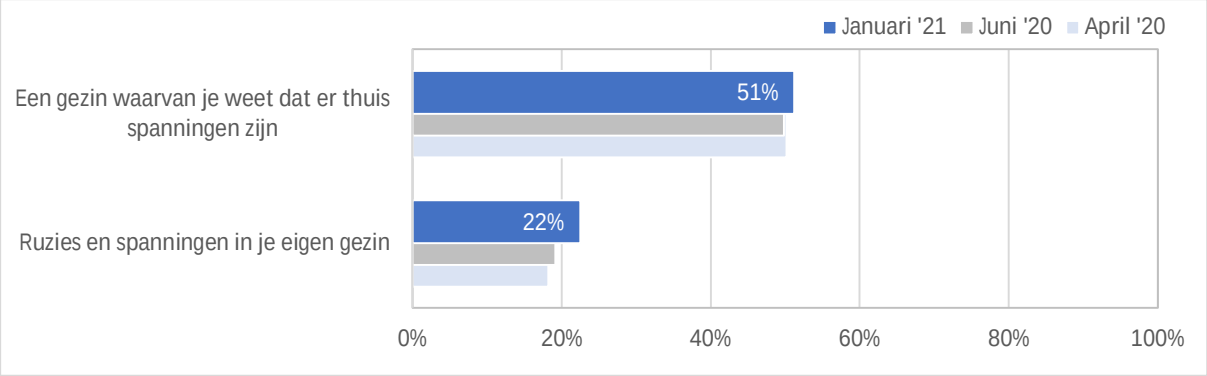
Ongeveer de helft van de respondenten maakt zich wel eens zorgen over een gezin waarvan men weet dat er thuis spanningen zijn. Dit is ten opzichte van eerdere metingen nauwelijks veranderd. Wel zijn de zorgen over ruzies en spanningen in het eigen gezin licht toegenomen. In april maakte 18 procent zich hier enige of veel zorgen over, in januari is dat 22 procent (zie afbeelding 27).

Afbeelding 26: Aantal respondenten dat zich veel of enige zorgen maakt over …

Bron: Inwonersonderzoek Maatschappelijke gevolgen van corona (januari 2021)

Afbeelding 27: Aantal respondenten dat zich veel of enige zorgen maakt over …

Bron: Inwonersonderzoek Maatschappelijke gevolgen van corona (januari 2021)

3.1.4 Aanpak

De verbinding tussen het sociaal- en veiligheidsdomein is belangrijk. De aanpak van verschillende belangrijke veiligheidsthema's, zoals huiselijk geweld, woonoverlast, jeugdoverlast en personen met verward gedrag is ondenkbaar zonder een goede samenwerking tussen beide domeinen. Niet alleen op beleidsmatig niveau maar ook praktisch is het samen aanpakken van casuïstiek op het snijvlak van zorg en veiligheid geïntensiveerd met het implementeren van de regisseurs Zorg en Veiligheid. Dit heeft ook consequenties voor de teams Toegang en Regie. Daarover staat in deze paragraaf meer beschreven.

Aanpak woonoverlast

De gemeente pakt de regie op de aanpak van woonoverlast op basis van afspraken. Onder andere vanuit het convenant Gegevensuitwisseling bestrijding woonoverlast en vanuit de mogelijkheden die de Wet aanpak woonoverlast biedt. Corporaties zetten blijvend in op het

voorkomen of aanpakken van (zware) overlast en woonfraude en het signaleren van (complexe) problematiek. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen niet-willers en niet-kunners. Voor de laatste categorie wordt gezorgd voor passende huisvesting (zoals een voorziening langdurig verblijf of Time out-woningen).

Bestanddelen/instrumenten die onderdeel uitmaken van de aanpak zijn onder andere buurtbemiddeling, gedragsaanwijzing (Wet aanpak woonoverlast) en selectieve woningtoewijzing (Wet bijzondere maatregelen grootstedelijke problematiek). De aanpak woonoverlast wordt afgestemd met de aanpakken overlast personen met verward gedrag, drugsoverlast en huiselijk geweld.

Complexe casuïstiek Zorg & Veiligheid

Sinds april 2019 hebben we formatie regie op complexe casuïstiek Zorg & Veiligheid. Zij zijn speciaal in het leven geroepen voor casuïstiek waar noch zorg noch veiligheid heel duidelijk het probleem is, maar waar wel degelijk sprake is van overlast en een mate van gevaarzetting. Deze regisseurs werken met een rechtstreekse lijn naar wethouder en burgemeester, opdat het bestuurlijk instrumentarium tijdig en juist ingezet kan worden. Ook sluiten deze regisseurs de lijnen kort met alle in de gemeente aanwezige voorzieningen en samenwerkingsverbanden als bijvoorbeeld het Centrum voor Trajectbegeleiding en Bemoeizorg (CVTB) en het project Thuis in Zuidoost (TIZO). Vooralsnog zijn de regisseurs gepositioneerd bij de teams Toegang en Regie (voormalige sociale wijkteams).

Het geheel van regie op complexe casuïstiek is organisatorisch belegd bij de sector Maatschappelijke Ontwikkeling (MO), zo ook regie Zorg en Veiligheid. Niettegenstaande dat de relatie met de afdeling Openbare Orde en Veiligheid (OOV) in de praktijk en op beleidsniveau zeer nadrukkelijk aanwezig en geborgd is in de verantwoordelijkheden. In 2020 heeft de uitkristallisering en implementatie van het team plaatsgevonden met consequenties voor de teams Toegang en Regie zoals hieronder beschreven. De keuzes die hierin zijn gemaakt hebben met name te maken met de wens om het team regie Zorg en Veiligheid klein te houden en dus het aantal casussen in de hand te houden door betere doorstroom.

Teams Toegang & Regie

Teams Toegang & Regie zijn voor inwoners waarbij meerdere problemen tegelijkertijd spelen. In de teams Toegang & Regie werken hulpverleners met verschillende achtergronden samen. Mensen met kennis en ervaring op het gebied van jeugd, maatschappelijk werk, ouderen of mensen met een beperking. De medewerkers gaan samen met de inwoners op zoek naar oplossingen voor de hulpvraag. De doelen daarbij zijn: hulp in de directe omgeving, regie bij de inwoner, benutten van eigen kracht, normaliseren en 1 gezin, 1 plan, 1 regisseur. De teams maken met inwoners een plan van aanpak, regisseren en arrangeren hulpverlening, verlenen eventueel toegang tot gespecialiseerde hulp en volgen en evalueren de hulpverlening.

Ook de teams Toegang en Regie spelen in op trends en ontwikkelingen waardoor de taakopvatting en de scope van hun verantwoordelijkheid is verruimd van regie bij hulpvragen naar ook regie ten behoeve van cliënten. Voor dat laatste geldt een onderscheidend principe voor regie Zorg en Veiligheid dat is vastgesteld in de diverse afwegingskaders dat neer komt op de zogenaamde 3 P’s. Wanneer er sprake is van politieke, publieke of pers gevoelige casuïstiek, dan ligt de verantwoordelijkheid bij het team regie Zorg en Veiligheid. Wanneer er geen sprake meer is van dit criterium wordt de casus overgedragen aan teams Toegang en Regie.

Zorg- en Veiligheidshuis

Het Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Noordoost is de plek waar veiligheid, zorg en lokaal bestuur samenkomen voor de integrale aanpak van complexe problematiek. Het is een netwerksamenwerking tussen partners uit de zorg- en strafrechtketen en gemeentelijke partners.

Het doel van de samenwerking is het terugdringen van overlast en recidive, waarbij wordt ingezet op gedragsverandering en verbetering van kwaliteit van het leven van de betrokkene(n). De ketenpartners signaleren problemen, bedenken oplossingen en voeren die samen uit onder procesregie van het Zorg- en Veiligheidshuis.
Het Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Noordoost is per 1 januari 2019 ontstaan uit een fusie van het Regionaal Veiligheidshuis Brabant Noordoost met het Veiligheidshuis 's-Hertogenbosch en omgeving.

Het Zorg- en Veiligheidshuis heeft de afgelopen jaren al ervaring opgedaan met de persoonsgerichte aanpak (PGA) en werkte conform het landelijk kader Veiligheidshuizen. Dat betekent dat er een structuur is waarbij indien reguliere samenwerking c.q. afstemming niet leidt tot een effectieve gezamenlijke aanpak van de problematiek, werd opgeschaald naar het Zorg- en Veiligheidshuis. Zowel vanuit de wijk als vanuit justitiële partners kon worden opgeschaald. In 2020 heeft het Zorg- en Veiligheidshuis 27 'Casus op maat' behandeld en 72 adviezen gegeven.

Aanpak complexe casuïstiek en voorkoming van escalatie

Het is van belang dat professionals in de wijk sensitief zijn, tijdig problemen signaleren en daarop passend interveniëren, ook als dat betekent dat ze elkaar daarvoor moeten opzoeken. Een helder escalatiemodel voor op- en afschaling is essentieel voor de preventie van escalatie. De gemeente 's-Hertogenbosch werkt met een escalatiemodel voor alle ketenpartners op basis van het AVE-model (Aanpak ter Voorkoming van Escalatie). De AVE-aanpak sluit aan bij de 3D-aanpak[9] van gemeenten en bij de ketens van politie en justitie. Het doel van het escalatiemodel is het voorkomen van een dreigende escalerende situatie of het beperken en beëindigen van een escalerende situatie. Het begrip escalatie heeft twee betekenissen:

- In een gezin of huishouden lopen de zaken uit de hand (geweld, misbruik, ruzie, overlast e.d.)
- De opschaling van een interventie. Hiervan is sprake als de hulpverlening moet opschalen naar een hoger niveau van expertise of een specifieke voorziening moet inzetten.

AVE beoogt stagnerende samenwerking weer vlot te trekken en ineffectiviteit in de hulpverlening te voorkomen. In overleg met de partners dient duidelijkheid te zijn over verantwoordelijkheid en bevoegdheden per AVE fase. AVE kent vier fasen. In elke fase neemt het regievermogen van de burger af. Bij AVE1 heeft de burger totale regie. Bij AVE2 is aanvulling of ondersteuning nodig. Bij AVE3 en AVE4 is overname van de regie noodzakelijk, in het belang van de burger en de veiligheid.

CvTB

Het CvTB is het Centrum voor Trajecten en Bemoeizorg in de regio 's-Hertogenbosch, Meierij en Bommelerwaard. Het CvTB biedt zowel bemoeizorg als begeleiding aan bijzondere doelgroepen, zoals zorgwekkende zorgmijders, daklozen, verslaafden en multiprobleemhuishoudens. Deze mensen kampen vaak met complexe, meervoudige problemen waarin psychiatrische, lichamelijke, verslavings- en/of psychosociale aspecten een rol kunnen spelen. Hierdoor kunnen ze slecht voor zichzelf zorgen of overlast veroorzaken. In veel gevallen kunnen, mogen of willen ze (nog) geen gebruik maken van de reguliere hulpverlening en hebben ze geen steunsysteem

[9] 3D: Decentralisatie op 3 terreinen in het sociaal domein: de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), de Jeugdwet en de Participatiewet.

waarop ze kunnen terugvallen. Het CvTB ondersteunt deze cliënten in het vinden van een zorgaanbod dat aansluit bij hun speciale wensen en (on)mogelijkheden. Het doel is om een sluitende zorgketen te realiseren die leidt tot een blijvende verbetering op de diverse levensgebieden.

3.2 Vermogenscriminaliteit en High Impact Crimes

Belangrijkste onderwerpen hierbij zijn woninginbraak, diefstal uit of vanaf auto, diefstal van motorvoertuigen en fietsendiefstal. In de afgelopen jaren zijn deze fenomenen behoorlijk teruggedrongen. Soms is er een uitschieter, vaak met aanwijsbare oorzaken. Toch moeten we stevige aandacht behouden voor deze vormen van criminaliteit. De impact van een inbraak is immers groot en ook de criminaliteit zelf blijft zich ontwikkelen. We blijven innoveren op dit onderwerp, samen met professionals en inwoners.

Doelstelling 2022:
Door slimme inzet van preventieve en repressieve middelen, samen met inwoners en veiligheidspartners, woninginbraken en andere vormen van vermogenscriminaliteit zoveel mogelijk voorkomen en op lange termijn op een aanvaardbaar niveau houden.

3.2.1 Woninginbraak

✓ In 2022 zijn er maximaal 6,0 woninginbraken per 1.000 inwoners.

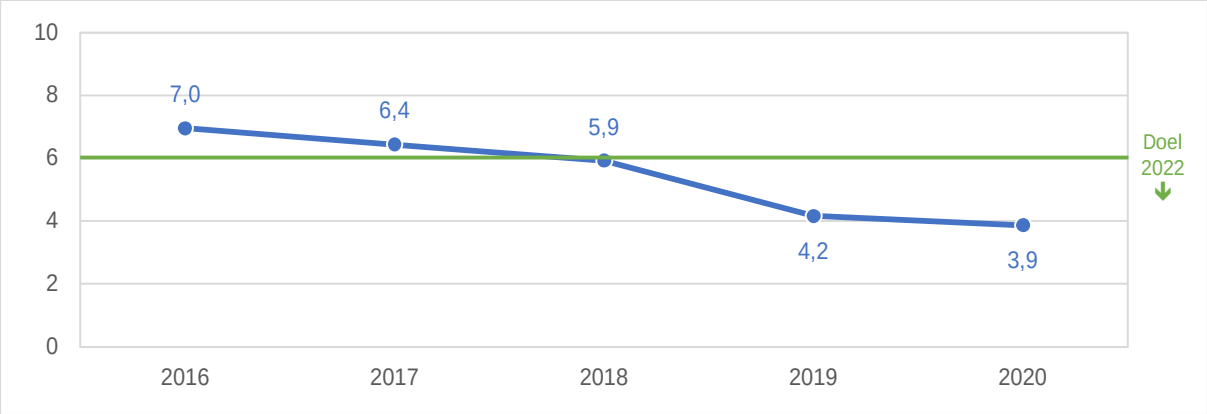
Het aantal geregistreerde (poging tot) woninginbraken daalt al enkele jaren. Tussen 2019 en 2020 is het aantal woninginbraken met 6 procent afgenomen, van 293 naar 275 inbraken. Dat komt neer op 3,9 inbraken per 1.000 woningen (zie afbeelding 28). Hiermee voldoen we momenteel al aan de doelstelling. In 2020 ging het bij 79 procent om een ‘voltooide inbraak’; bij 29 procent bleef het bij een poging tot inbraak.

We zien dat in 2020 met name in de periode april tot en met juli minder woninginbraken waren dan in dezelfde periode in 2019 (-45%). Vervolgens is het aantal woninginbraken vanaf augustus weer redelijk vergelijkbaar met een jaar eerder (+3%) (zie afbeelding 29).

Op een kaart wordt weergegeven in welke mate woninginbraken in de verschillende buurten in 2020 hebben plaatsgevonden (zie afbeelding 30). Met blauwe en oranje kleuren wordt aangegeven of een buurt gunstig of ongunstig scoort. Relatief de meeste woninginbraken zijn geregistreerd in de buurten de Herven, Orthen en Vinkeloord. In deze buurten werden minimaal 10 woninginbraken per 1.000 woningen geregistreerd.

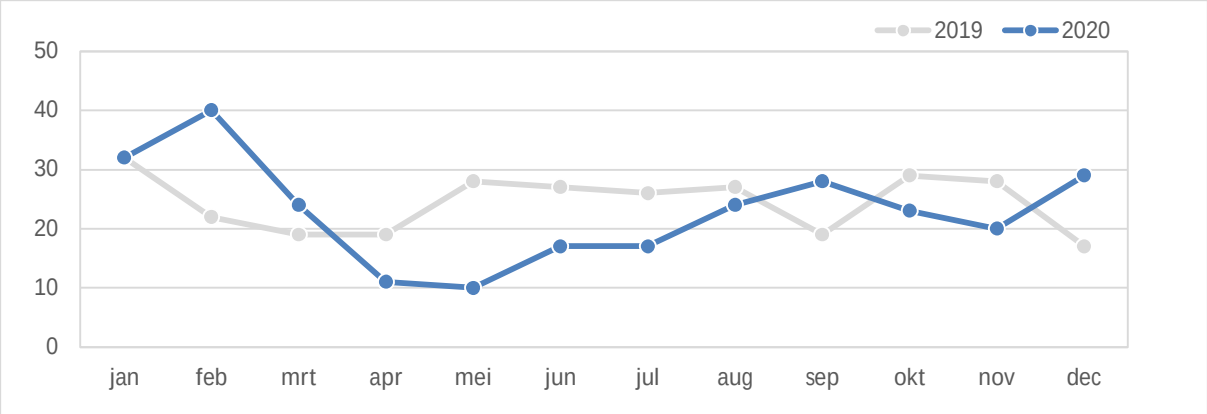
Het gemeentebrede platform woninginbraken is overgegaan in het platform veiligheid. Daarmee wordt het platform breder opgepakt dan eerder het geval is. Dat komt door de steeds verdere daling van het aantal woninginbraken. Daarnaast blijven we, indien dit mogelijk is, de buurttent inzetten in de wijken. Ook dat wordt breder gedaan dan alleen op woninginbraken.

Afbeelding 28: Aantal misdrijven van diefstal/inbraak woning per 1.000 woningen

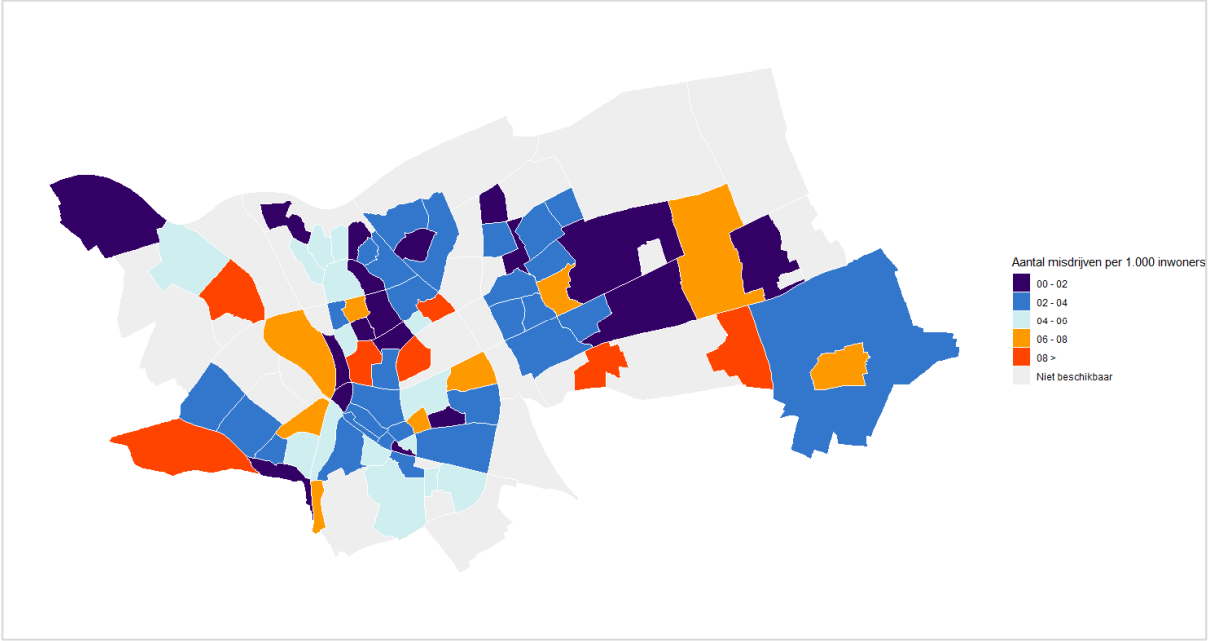
Bron: Politie

Afbeelding 29: Aantal misdrijven van diefstal/inbraak woning per maand

Bron: Politie

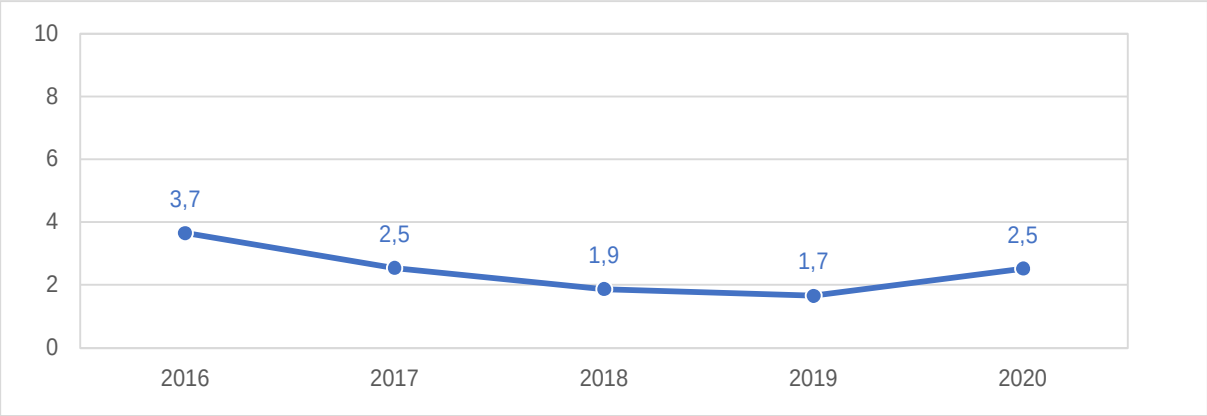
Afbeelding 30: Aantal misdrijven van diefstal/inbraak woning per 1.000 woningen per buurt (2020)

Bron: Politie

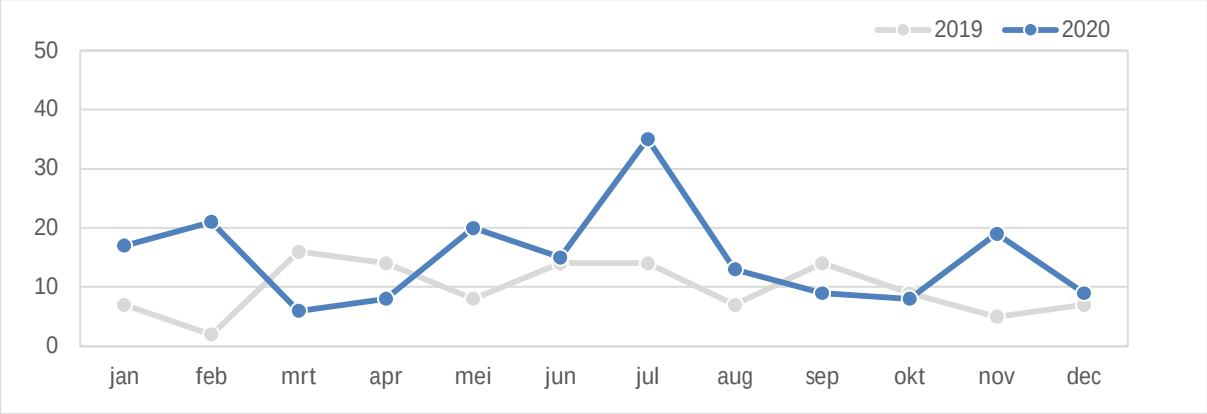
Naast woninginbraken registreert de politie ook inbraken in boxen, garages, schuurtjes en tuinhuizen. Tussen 2019 en 2020 is het aantal misdrijven hiervan met 53 procent toegenomen, van 117 naar 179 diefstallen/inbraken. Dat komt neer op 2,5 diefstallen/inbraken per 1.000 woningen (zie afbeelding 31). Met name in de maand juli zijn er relatief veel misdrijven gepleegd (zie afbeelding 32).

Afbeelding 31: Aantal misdrijven van diefstal/inbraak box/garage/schuur/tuinhuis per 1.000 woningen

Bron: Politie

Afbeelding 32: Aantal misdrijven van diefstal/inbraak box/garage/schuur/tuinhuis per maand

Bron: Politie

3.2.2 Voertuigcriminaliteit

Onder voertuigcriminaliteit verstaan we diefstal *van* voertuigen (zoals diefstal van fietsen, brommers, motoren, auto's), diefstal *uit* motorvoertuigen (zoals diefstal van geld, laptop of gereedschappen uit een voertuig) en diefstallen *vanaf* motorvoertuigen (zoals diefstal van airbags, wieldoppen of andere auto-onderdelen). In deze paragraaf gaan we dieper in op de onderliggende delicten.

Diefstal uit of vanaf auto's

✓ In 2022 zijn er maximaal 6,5 diefstallen uit/vanaf auto's per 1.000 inwoners.

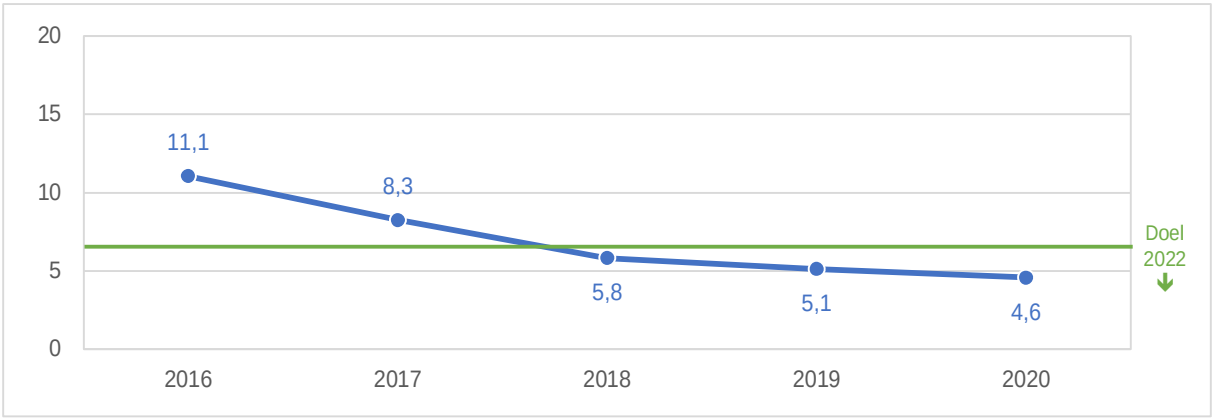
Het aantal diefstallen uit of vanaf auto's daalt al enkele jaren. Tussen 2019 en 2020 is het aantal diefstallen met 10 procent afgenomen, van 794 naar 711 inbraken. Dat komt neer op 4,6 diefstallen/inbraken per 1.000 inwoners (zie afbeelding 33). Hiermee voldoen we momenteel al aan de doelstelling.

Als we kijken naar de ontwikkeling van het afgelopen jaar dan zien we eerst een toename van het aantal misdrijven in het begin van de coronapandemie. In maart en april waren er 68 procent meer diefstallen uit of vanaf auto's dan in dezelfde maanden in 2019. Vervolgens is het aantal misdrijven lager of ongeveer hetzelfde in vergelijking met dezelfde maand een jaar eerder. Sinds mei waren er 24 procent minder diefstallen/inbraken in vergelijking met dezelfde periode in 2019 (zie afbeelding 34).

Op een kaart wordt weergegeven in welke mate diefstallen uit of vanaf auto's in de verschillende buurten in 2020 hebben plaatsgevonden (zie afbeelding 35). Met blauwe en oranje kleuren wordt aangegeven of een buurt gunstig of ongunstig scoort. Relatief de meeste diefstallen zijn geregistreerd in de buurten Binnenstad centrum, Zuid, Maliskamp oost en Willemspoort. In deze buurten werden minimaal 10 diefstallen uit of vanaf auto's per 1.000 inwoners geregistreerd.

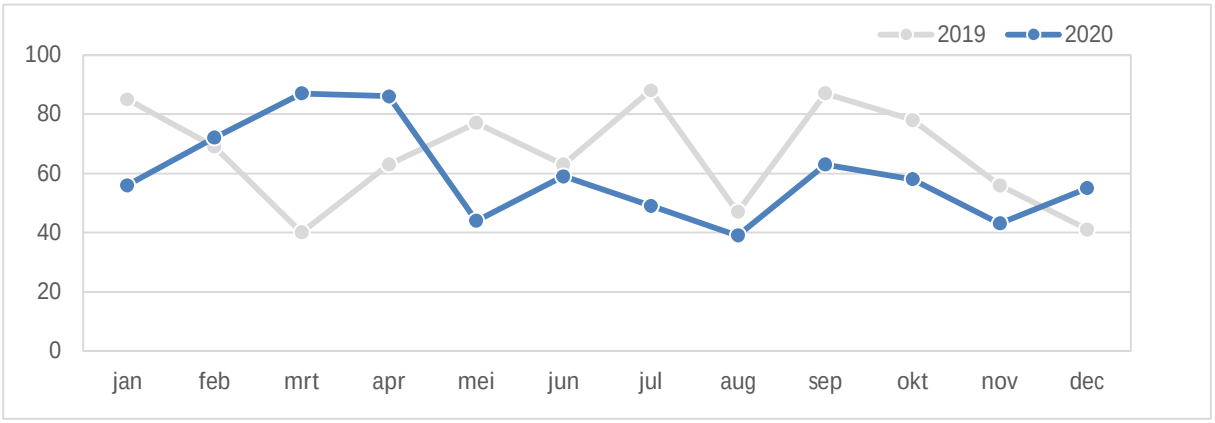
De samenwerking tussen partners bestaat uit het gezamenlijk bekijken van hotspots en deze indien nodig schouwen. Samen voor veilig en de inzet van politie doen we op basis van voorspellingen en analyses. Er zijn spiegelhangers beschikbaar en opkopers in de autobranche blijven herinnerd worden aan het Digitaal Opkopers Register (DOR).

Afbeelding 33: Aantal misdrijven van diefstal uit/vanaf motorvoertuigen per 1.000 inwoners

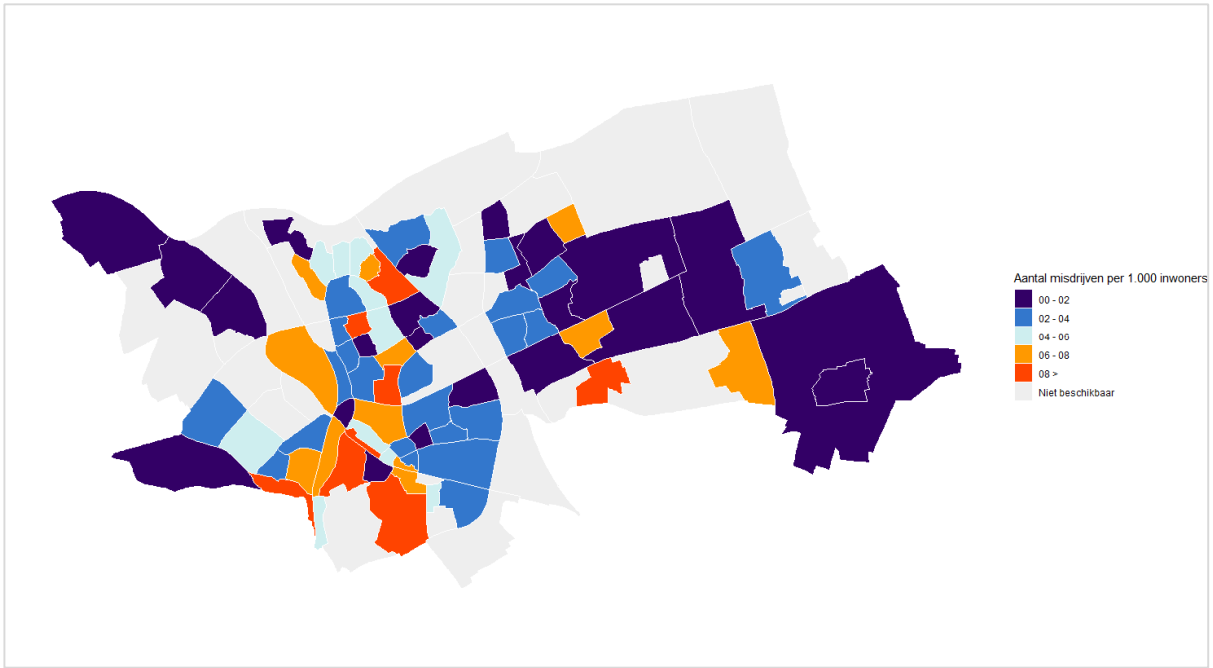
Bron: Politie

Afbeelding 34: Aantal misdrijven van diefstal uit/vanaf motorvoertuigen per maand

Bron: Politie

Afbeelding 35: Aantal misdrijven van diefstal uit/vanaf motorvoertuigen per 1.000 inwoners per buurt (2020)

Bron: Politie

Diefstal van motorvoertuigen

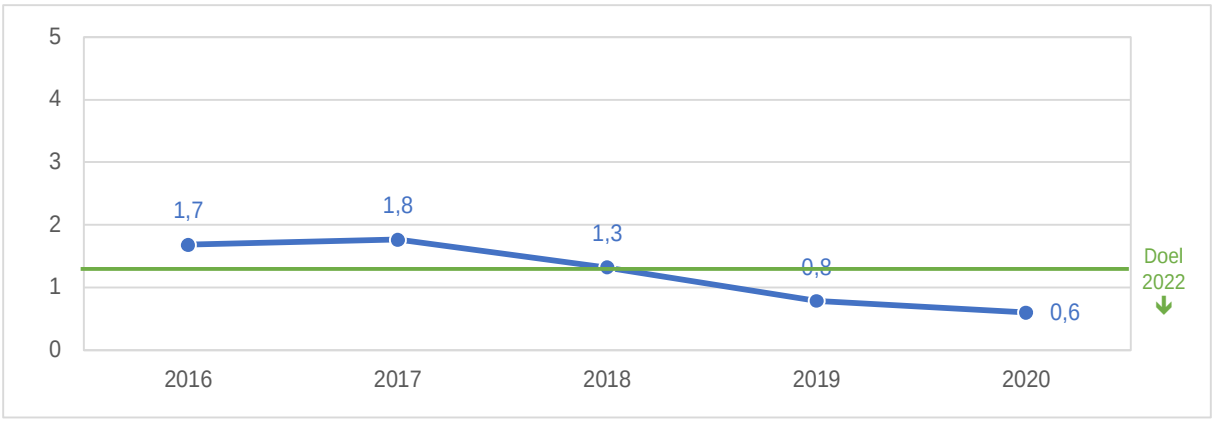
✓ In 2022 zijn er maximaal 1,3 diefstallen van motorvoertuigen per 1.000 inwoners.

Sinds 2017 neemt het aantal diefstallen van motorvoertuigen af. Tussen 2019 en 2020 is het aantal diefstallen met 23 procent afgenomen, van 121 naar 93 diefstallen. Dat komt neer op 0,6 diefstallen van motorvoertuigen per 1.000 inwoners (zie afbeelding 36). Hiermee voldoen we momenteel al aan de doelstelling.

We zien geen opvallende ontwikkelingen gedurende de coronapandemie. In de meeste maanden is het aantal misdrijven lager of vergelijkbaar met dezelfde maand in 2019 (zie afbeelding 37).

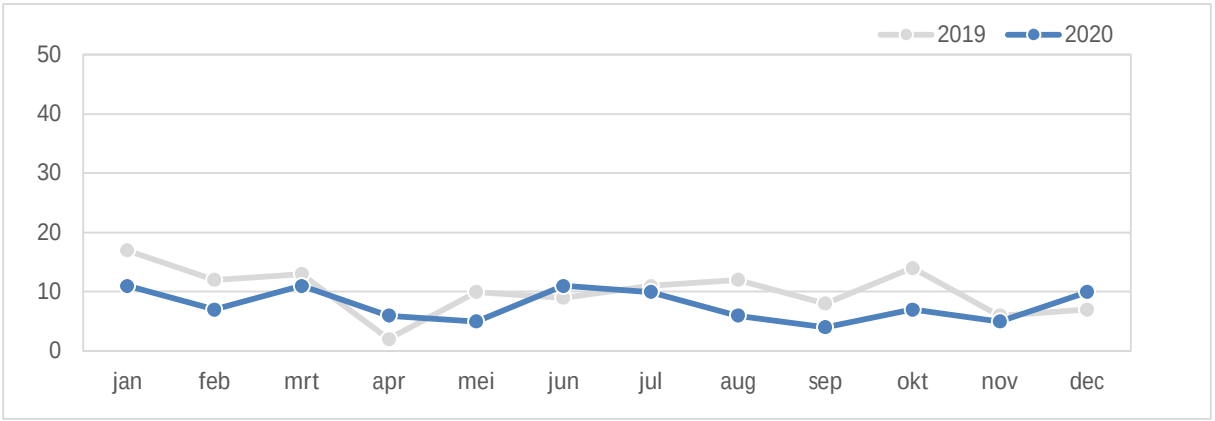
Bij de registraties van diefstallen van motorvoertuigen wordt onderscheid gemaakt naar verschillende type voertuigen. Hieruit blijkt dat in 2020 personenauto's (69%) het meest zijn gestolen, gevolgd door vrachtauto's/bestelauto's (20%) en motoren (11%).

Afbeelding 36: Aantal misdrijven van diefstal van motorvoertuigen per 1.000 inwoners

Bron: Politie

Afbeelding 37: Aantal misdrijven van diefstal van motorvoertuigen per maand

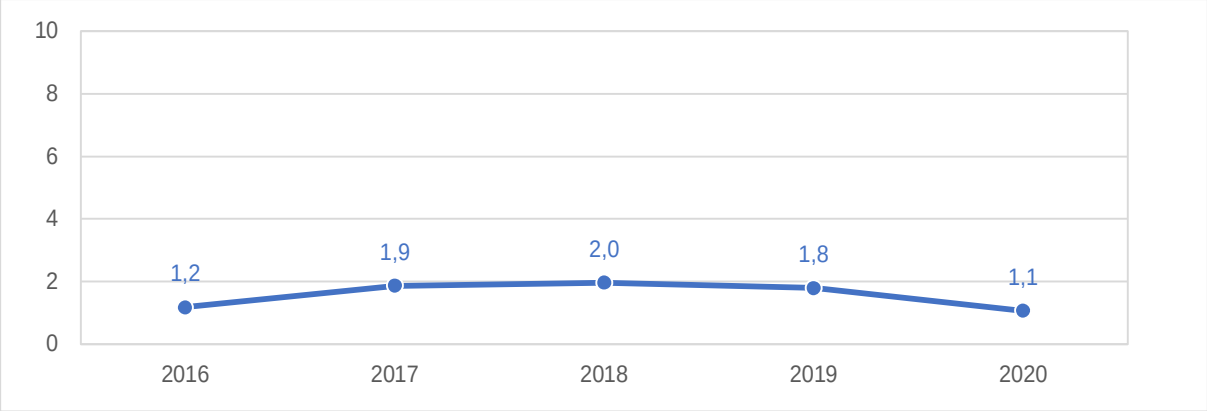

Bron: Politie

Diefstal bromfietsen

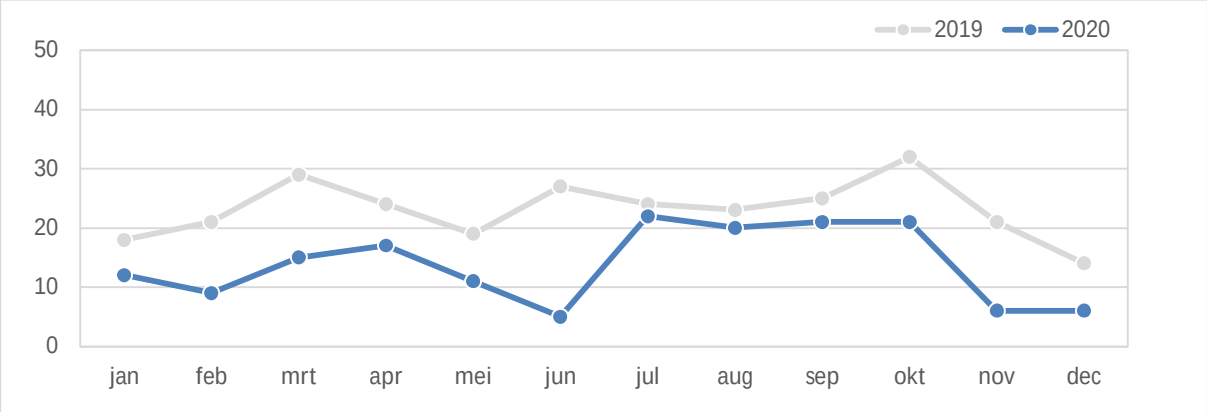
Sinds 2018 neemt het aantal diefstallen van bromfietsen en snorfietsen af. Tussen 2019 en 2020 is het aantal diefstallen met 40 procent afgenomen, van 277 naar 165 diefstallen. Dat komt neer op 1,1 diefstallen van bromfietsen en snorfietsen per 1.000 inwoners (zie afbeelding 38). In alle maanden in 2020 waren er minder diefstallen dan in 2019 (zie afbeelding 39).

Afbeelding 38: Aantal misdrijven van diefstal bromfiets/snorfiets per 1.000 inwoners

Bron: Politie

Afbeelding 39: Aantal misdrijven van diefstal bromfiets/snorfiets per maand

Bron: Politie

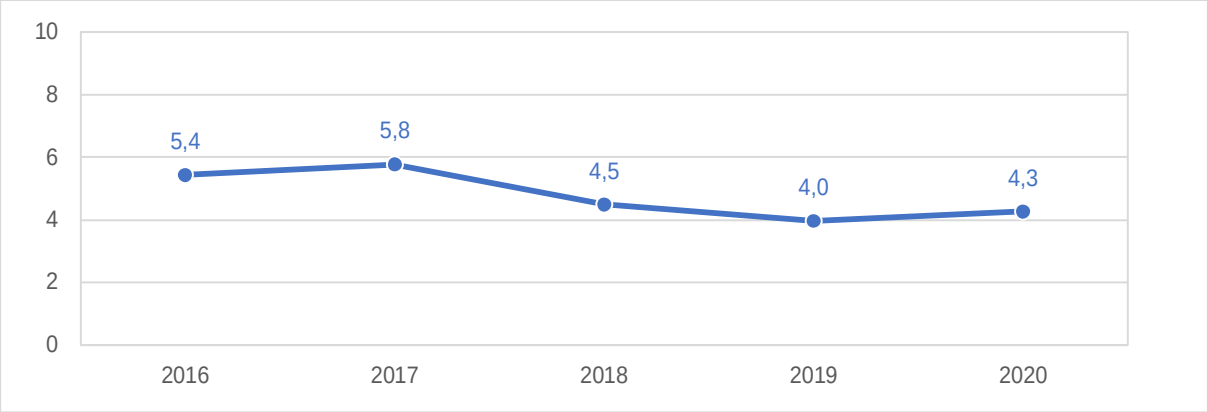
Fietsendiefstal

Het aantal geregistreerde diefstallen van (elektrische) fietsen is al enkele jaren ongeveer hetzelfde. In 2020 zijn er 663 gestolen fietsen geregistreerd. Dit komt neer op 4,3 fietsendiefstallen per 1.000 inwoners (zie afbeelding 40). We zien geen opvallende ontwikkelingen gedurende de coronapandemie (zie afbeelding 41).

Op een kaart wordt weergegeven in welke mate fietsendiefstallen in de verschillende buurten in 2020 hebben plaatsgevonden (zie afbeelding 42). Met blauwe en oranje kleuren wordt aangegeven of een buurt gunstig of ongunstig scoort. Relatief de meeste diefstallen zijn geregistreerd in de buurten het Zand, Orthenpoort en Rosmalen centrum. In deze buurten werden minimaal 20 fietsendiefstallen per 1.000 inwoners geregistreerd. Ook in Binnenstad centrum zijn relatief veel fietsen gestolen (19 per 1.000 inwoners).

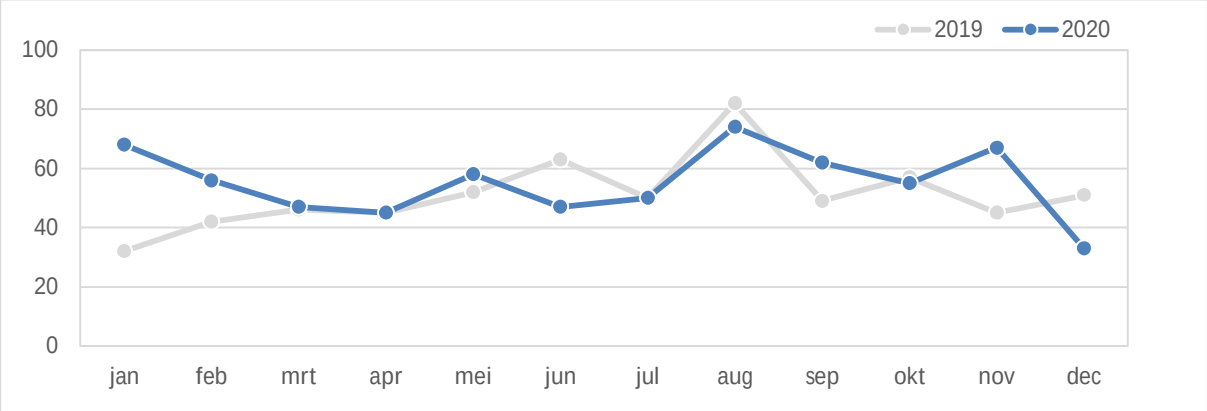
Het fietsendiefstalpreventieteam speelt onder andere actief in op de hotspots die in beeld zijn vanuit aangifteoverzichten. Daarnaast zijn zij actief op plekken waar veel fietsen worden gestald. Naast het actief zoeken naar gestolen fietsen houden zij ook toezicht. In de Binnenstad zijn vier gratis bewaakte fietsenstallingen. De huidige stallingen kennen een goede bezetting en worden ook met name goed gebruikt tijdens evenementen. Mensen die een tweedehands fiets willen kopen kunnen via het RDW controleren of deze als gestolen geregistreerd staat. De gemeente verwijst hiernaar op haar website. Handelaren in tweedehands fietsen zijn inmiddels allemaal aangemeld in het Digitaal Opkopers Register (DOR) waardoor zij kunnen controleren of een iemand een gestolen fiets aanbiedt en/of achteraf gezien kan worden of zij een gestolen fiets in voorraad hebben. Hiermee proberen we de handel in gestolen fietsen moeilijker te maken.

Afbeelding 40: Aantal misdrijven van diefstal fiets per 1.000 inwoners

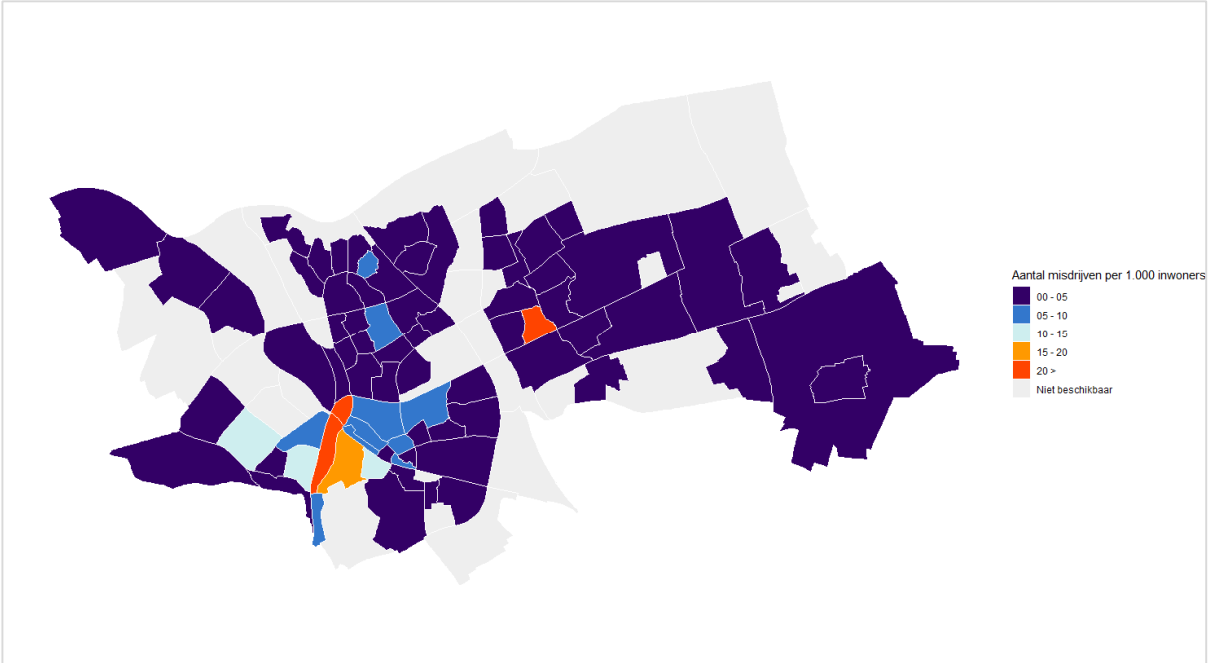
Bron: Politie

Afbeelding 41: Aantal misdrijven van diefstal fiets per maand

Bron: Politie

Afbeelding 42: Aantal misdrijven van diefstal fiets per 1.000 inwoners per buurt (2020)

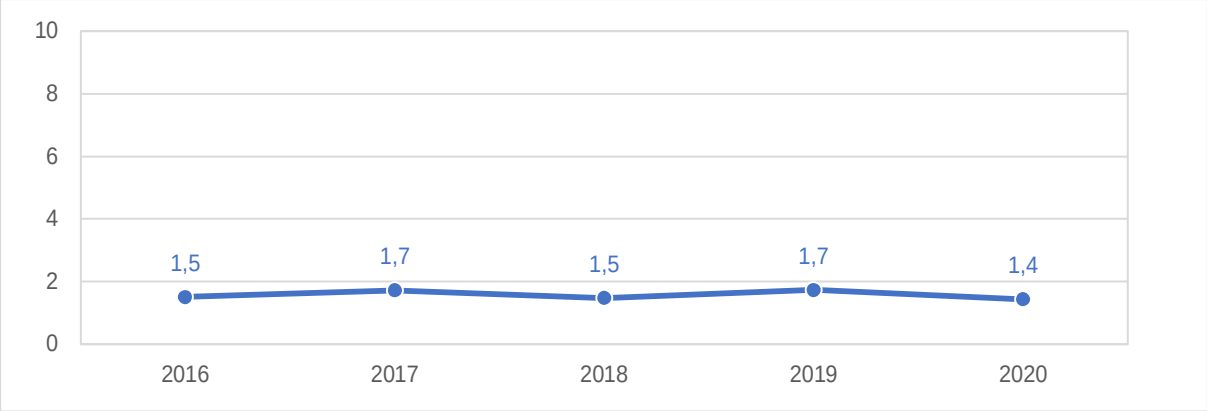

Bron: Politie

Diefstal af/uit/van andere motorvoertuigen

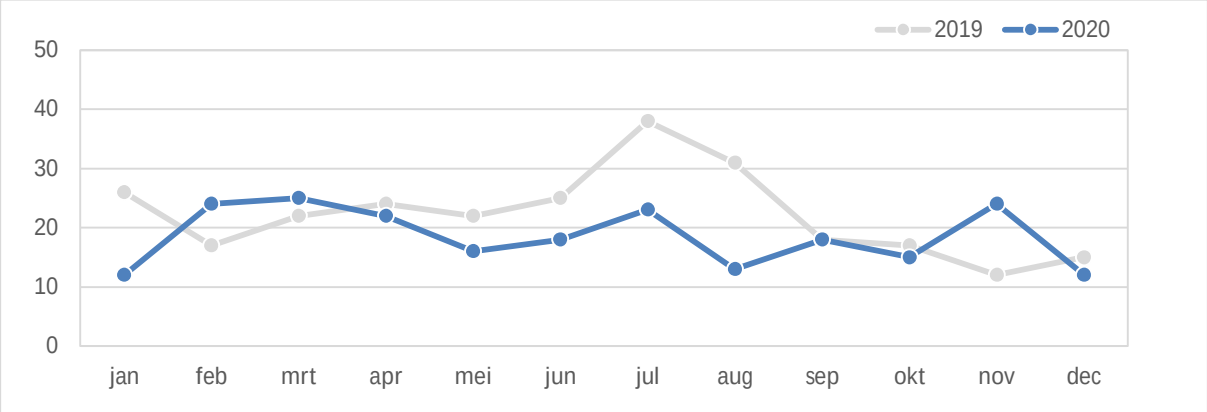
In 2020 registreerde de politie 222 diefstallen af, uit of van andere motorvoertuigen. Dit komt neer op 1,4 diefstallen per 1.000 inwoners. Dit is 17 procent minder dan in 2019 (zie afbeelding 43). Als we kijken naar de ontwikkelingen per maand, dan zien we dat er vooral in de zomerperiode minder misdrijven waren dan in 2019 (zie afbeelding 44).

Afbeelding 43: Aantal misdrijven van diefstal af/uit/van overige voertuigen per 1.000 inwoners

Bron: Politie

Afbeelding 44: Aantal misdrijven van diefstal af/uit/van overige voertuigen per maand

Bron: Politie

3.2.3 Geweldsmisdrijven

Onder High Impact Crimes verstaan we woninginbraken (zie § 3.2.1), straatroven, overvallen en andere geweldsmisdrijven. Dit zijn delicten met een grote impact op het slachtoffer, diens directe omgeving en het veiligheidsgevoel in de maatschappij.
In deze paragraaf gaan we in op de geweldsmisdrijven. Hierbij maken we onderscheid tussen een aantal varianten van geweld: bedreiging, mishandeling, openlijk geweld, straatroof en overval.

Bedreiging

Het aantal geregistreerde bedreigingen is tussen 2019 en 2020 met 19 procent toegenomen, van 350 naar 415 bedreigingen. Dat komt neer op 2,7 bedreigingen per 1.000 inwoners in 2020 (zie afbeelding 45). Als we kijken naar de ontwikkelingen in 2020, dan zien we eerst in het begin van de coronapandemie een toename van het aantal bedreigingen; in maart en april waren er 70 procent meer bedreigingen dan in dezelfde maanden in 2019. Vervolgens is het aantal misdrijven in de meeste maanden vergelijkbaar of (iets) hoger in vergelijking met dezelfde maand in 2019 (+17%) (zie afbeelding 46).

Op een kaart wordt weergegeven in welke mate bedreigingen in de verschillende buurten in 2020 hebben plaatsgevonden (zie afbeelding 47). Met blauwe en oranje kleuren wordt aangegeven of een buurt gunstig of ongunstig scoort. Relatief de meeste bedreigingen zijn geregistreerd in de buurten het Zand, Orthenpoort, Willemspoort en Ertveld. In deze buurten werden minimaal 10 bedreigingen per 1.000 inwoners geregistreerd.

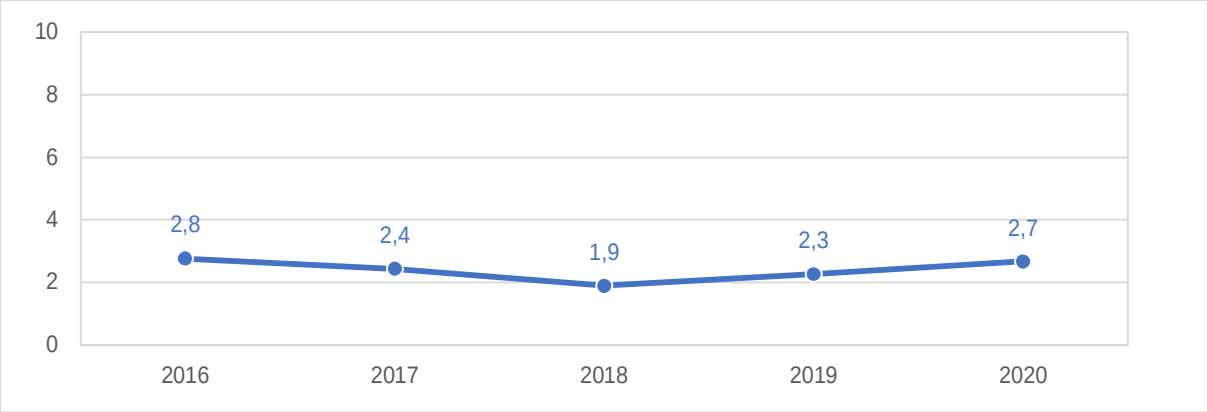
Mishandeling

De afgelopen jaren waren er weinig ontwikkelingen op het gebied van mishandeling. Het afgelopen jaar is er wel sprake van een ontwikkeling; tussen 2019 en 2020 daalde het aantal mishandelingen met 21 procent, van 498 naar 391. Dat komt neer op 2,5 mishandelingen per 1.000 inwoners in 2020 (zie afbeelding 48).

Als we kijken naar de ontwikkelingen in 2020, dan zien we eerst in het begin van de coronapandemie een afname van het aantal mishandelingen. In maart waren er 61 procent minder mishandelingen en in mei 66 procent minder. Dit valt deels samen met de sluiting van horecagelegenheden van half maart tot 1 juni. Vervolgens is het aantal mishandelingen van juni tot en met oktober vergelijkbaar of iets minder in vergelijking met dezelfde maand in 2019. Vanaf half oktober sluit de horeca opnieuw, en zien we weer opnieuw een daling van het aantal mishandelingen. In november en december waren er 47 procent minder mishandelingen in vergelijking met november en december 2019 (zie afbeelding 49).

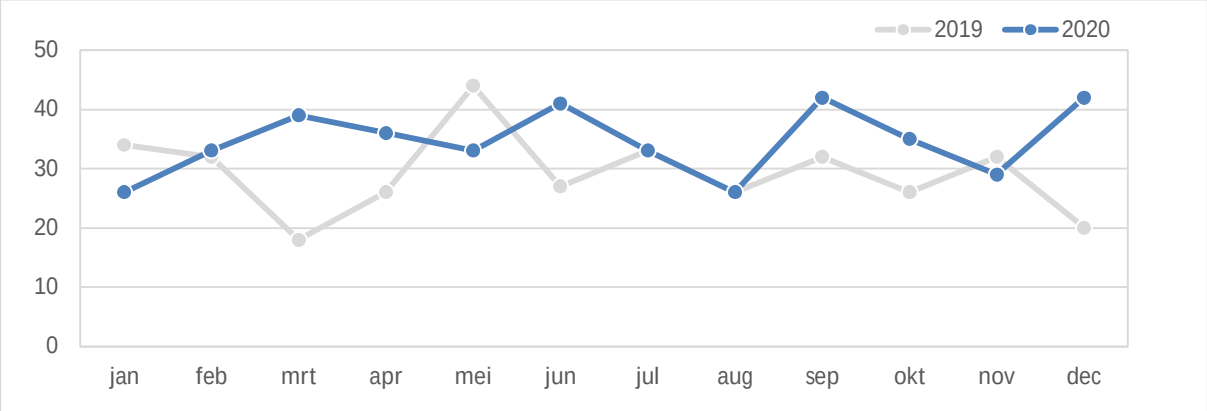
Op een kaart wordt weergegeven in welke mate mishandelingen in de verschillende buurten in 2020 hebben plaatsgevonden (zie afbeelding 50). Met blauwe en oranje kleuren wordt aangegeven of een buurt gunstig of ongunstig scoort. Relatief de meeste mishandelingen zijn geregistreerd in de buurten Binnenstad centrum, Binnenstad oost, het Zand, Abdijenbuurt en Willemspoort. In deze buurten werden minimaal 8 mishandelingen per 1.000 inwoners geregistreerd.

Afbeelding 45: Aantal misdrijven van bedreiging per 1.000 inwoners

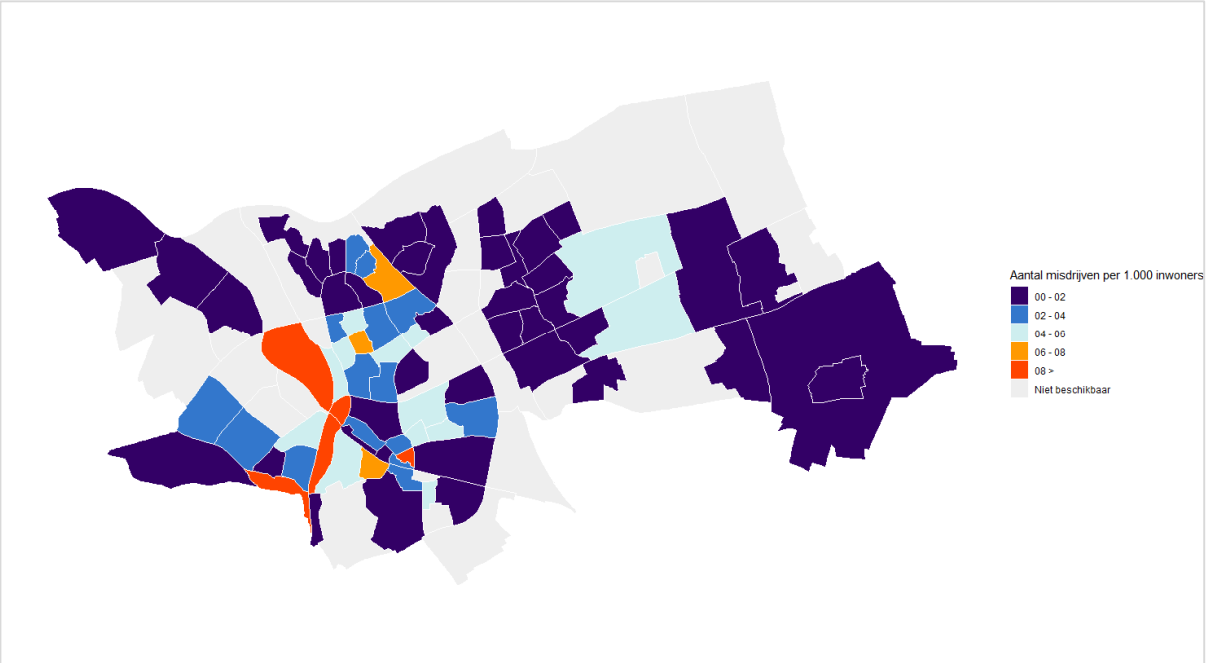
Bron: Politie

Afbeelding 46: Aantal misdrijven van bedreiging per maand

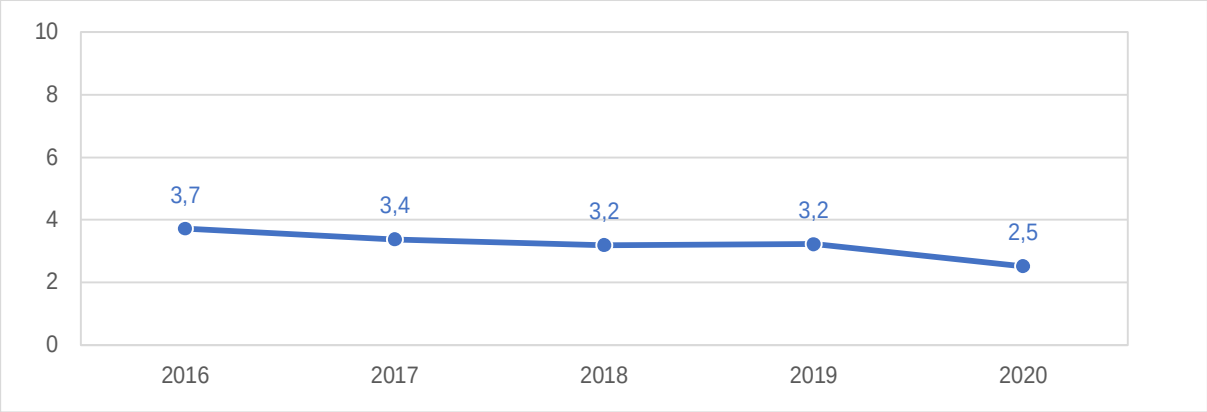
Bron: Politie

Afbeelding 47: Aantal misdrijven van bedreiging per 1.000 inwoners per buurt (2020)

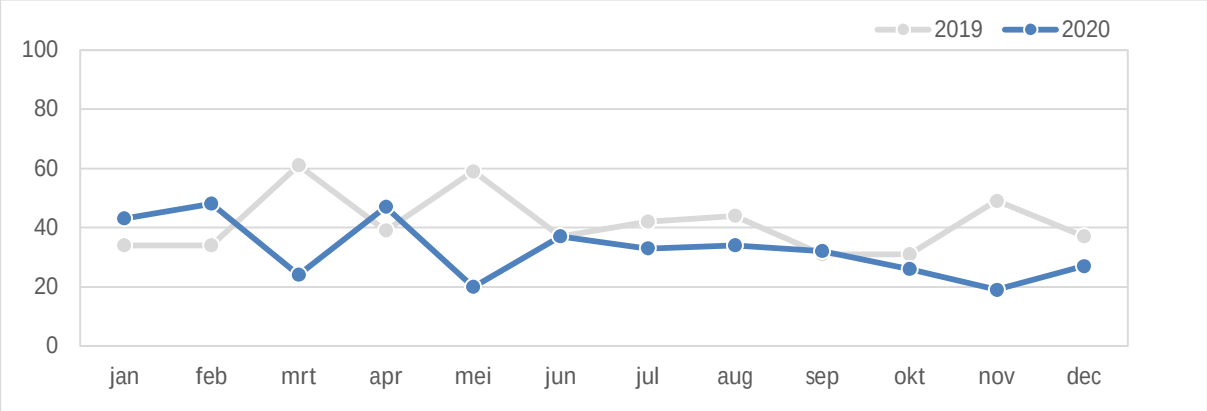
Bron: Politie

Afbeelding 48: Aantal misdrijven van mishandeling per 1.000 inwoners

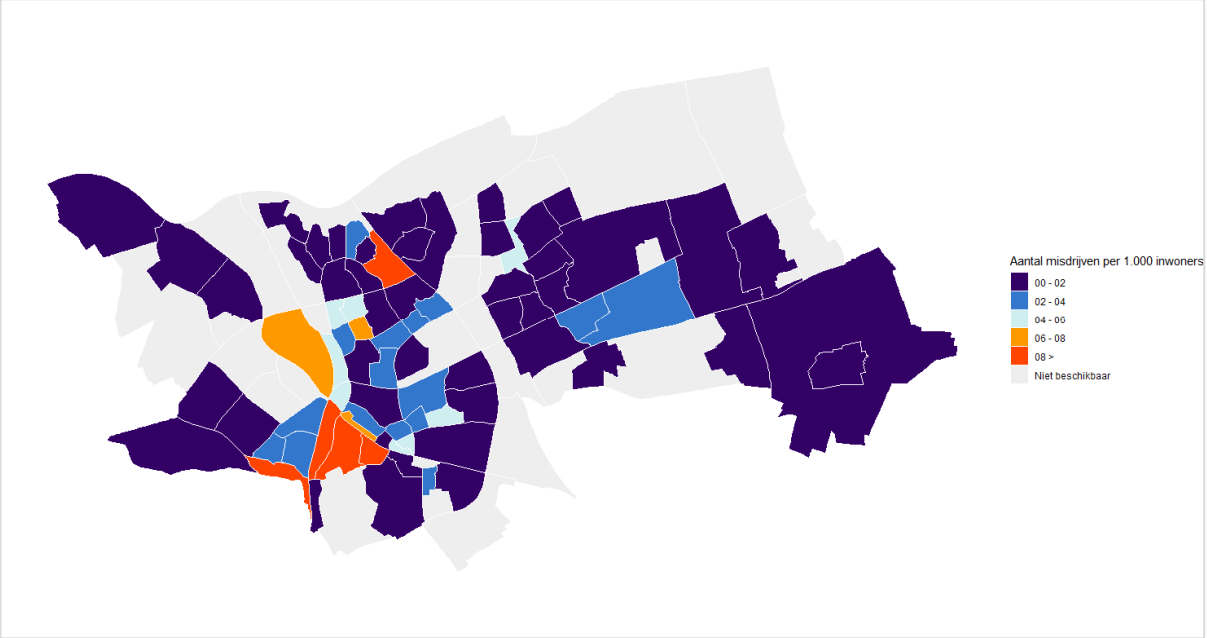
Bron: Politie

Afbeelding 49: Aantal misdrijven van mishandeling per maand

Bron: Politie

Afbeelding 50: Aantal misdrijven van mishandeling per 1.000 inwoners per buurt (2020)

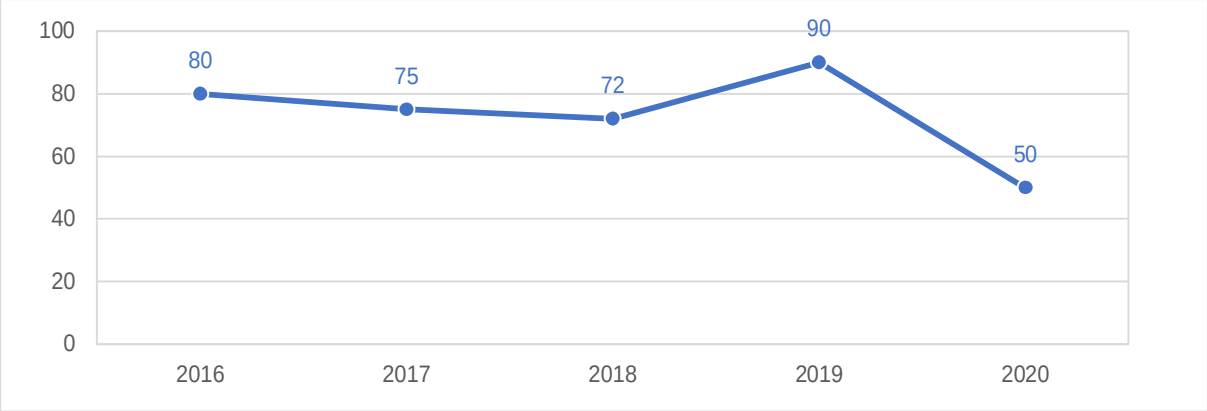

Bron: Politie

Openlijk geweld

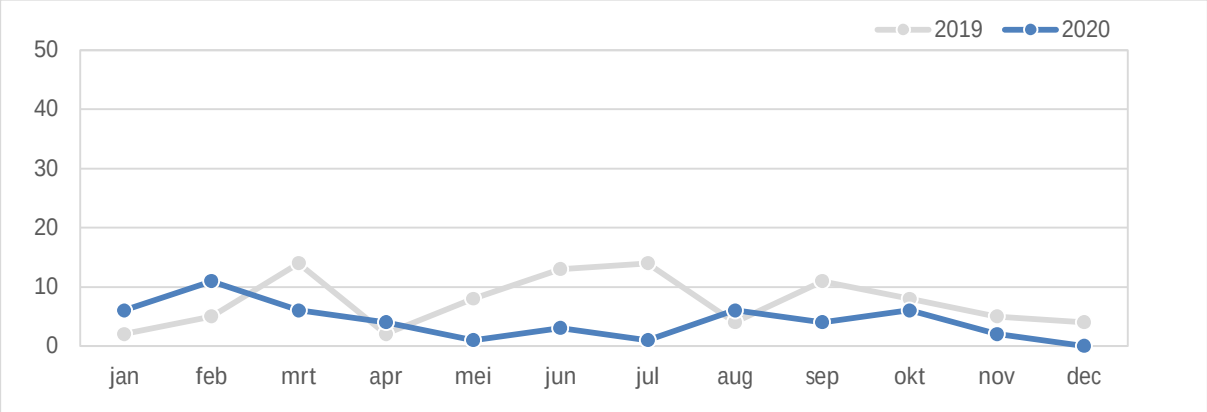
Tussen 2019 en 2020 daalde het aantal openlijke geweldplegingen van 90 naar 50 misdrijven (zie afbeelding 51). Sinds de start van de coronapandemie zien we een afname van het aantal openlijke geweldplegingen (zie afbeelding 52). De afname komt (deels) door de (gedeeltelijke) sluiting van horeca- en uitgaansgelegenheden.

Afbeelding 51: Aantal misdrijven van openlijk geweld

Bron: Politie

Afbeelding 52: Aantal misdrijven van openlijk geweld per maand

Bron: Politie

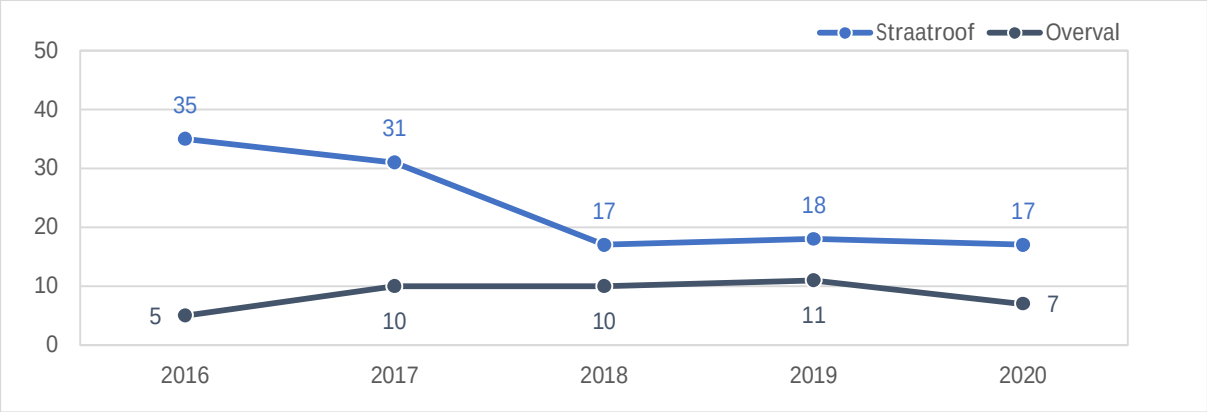
In de Binnenstad vinden doorgaans relatief veel geweldsdelicten plaats, zoals mishandeling en openlijke geweldpleging. Dit heeft te maken met de concentratie van mensen, vooral op uitgaansavonden en evenementen, waarbij in veel gevallen alcohol en/of drugs in het spel is. In hoofdstuk 4 gaan we in op de ontwikkelingen van (uitgaans)geweld in de Binnenstad (zie H4).

Overvallen en straatroven

In 2020 waren er 7 overvallen in de gemeente ’s-Hertogenbosch. Dit zijn er 4 minder dan in 2019 (zie afbeelding 53). In 2020 waren 3 overvallen op woningen, 1 overval op een geld-/waardetransport en 3 overvallen op overige objecten.

Sinds 2018 zijn er weinig ontwikkelingen op het aantal geregistreerde straatroven. In 2020 gaat het in totaal om 17 straatroven. De meeste straatroven vonden plaats in de wijken Binnenstad (5) en West (4).

Afbeelding 53: Aantal misdrijven van straatroof en overval

Bron: Politie

3.2.4 Preventie en repressie

In deze paragraaf worden enkele preventieve en repressieve middelen beschreven, waarmee we woninginbraken en andere vormen van criminaliteit willen voorkomen. Dit doen we samen met inwoners en andere veiligheidspartners. Er wordt bijvoorbeeld actief ingezet op burgerparticipatie onder de noemer ‘Samen zien we meer’. Daarnaast werken we informatiegestuurd. Bijvoorbeeld door BOA’s op basis van actuele politiegegevens preventief te laten surveilleren op hotspots en kansen op auto inbraak te delen met particuliere parkeergarages als Q park.

Brandgangen en achterpaden

De gemeente, BrabantWonen, Zayaz en Woonstichting Joost krijgen regelmatig vragen over het vergroten van de veiligheid van brandgangen en achterpaden bij woningen. Bijvoorbeeld door het plaatsen van poorten of het aanbrengen van verlichting. De gemeente en corporaties denken met bewoners mee hoe zij de brandgang bij hun woning veiliger kunnen maken. Dit kan zijn het plaatsen van verlichting, spiegels, lage hekjes aan de buitenzijde, een hek in het midden van het achterpad of afsluiting van het achterpad door middel van poorten aan de buitenzijde. Dit gebeurt alleen bij voldoende draagvlak onder bewoners. In 2020 zijn er 4 initiatieven gerealiseerd.

Bossche Buurttent

De ‘Bossche Buurttent’ wordt ingezet in buurten waar in de week ervoor is ingebroken. In de Buurttent ontvangen bewoners onder andere informatie en advies om inbraken te voorkomen. In 2020 werd de Buurttent slechts een aantal keer ingezet in verband met de coronapandemie.

Buurt Informatie Netwerk (BIN)

Het BIN is een netwerk van buurtgenoten die elkaar en de politie informeren over verdachte situaties. Het vergroot het veiligheidsgevoel en de betrokkenheid van de inwoners. En het helpt misdrijven te voorkomen. Het BIN wordt georganiseerd door een vrijwilligersnetwerk. BIN-leden ontvangen per e-mail informatie van politie en gemeente, bijvoorbeeld als er in hun buurt is ingebroken. Het BIN telt bijna 10.000 abonnees.

Buurtapps

Met een buurtapp(groep) kunnen bewoners makkelijk onderling communiceren over onveilige en ongewenste situaties in de wijk. Het succes van een buurtapp valt of staat met de betrokkenheid van bewoners. In de gemeente zijn diverse initiatieven van buurtapps. Bijna iedereen gebruikt WhatsApp, maar er zijn ook andere kant en klare buurtapps.

Burgernet

Burgernet vraagt de hulp van burgers bij spoedsituaties, zoals vermiste personen en inbraak. Of doorrijden na een aanrijding in de buurt. Deelnemers ontvangen een spraak-, sms- of appbericht met de vraag uit te kijken naar een persoon of voertuig.

Buurtpreventieteams

De buurtpreventieteams hebben een rol in het signaleren van criminaliteit of onveiligheid in de wijk. Inwoners gaan samen de wijk in. Hierdoor zijn er extra ogen en oren in de wijk. Buurtpreventie is een vorm van burgerparticipatie waarbij inwoners zich organiseren om een bijdrage te leveren aan de leefbaarheid en veiligheid van een buurt/wijk. Dit gaat in samenwerking met de gemeente, politie en eventuele derden. Dankzij de ervaringen van het buurtpreventieteam zijn de politie, buurtbewoners en gemeente beter op de hoogte van de ontwikkelingen in een buurt. De actieve teams zijn terug te vinden op onze website “samen zien we meer”. Daar is ook een kaart te vinden met de grenzen van de werkgebieden per buurtpreventieteam.

In 2020 is samen met een aantal buurtpreventieteams gekeken naar de mogelijkheden voor gebruik van een ondersteunde app. Deze zal naar verwachting in 2021 gereed zijn. Daarnaast is in overleg tussen buurtpreventieteams, politie en gemeente gewerkt aan verdere verbetering van de samenwerking.

Persoonsgerichte aanpak

Met de Top X wordt bedoeld een aanpak op de meest in het oog springende plegers van High Impact Crimes. Het doel van een Top X aanpak is:

- Het terugdringen van recidive
- Het beperken van nieuwe aanwas door ook de broertjes en zusjes van de top X- leden mee te nemen in de persoonsgebonden aanpak.

Deze geprioriteerde casuïstiek wordt onder procesregie van het Zorg- en Veiligheidshuis opgepakt. Samen met partners wordt voor de geprioriteerde casus een persoonsgerichte aanpak ontwikkeld.

In 2020 is de nieuwe werkwijze verder uitgewerkt en is een regiegroep aangesteld. Een belangrijk element wat genoemd moet worden is dat we afstappen van de benaming TOP X. Reden hiervoor is dat er verschillende routes zijn om complexe casuïstiek bij het Zorg- en Veiligheid huis aan te melden. Dit geeft verwarring. Daarom is de insteek van de gemeente om deze aanpakken, waarbij de procesregie binnen ZVH is belegd, onder één noemer namelijk Persoons Gerichte Aanpak (PGA). Kortom we stappen af van termen als TOP X en gebruiken hiervoor de term PGA.

We stellen een dynamische lijst op die gemaximeerd wordt op vijf. Met andere woorden het maximum aantal casussen blijft vijf. Bij het afdoen van één of meer casussen voegen we even zoveel casussen toe. Van belang is dat de casus die we toevoegen er toe doet. Niet omdat de persoon toevallig bovenaan een lijst staat, maar omdat we gezamenlijk (politie, OM en gemeente) vinden dat we die persoon gericht moeten aanpakken en daaraan ook prioriteit en capaciteit willen geven.

Het aandragen van een nieuwe casus voor de PGA lijst, van de driehoek(regiegroep), komt voort uit verschillende bronnen. Denk hierbij aan wijkagenten, leden van toegang en regieteams, procesregisseurs Zorg en Veiligheid, het OM en OOV. Hierbij moet gebruik worden gemaakt van het momentum (actualiteit en noodzaak) en er moet (zorg) perspectief zijn.

- Vervolgens kiest de regiegroep de casus(sen) die er het meest toe doet/doen.

- Zodra de lijst is vastgesteld (geprioriteerd) wordt deze bij de Zorg- en Veiligheidshuis aangemeld.
- Het betreffende PGA traject zal dan conform ZVH richtlijnen opstarten.
- PGA aanpak wordt twee keer per jaar op de agenda van de driehoek gezet (monitoring en verantwoording).

Bureau Nazorg Ex-gedetineerden

Bureau Nazorg Ex-gedetineerden helpt iedereen die uit detentie komt om het leven weer op de rit te krijgen. Veel mensen die in detentie komen, hebben problemen. Bureau Nazorg helpt om deze problemen aan te pakken. Op het gebied van werk, woonruimte, zorg, schulden en ID bewijs. Het is een laagdrempelige ingang voor antwoord op praktische vragen van (ex-)gedetineerden. Dit met het doel om recidive zoveel mogelijk te voorkomen. In 2020 zijn er 135 personen gedetineerd geraakt en zijn er 133 personen vrijgekomen uit detentie (dit betreft 95 unieke personen). Dit betekent een halvering van de instroom ten opzichte van 2019. Echter, de toegenomen complexiteit van de doelgroep zorgt voor een toenemende belasting op de capaciteit. Gezien de coronapandemie is de instroom van gedetineerden door DJI bewust laag gehouden. We verwachten na het einde van de coronapandemie dat er een inhaalslag gemaakt zal worden en het aantal detentiemeldingen zal gaan stijgen. Daarbij verwachten we ook een piek in de criminaliteit, waardoor de recidivecijfers omhoog gaan. Er zullen uiteindelijk weer (veel) meer mensen richting PI gaan. Degene die we niet hebben kunnen bezoeken (gezien de coronamaatregelen), zonder onze bemiddeling vrij is gekomen en niet preventief is geholpen, zal voor meer druk op straat zorgen bij Politie, CvTB, Zorg & Veiligheid en Maatschappelijke Opvang.

Digitaal opkopersregister en digitaal opkopersloket

Heling wordt aangepakt middels het digitaal opkopersregister en het digitaal opkopersloket. Ondernemers die tweedehands goederen in- en verkopen moeten aan strenge eisen voldoen. Zo moeten zij alles wat ze inkopen controleren op diefstal en registreren in het Digitaal Opkoper Register (DOR). Het sanctioneringsbeleid geeft mogelijkheid om naast het strafrecht ook bestuursrechtelijk op te treden. Zo volgt niet alleen straf, maar ook maatregelen om de openbare orde te herstellen. Een sluiting zorgt er bijvoorbeeld voor dat criminelen gestolen spullen niet meer kunnen verkopen in dat pand.

Donkere dagen offensief

In de wintermaanden slaan criminelen veelvuldig hun slag, vaak met een piek voor de feestdagen. Een donkere dagen offensief zet in deze periode extra maatregelen in tegen overvallen, straatroven, woning- en auto-inbraken. In 2019 hebben we hierop ingezet tijdens carnaval en de kerstperiode.

Fysieke inrichting, onderhoud en beheer

Bij (her)inrichting wordt het uitgangspunt ‘Veilig Ontwerp’ toegepast. Hiermee worden sociaal onveilige plekken aangepakt door bijvoorbeeld groenonderhoud en aanpassen verlichting. Dit is mede onderdeel van de wijkaanpakken.

3.3 Wijkgerichte aanpak

Voor wijken en buurten waar verschillende bedreigingen bij elkaar komen, voeren we een integrale, gebiedsgerichte aanpak. Veiligheid is daarbij één van de componenten, naast onder meer zorg en welzijn, openbare ruimte, inrichting/infrastructuur en economie. Vanuit het veiligheidsbeleid worden veiligheidsonderdelen ingebracht en uitgevoerd voor deze programmatische aanpak. Betreffende wijken worden geselecteerd op basis van de tweejaarlijkse wijk- en buurtmonitor.

Naast deze gebiedsgerichte intensivering voor twee à drie wijken zetten we in alle wijken en buurten van 's-Hertogenbosch 'op maat' op veiligheid en leefbaarheid in. Daartoe stellen we wijkveiligheidsplannen op. Op basis daarvan bepalen we wat nodig is per wijk. Belangrijk vertrekpunt van de inzet in elke wijk is goede samenwerking tussen wijkprofessionals en tussen professionals en inwoners. We funderen deze samenwerking in vaste uitgangspunten en werkwijzen. En sluiten aan op de reeds bestaande 'Leefbaarheidsteams' in de wijken; in deze teams participeren onder meer de politie (wijkagenten), woningcorporaties en Stadstoezicht. Speciale aandacht hebben we hierbij voor de wisselwerking met de teams Toegang & Regie en gebiedsteams (Wmo, Jeugdwet). We zorgen dat we als professionals met één mond praten en verstevigen zo onze betrouwbaarheid én effectiviteit.

Doelstelling 2022:
Door maatwerk, scherpte en integraliteit in onze aanpak voor alle wijken en buurten een tenminste aanvaardbaar en stabiel veiligheids- en leefbaarheidsniveau in stand houden en waar nodig bewerkstelligen. We werken hierbij vanuit een solide informatiepositie en zijn als gemeente zichtbaar, aanspreekbaar en betrouwbaar voor de burger.

Beleving leefbaarheid tijdens de coronapandemie

Van oktober tot en met december 2020 heeft het inwonersonderzoek Leefbaarheid uitgestaan. Deze vragenlijst is door ruim 2.600 personen ingevuld. In de vragenlijst zijn onder andere vragen gesteld over de veranderingen in leefbaarheid sinds de coronamaatregelen van kracht zijn.

Allereerst is respondenten gevraagd of er sinds de start van de coronapandemie iets is verslechterd in de leefbaarheid in hun buurt. Bijna een kwart van de respondenten geeft aan dat dit het geval is. In afbeelding 54 staan de antwoorden die door minimaal 25 respondenten zijn genoemd.

Een groot deel van de antwoorden heeft betrekking op sociale contacten. De respondenten geven aan dat zij geen of minder (fysieke) sociale contacten hebben, waaronder ook minder contact met buurtgenoten. Dit contact is vaak minder doordat bijvoorbeeld (buurt)activiteiten niet doorgaan en (lokale) horeca gesloten is.

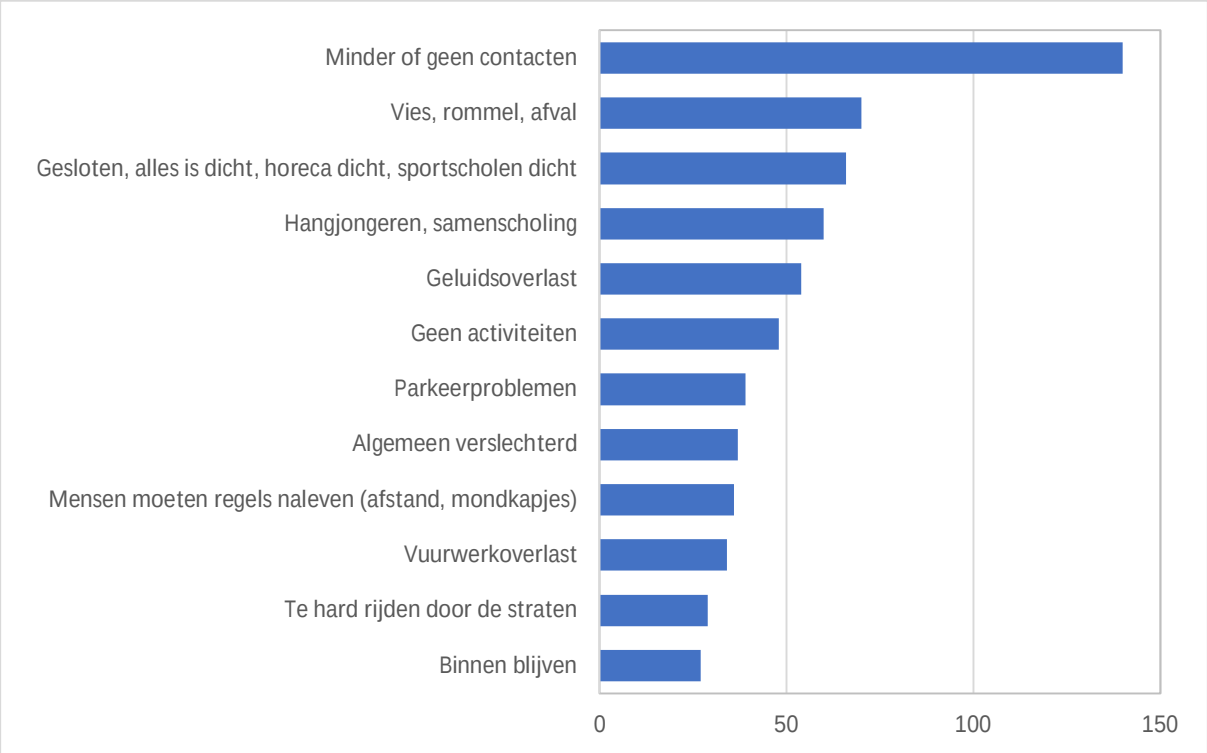
Bij de veelgenoemde antwoorden worden ook verschillende overlastsituaties genoemd. Zo wordt er bijvoorbeeld meer zwerfvuil ervaren. Zoals mondkapjes, lege blikjes en andere voedselverpakkingen. Dit wordt zowel ervaren op straat in woonwijken als in het buitengebied/natuurgebied. Daarnaast zijn er bij dit punt ook opmerkingen over illegale stort en bijplaatsingen bij ondergrondse containers. Andere overlastproblemen die worden ervaren betreffen hangjeugd, samenscholing, geluidsoverlast, parkeerproblemen, vuurwerkoverlast en te hard rijden.

Daarnaast hebben verschillende antwoorden betrekking op maatregelen rondom corona. Zoals de sluiting van verschillende ontmoetingsgelegenheden, zoals horeca en sportscholen, maar bijvoorbeeld ook buurthuizen en de 'ouderensoos'. Andere mensen geven weer aan er moeite mee te hebben dat niet iedereen zich aan de regels houdt, zoals afstand houden en het dragen

van een mondkapje. Anderen geven weer aan veel binnen te blijven, onder andere door het thuiswerken. Dit heeft veel invloed op het sociale leven.

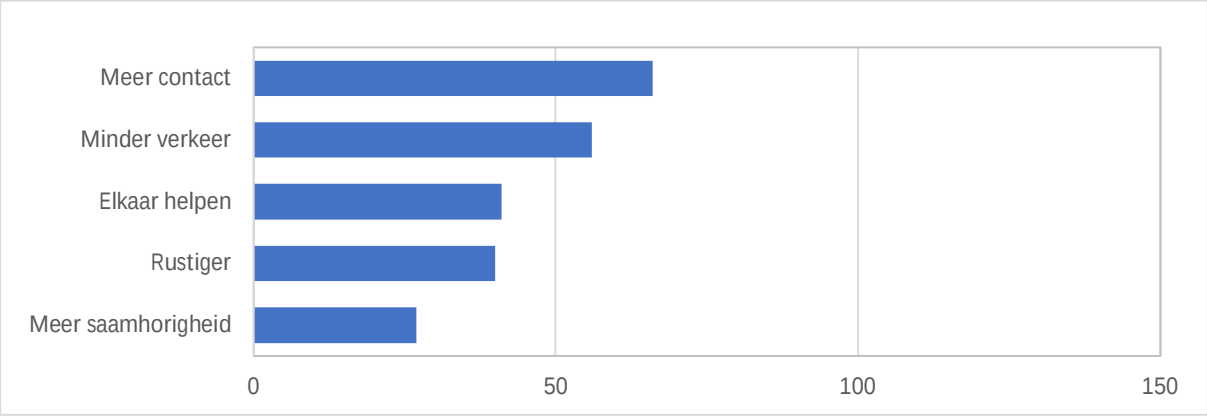
Aan de respondenten is ook gevraagd of er sinds maart iets is verbeterd in de leefbaarheid in de buurt. 15 procent van de respondenten geeft aan dat dit het geval is. In afbeelding 55 staan de antwoorden die door minimaal 25 respondenten zijn genoemd. Hierbij wordt regelmatig genoemd dat er meer contact is met buurtgenoten; doordat men meer thuis is door de coronamaatregelen is het contact met buurtgenoten toegenomen. Ook ervaren veel mensen meer saamhorigheid in hun buurt, zoals buren die elkaar helpen. Andere verbeteringen die worden ervaren is minder verkeer(soverlast) en dat het rustiger is op straat.

Afbeelding 54: Vanaf maart hebben de coronamaatregelen veel invloed op ons dagelijks leven. Is er sindsdien iets verslechterd in de leefbaarheid in uw buurt? (aantal keer genoemd)

Bron: Inwonersonderzoek Leefbaarheid (2020)

Afbeelding 55: Is er sinds maart iets verbeterd in de leefbaarheid in uw buurt? (aantal keer genoemd)

Bron: Inwonersonderzoek Leefbaarheid (2020)

Wijkveiligheidsplannen

In 2019 is de gemeente van start gegaan met het opstellen van wijkveiligheidsplannen. De wijkveiligheidsplannen geven een beeld van hoe het gaat met de veiligheid in wijken, dorpen en buurten in ’s-Hertogenbosch. Door het voeren van gesprekken met inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en professionals in wijken en dorpen willen we een meer gedetailleerd beeld krijgen van wat er speelt op het gebied van overlast en criminaliteit in de verschillende wijken en dorpen van onze gemeente en om een zo groot mogelijk draagvlak te creëren. We maken hierbij ook gebruik van beschikbare onderzoeken en –data, waaronder de veiligheidsmonitor. Per wijk of dorp wordt een wijkveiligheidsplan gemaakt. Op basis van de wijkveiligheidsplannen worden per wijk of dorp veiligheidsagenda’s opgesteld. De wijkveiligheidsplannen voor Maaspoort, Empel en Engelen zijn gereed en West is opgestart. In 2020 is de planning gewijzigd in verband met vertraging door de coronapandemie. Verwachting is wel dat alle Wijkveiligheidsplannen binnen de huidige bestuursperiode worden afgerond.

‘Gestelse buurt werkt’

In de Gestelse buurt staan de leefbaarheid en veiligheid onder druk en worden lager beoordeeld dan in de rest van de stad. Ook is er een bovengemiddelde sociale problematiek op het gebied van vooral armoede en jeugdzorg. Daarnaast gaat woningcorporatie BrabantWonen de komende 10 jaar een zestal sterk verouderde flats slopen en vervangen door nieuwbouw. Om deze verschillende, vaak elkaar versterkende problemen terug te dringen, alsmede de kansen te benutten die sloop-nieuwbouw biedt, is een integrale aanpak nodig. Gemeente, politie, BrabantWonen en Farent hebben daarom de handen ineengeslagen. Samen hebben ze het plan 'Gestelse buurt werkt' gemaakt. Omdat de Gestelse buurt vooral in sociaal opzicht én vanuit openbare orde en veiligheid een zorgenkind is, richt de aanpak van de problematiek zich met prioriteit op de bewoners. Het bieden van perspectief en het bevorderen van zelfredzaamheid en weerbaarheid van bewoners is van essentieel belang in de aanpak. Met betrekking tot het verstevigen van de aanpak van ondermijnende criminaliteit in de wijk willen we de vooraanstaande families (wijkkoningen) aanpakken, gaan we norm overschrijdend gedrag (overlast) aanpakken en zetten we in op schoon ondernemerschap in de winkelstrip en in de buurt. Onze aanpak richt zich vooral op de bewoners ‘achter de voordeur’. Door de gecombineerde en integrale inzet van middelen en instrumenten uit het sociale-, veiligheids- en fysieke domein wint de aanpak aan kracht.

4. Veilig uitgaan en veilige evenementen

Als gemeente hebben we een krachtig uitgaans- en evenementenprofiel. Dit betreft zonder twijfel een belangrijke kwaliteit van onze gemeente. In het veiligheidsbeleid ligt de focus op het bewaken en waar nodig verbeteren van de veiligheidscondities rond uitgaan en evenementen. Zodat we als gemeente en samenleving optimaal en duurzaam kunnen blijven profiteren van deze cruciale economische pijler.

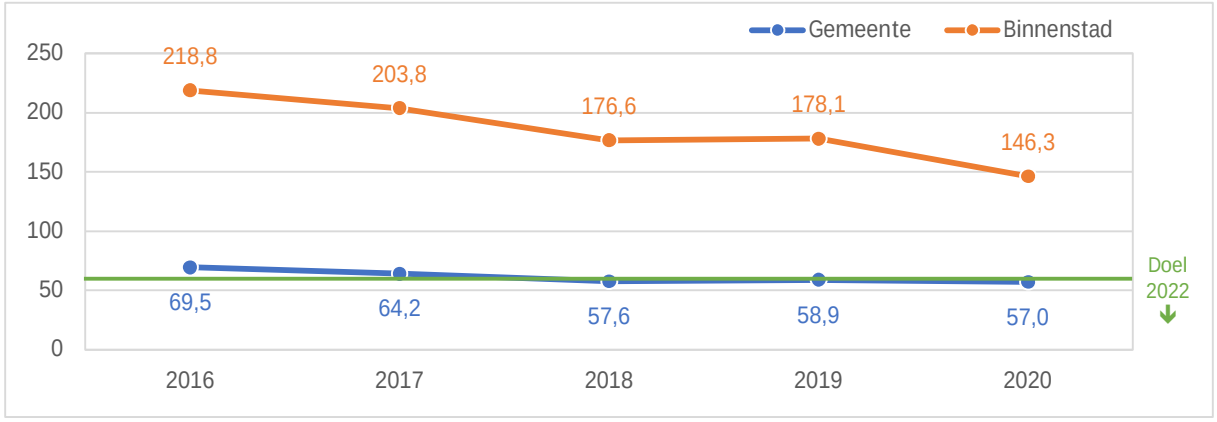
Doelstelling 2022:
Een zodanige combinatie van procedures en veiligheidschecks en –instrumenten enerzijds en samenwerking met én initiatief van ondernemers anderzijds dat de veiligheid rond uitgaan en evenementen duurzaam beheersbaar zijn. We zorgen ervoor dat veiligheid op het eerste plan blijft staan bij keuzes over uitgaan en evenementen.

De coronapandemie heeft veel invloed op het uitgaansleven en evenementen. Van half maart tot 1 juni waren eet- en drinkgelegenheden gesloten. Daarna mochten zij onder voorwaarden weer open. Half oktober viel opnieuw de beslissing om eet- en drinkgelegenheden te sluiten. Discotheken, nachtclubs en vergelijkbare dansgelegenheden zijn sinds half maart niet meer open gegaan. Ook zijn veel evenementen afgelast of aangepast. Dit heeft vanzelfsprekend ook invloed op bijvoorbeeld overlast en criminaliteit in de Binnenstad, zoals uitgaansgeweld.

Totaal aantal misdrijven

Veruit de meeste misdrijven vinden doorgaans plaats in de Binnenstad. In de Binnenstad zorgt de concentratie van veel mensen in een relatief klein gebied met uiteenlopende functies, zoals winkels en horeca, voor een hoger incidentenpatroon als het gaat om overlast en criminaliteit. Door de coronapandemie waren er minder bezoekers in de Binnenstad. Dit kwam onder andere door de oproep om zoveel mogelijk thuis te blijven en de (tijdelijke) sluiting van bijvoorbeeld horecagelegenheden en publiek toegankelijke locaties zoals musea, theaters en bioscopen. De daling van het aantal misdrijven in de Binnenstad was dan ook groter dan in voorgaande jaren. In 2020 waren er 17 procent minder misdrijven in de Binnenstad dan in 2019. Gemiddeld in de gemeente nam het aantal misdrijven met 3 procent af (zie afbeelding 56).

Afbeelding 56: Aantal misdrijven per 1.000 inwoners, Binnenstad en gemeente 's-Hertogenbosch

Bron: Politie

4.1 Geweldsmisdrijven

In § 3.2.3 werd ingegaan op het aantal geweldsmisdrijven in de gemeente. Doorgaans vindt een relatief groot deel van de geweldsmisdrijven plaats in de Binnenstad. Dit heeft te maken met de concentratie van mensen, vooral op uitgaansavonden en evenementen, waarbij in veel gevallen alcohol en/of drugs in het spel is. Zo bleek uit de monitor veilig uitgaan 2019 dat ongeveer de helft van alle geweldsmisdrijven in het centrum plaatsvindt tijdens uitgaansavonden[10]. Om de huidige ontwikkelingen van veilig uitgaan en veilige evenementen in beeld te brengen, worden op de volgende pagina de ontwikkelingen van geweldsmisdrijven voor de totale gemeente en voor de Binnenstad gepresenteerd. Hierbij wordt gekeken naar alle dagen van de week; er wordt niet ingezoomd op uitgaansavonden.

Openlijke geweldpleging

Tussen 2019 en 2020 daalde het aantal openlijke geweldplegingen in de totale gemeente van 90 naar 50 misdrijven. Dit komt neer op 0,3 misdrijven per 1.000 inwoners. In de Binnenstad nam het aantal openlijke geweldplegingen met 31 procent af van 36 naar 25 misdrijven. Dit komt neer op 1,9 misdrijven per 1.000 inwoners (zie afbeelding 57).

Mishandeling

Het afgelopen jaar daalde het aantal mishandelingen in de gemeente met 21 procent, van 498 naar 391. Dat komt neer op 2,5 mishandelingen per 1.000 inwoners. In de Binnenstad is de afname van 35 procent sterker dan gemiddeld in de gemeente. Hier neemt het aantal mishandelingen af van 173 naar 113. Dat komt neer op 8,6 mishandelingen per 1.000 inwoners in 2020 (zie afbeelding 58).

In § 3.2.3 zijn ook de ontwikkelingen per maand te zien. In afbeelding 49 zien we eerst in het begin van de coronapandemie een afname van het aantal mishandelingen. In maart waren er 61 procent minder mishandelingen en in mei 66 procent minder. Dit valt deels samen met de sluiting van horecagelegenheden van half maart tot 1 juni. Vervolgens is het aantal mishandelingen van juni tot en met oktober vergelijkbaar of iets minder in vergelijking met dezelfde maand in 2019. Vanaf half oktober sluit de horeca opnieuw en zien we weer een daling van het aantal mishandelingen. In november en december waren er 47 procent minder mishandelingen in vergelijking met november en december 2019.

Bedreiging

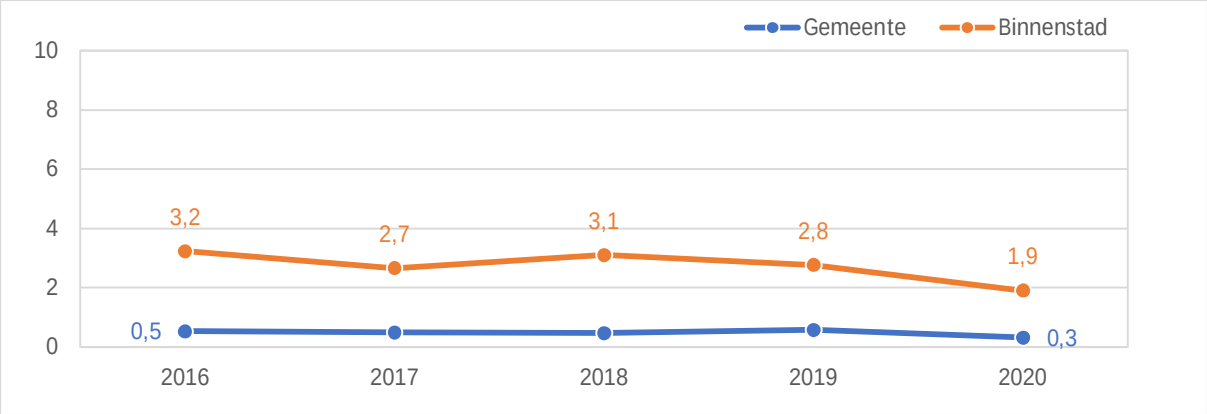
Het aantal geregistreerde bedreigingen is tussen 2019 en 2020 met 19 procent toegenomen, van 350 naar 415 bedreigingen. Dat komt neer op 2,7 bedreigingen per 1.000 inwoners in 2020. Ook in de Binnenstad nam het aantal bedreigingen toe. Tussen 2019 en 2020 steeg het aantal bedreigingen met 38 procent, van 4,3 naar 5,9 bedreigingen per 1.000 inwoners (zie afbeelding 59).

Ruzie/twist

Naast de al eerder besproken geweldsmisdrijven registreert de politie ook nog incidenten van ‘ruzie/twist’. Dit is geen fysiek geweld, maar betreft bijvoorbeeld scheldpartijen, ruzies en andere conflicten. Gemiddeld in de gemeente nam het aantal incidenten van ruzie/twist tussen 2019 en 2020 met acht procent toe, van 14,5 naar 15,6 incidenten per 1.000 inwoners. Daarentegen zien we dat het aantal incidenten van ruzie/twist in de Binnenstad met 18 procent afneemt in deze periode, van 34,8 naar 28,5 incidenten per 1.000 inwoners (zie afbeelding 60).

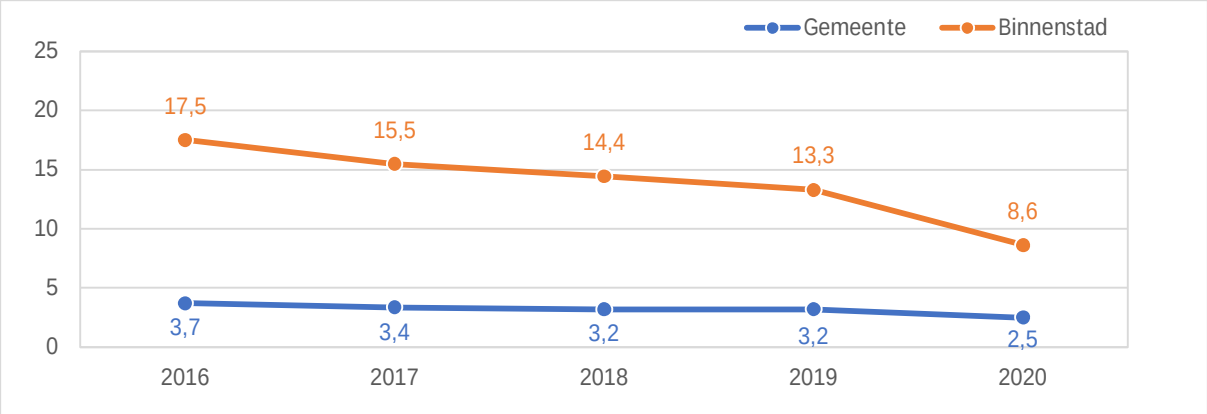
[10] Bron: Monitor veilig uitgaan 2019. Afdeling Onderzoek & Statistiek ’s-Hertogenbosch (juni 2020)

Afbeelding 57: Aantal misdrijven van openlijk geweld per 1.000 inwoners, Binnenstad en gemeente 's-Hertogenbosch

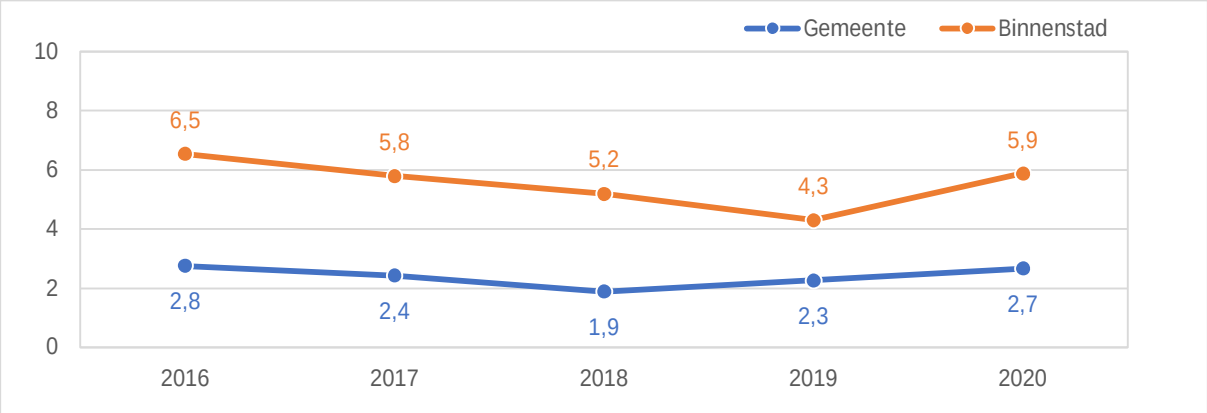
Bron: Politie

Afbeelding 58: Aantal misdrijven van mishandeling per 1.000 inwoners, Binnenstad en gemeente 's-Hertogenbosch

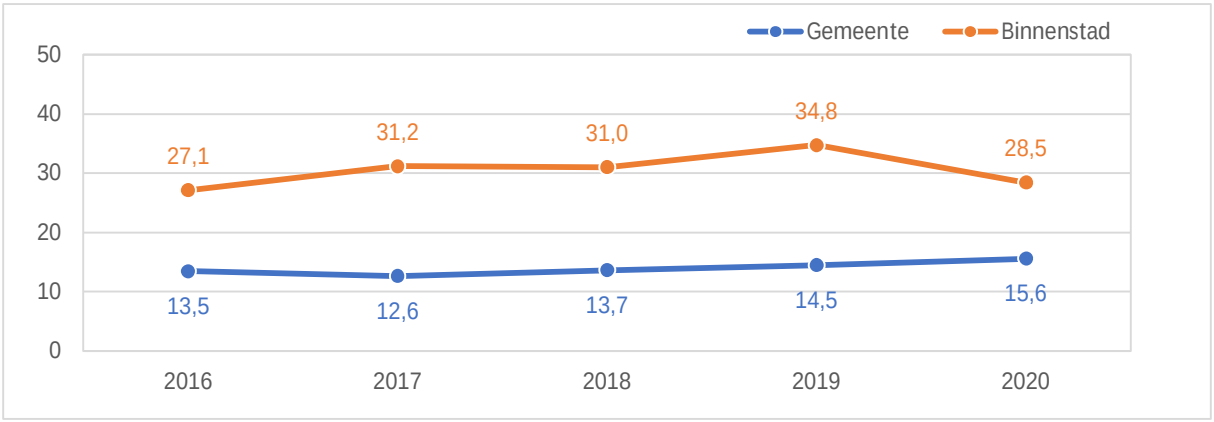
Bron: Politie

Afbeelding 59: Aantal misdrijven van bedreiging per 1.000 inwoners, Binnenstad en gemeente 's-Hertogenbosch

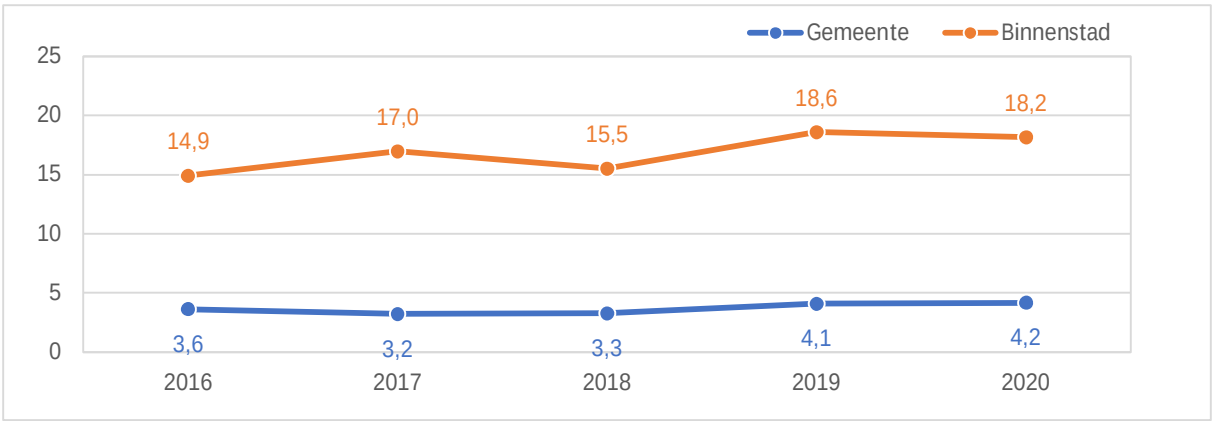
Bron: Politie

Afbeelding 60: Aantal incidenten van ruzie/twist per 1.000 inwoners, Binnenstad en gemeente 's-Hertogenbosch

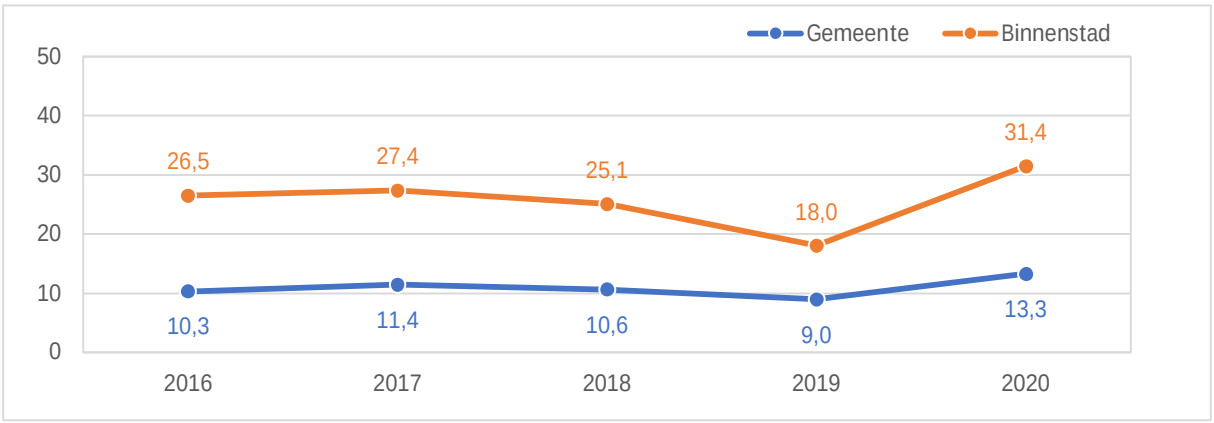
Bron: Politie

Afbeelding 61: Aantal incidenten van drugs/drankoverlast per 1.000 inwoners, Binnenstad en gemeente 's-Hertogenbosch

Bron: Politie

Afbeelding 62: Aantal incidenten van geluidshinder per 1.000 inwoners, Binnenstad en gemeente 's-Hertogenbosch

Bron: Politie

4.2 Overlast

Uitgaan en evenementen kunnen gepaard gaan met overlast, zoals luidruchtig uitgaanspubliek, al dan niet onder invloed van alcohol of drugs. In deze paragraaf gaan we in op enkele overlastthema's die aan uitgaan en evenementen kunnen worden gerelateerd. Om de huidige ontwikkelingen van veilig uitgaan en veilige evenementen in beeld te brengen, worden ook hier weer de ontwikkelingen van incidenten voor de totale gemeente en voor de Binnenstad gepresenteerd.

Alcohol- en drugsoverlast

Het afgelopen jaar is er weinig veranderd is het aantal geregistreerde incidenten van alcohol- en drugsoverlast. Dit geldt voor zowel de totale gemeente als voor de Binnenstad (zie afbeelding 61). In § 3.1.1 zagen we ook dat er weinig ontwikkelingen zijn van alcohol- en drugsoverlast gedurende de coronapandemie. Wel bleek dat er relatief veel incidenten van alcohol- en drugsoverlast zijn in de Binnenstad (zie afbeelding 22). In de Binnenstad vindt ruim vier keer zoveel alcohol- en drugsoverlast plaats dan gemiddeld in de gemeente.

Geluidshinder

Overlast en evenementen kunnen gepaard gaan met luidruchtig (uitgaans)publiek. Door de (gedeeltelijke) sluiting van horeca en afgelaste / aangepaste evenementen, zou een afname van het aantal incidenten van geluidshinder verwacht kunnen worden. Echter, zowel voor de totale gemeente (+49%) als voor de Binnenstad (+75%) zijn er het afgelopen jaar meer incidenten van geluidshinder geregistreerd (zie afbeelding 62). In de Binnenstad zijn in 2020 ruim twee keer zoveel incidenten van geluidshinder geregistreerd als gemiddeld in de gemeente.

Bij de meeste incidenten van geluidshinder gaat het om 'overige' geluidshinder. Maar de politie registreert ook geluidshinder door horeca en geluidshinder door evenementen. Hierbij zien we wel een afname van het aantal incidenten. Tussen 2019 en 2020 daalde het aantal incidenten van geluidshinder door horeca van 24 naar 18 incidenten, en geluidshinder door evenementen van 14 naar 8 incidenten.

4.3 Maatregelen

Kwaliteitsmeter Veilig Uitgaan

De Kwaliteitsmeter Veilig Uitgaan (KVU) helpt de gemeente, politie en horecaondernemers samen de veiligheid in het uitgaansgebied te verbeteren. Een uitgaansgebied met aandacht voor veiligheid komt de werkomgeving van het horecapersoneel en de politie ten goede.

De maatregelenmatrix KVU is een meerjarig, dynamisch stramien voor publiek-private inzet op veilig uitgaan. Accenten liggen onder meer op de toepassing van ZSM (Zo snel mogelijk-snelrecht), gebiedsontzegging en collectieve horeca-ontzegging. De maatregelenmatrix wordt voortgezet en actueel gehouden. In 2020 heeft vanwege de coronapandemie geen update plaatsgevonden van de maatregelenmatrix.

Cameratoezicht

In 's-Hertogenbosch zijn meerdere gebieden waar cameratoezicht in het kader van artikel 151c Gemeentewet wordt ingezet. Hieronder vallen de Binnenstad, de buurt Boschveld, voor- en achterplein Centraal Station en de fietstunnel Klokkenlaan A59. Daarnaast bestaat de optie om tijdelijk cameratoezicht in te zetten, waar ook gebruik van gemaakt wordt als dat nodig is om de openbare orde te handhaven. In ieder gebied is de inzet gericht op het handhaven van de openbare orde (denk aan evenementen, demonstraties, bijeenkomsten en horeca/uitgaansgebieden) en daarmee gepaard het voorkomen van strafbare feiten. Per gebied

is het maatwerk om onder andere te kunnen beslissen waar, hoe, wanneer en hoe lang de camera's gebruikt worden.
De cameratoezichtruimte (CTR) biedt centrale regie op de uitvoering. Hier komen de camerabeelden via een digitale omgeving binnen en worden de beelden bekeken. Door de realisatie van de CTR innoveert de gemeente 's-Hertogenbosch en worden nieuwe technieken centraal en grootschaliger toegepast. Zo worden er bijvoorbeeld bezoekersstromen geteld en kunnen de smart camera's geweld op openbare plaatsen detecteren.

Horecakwaliteitskring

De Horecakwaliteitskring is een permanent overlegplatform van de gemeente, politie, KHN afdelingen ’s-Hertogenbosch en Rosmalen en bewonersverenigingen BLB en Rosmalen. Binnen de Horecakwaliteitskring is er een subgroep, die zich richt op het toezicht en de aanpak van overlast en geweld in de horeca/tijdens het uitgaan. De subgroep komt in ieder geval samen rondom carnaval, maar ook themagericht zoals op alcohol- en drugsgerelateerd uitgaansgeweld. Vanuit evenementen wordt bekeken of er aanvullende maatregelen nodig zijn rond problematiek als overlast, geweld en drugsgebruik. Politie en gemeente stemmen samen af hoe ze dit onderwerp het beste kunnen aanpakken.

Veilige evenementen

Bij grootschalige evenementen worden aan de organisatie van evenementen eisen gesteld om de veiligheid van personen en goederen te garanderen. Deze eisen betreffen onder andere het creëren van vluchtwegen, het reguleren van bezoekersstromen, de bereikbaarheid voor hulpdiensten en de aanwezigheid van EHBO en beveiliging. Aandacht voor crowd management speelt hierbij tegenwoordig een grote rol.

De gemeente blijft extra aandacht besteden aan crowd management bij evenementen als carnaval, 11/11, Koningsdag en Bevrijdingsfestival. Het crowd management systeem is voor carnaval uitgebreid en we blijven nieuwe ontwikkelingen monitoren. Er zijn vaste draaiboeken voor grote evenementen als carnaval, Koningsdag en oud op nieuw. Voor locaties waar regelmatig evenementen plaatsvinden is een profiel gemaakt. Deze profielen worden ieder jaar opnieuw vastgesteld en zijn onderdeel van het evenementenbeleid. Aan de hand van dit profiel kunnen organisatoren op voorhand weten wat op deze locatie al dan niet mogelijk is. Ook voor omwonenden en andere belanghebbenden is het duidelijker wat er op een bepaalde locatie mag en wat er niet mag.

We zien in de afgelopen jaren een toename van het aantal evenementen in de stad, en met name in de Binnenstad. Vanwege de coronapandemie hebben de evenementen in 2020 grotendeels stil gelegen. In 2021 pakken we de draad zo goed als kan weer op.

5. Problematische jeugd en jeugdgroepen

Jeugd is enerzijds oorzaak, ‘dader’ van onveiligheid, anderzijds slachtoffer. Deze ambivalentie is onontkoombaar en het noodzakelijke kompas van onze aanpak. Aan de ‘daderkant’ zien we overlast en criminaliteit, soms geconcentreerd op specifieke locaties. Groepen kunnen daadwerkelijk intimiderend richting omgeving en professionals zijn. Sommige jongeren ‘groeien door’, komen in aanraking met criminele groepen. Aan de ‘slachtofferkant’ zien we kwetsbaarheid door problematische omstandigheden op school en thuis, mogelijk GGZ-componenten, alcohol- en drugsvraagstukken. Ook sexting en loverboyproblematiek kunnen een rol spelen. Essentie: er is altijd een integrale, groeps- én persoonsgerichte aanpak nodig met zowel preventieve als repressieve componenten, strafrechtelijke én zorgcomponenten. Een aanpak die zich richt op het individu in de groep, maar ook op het individu thuis, op school en werk, bij sport en bij het uitgaan. We hebben deze aanpak deels ‘staan’ maar zijn er nog niet.

Doelstelling 2022:
Via integrale sets van maatregelen, met zorg en veiligheidscomponenten en zowel persoons- als groepsgericht, in samenwerking met partners en in wisselwerking met ander gemeentelijk beleid, zodanig investeren in problematische jeugd dat ongewenst gedrag ‘duurzaam’ vermindert en de focus meer komt te liggen op perspectief en inclusie.

5.1 Jongerenoverlast

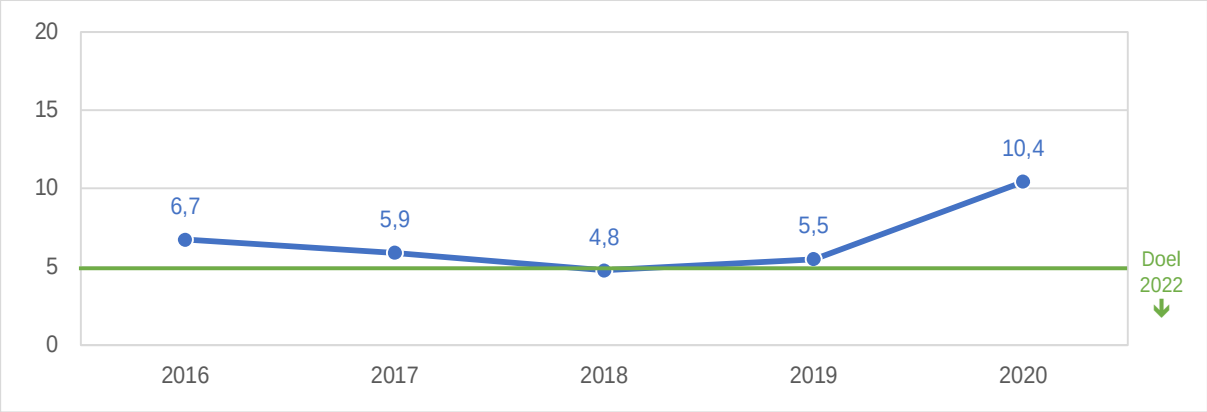
✗ In 2022 zijn er maximaal 4,8 incidenten van overlast jeugd per 1.000 inwoners.

Het afgelopen jaar is het aantal incidenten van jongerenoverlast fors gestegen. Tussen 2019 en 2020 steeg het aantal geregistreerde incidenten van 5,5 naar 10,4 incidenten per 1.000 inwoners. Dit is een toename van 91 procent (zie afbeelding 63). In totaal gaat het in 2020 om 1.621 meldingen van overlast jeugd.

In de eerste twee maanden van 2020 zijn er nauwelijks verschillen in het aantal incidenten van jongerenoverlast in vergelijking met 2019. Vanaf maart zien we een toename van het aantal incidenten van jongerenoverlast. Vooral in de eerste maanden van de coronapandemie zien we meer incidenten in vergelijking met dezelfde maand in 2019. In de periode maart tot en met juni waren er 182 procent meer incidenten dan in dezelfde periode in 2019. Maar ook daarna vinden nog steeds meer incidenten plaats dan in 2019. Vanaf juli vonden er gemiddeld 60 procent meer incidenten plaats in vergelijking met dezelfde maand in 2019 (zie afbeelding 64).

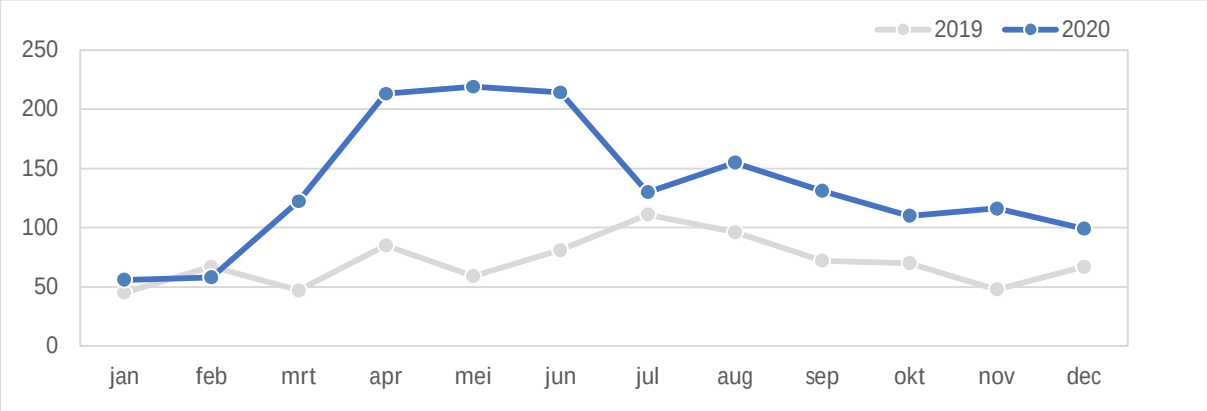
Sinds 16 maart kunnen jongeren (gedeeltelijk) niet naar school. Doordat jongeren meer thuis zijn, zie je ze op sommige plekken meer op straat, bijvoorbeeld om bij te kletsen of voor een potje voetbal. Soms met de nodige overlast en tot ergernis van buurtbewoners. Het gaat echter niet altijd gepaard met ‘echte overlast’. De politie nuanceert daarom het aantal meldingen van jongerenoverlast en geeft aan dat een deel van de meldingen gaat om het niet houden van 1,5 meter afstand of samenscholen. Ook de inschatting van professionals is dat de stijging van het aantal registraties van jongerenoverlast grotendeels te verklaren is door de coronapandemie. Enerzijds doordat meldingen van het overtreden van coronaregels werden geregistreerd als jongerenoverlast. Anderzijds doordat jeugd meer op straat was dan voor de coronapandemie (bijvoorbeeld door sluiting van scholen en andere voorzieningen). Dit leidt tot meer overlast, maar vindt de oorsprong wel in corona.

Afbeelding 63: Aantal incidenten van overlast jeugd per 1.000 inwoners

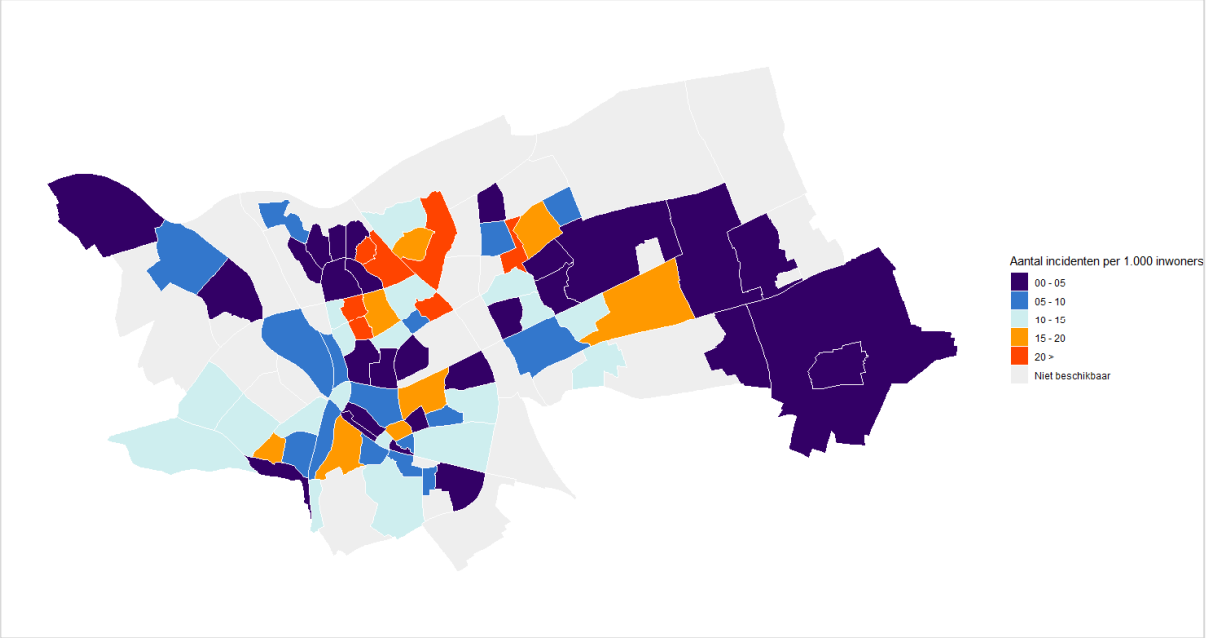
Bron: Politie

Afbeelding 64: Aantal incidenten van overlast jeugd per maand

Bron: Politie

Afbeelding 65: Aantal incidenten van overlast jeugd per 1.000 inwoners per buurt (2020)

Bron: Politie

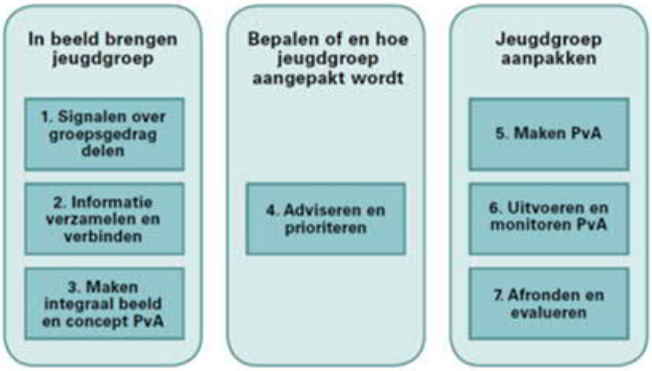
Op een kaart wordt weergegeven in welke mate incidenten van jongerenoverlast plaatsvonden in de verschillende buurten in 2020 (zie afbeelding 65). Met blauwe en oranje kleuren wordt aangegeven of een buurt gunstig of ongunstig scoort. In de buurten Vlietdijk, Empel oost, de Reit, de Hambaken, de Sprookjesbuurt, Abdijenbuurt en Lokeren werden het afgelopen jaar minimaal 20 incidenten van jongerenoverlast per 1.000 inwoners geregistreerd.

5.2 Aanpak jongerenoverlast

Het jaar 2020 stond vooral in het teken van de coronapandemie. We hebben ons met name bezig gehouden met het contact behouden met jongeren. Enerzijds omdat er zorgen zijn over hun mentale en sociale gezondheid. Anderzijds omdat ze de coronamaatregelen niet altijd goed in acht nemen. Dit leverde een intensivering op in de samenwerking met alle professionals op straat. Er was een goede afstemming nodig tussen het preventieve gesprek en handhaven. Door deze intensivering in de samenwerking is het vertrouwen tussen het preventieve en repressieve veld gegroeid. Dit geeft een mooie boost om verder te werken aan de integrale aanpak van jeugdoverlast.

De integrale aanpak van jeugdoverlast en –criminaliteit wordt doorontwikkeld op basis van het landelijke 7-stappenmodel (zie afbeelding 66). We leggen de accenten op de balans tussen ‘zorg, veiligheid en participatie’, aanhaking Teams Toegang & Regie in verband met persoonsgerichte aanpak/individuele problematiek en het betrekken van maatschappelijke partners en in het bijzonder ouders.

Afbeelding 66: 7 stappenmodel aanpak problematische jeugdgroepen en groepsgedrag

Straatcoaches

Sinds 2010 zet de gemeente straatcoaches in. De straatcoach houdt toezicht en is speciaal bedoeld om jongeren aan te spreken op hun (ontoelaatbare) gedrag. Straatcoaches hebben geen speciale bevoegdheden, maar opereren op basis van hun uitstraling, natuurlijk gezag en sociale vaardigheden. De straatcoaches kennen de jongerencultuur, spreken straattaal en durven (groepen) jongeren die zich intimiderend gedragen aan te spreken en aan te pakken. Ze werken in koppels en werken ook in de avonduren. De straatcoaches worden informatie gestuurd ingezet in de hele gemeente.

PowerUp073

PowerUp073 is een netwerkorganisatie die Bossche jongeren uitdaagt om het beste uit zichzelf te halen. Vier jongerenwijkteams met jongerenwerkers, sportwerkers en JPP jeugdpreventie-werkers (Farent) zetten zich in voor talentontwikkeling, jongerenparticipatie en individuele begeleiding in de gebieden Noord, Zuid-Oost, West en Rosmalen-Nuland-Vinkel. PowerUp073 focust zich niet alleen op jongeren, maar ook op het versterken van de kracht van de ouders en de sociale omgeving. De focus van PowerUp073 ligt op het stimuleren en activeren van de jeugd en signaleren en doorgeleiden van overlastsituaties en individuele problematiek.

Jongerentafels en stedelijke tafel

In 2020 zijn er twee van de vier jongerentafels in gericht en een stedelijke tafel. Er is begonnen met de wijken waar de meeste overlast plaatsvindt, West en Noord. Zuid, Oost en de stedelijke tafel volgen in 2021.

Onder regie van de beleidsverantwoordelijke vanuit OOV wordt lokale jongerenproblematiek besproken met partners als politie, stadstoezicht, straatcoaches en power-up073. Het doel is om op tactisch en operationeel niveau de lokale jeugdproblematiek aan te pakken en samen op te trekken. De politie heeft in iedere wijk jeugdagenten aangesteld en THOR is bezig met het aanstellen van jeugdboa's. De lijnen zijn kort zodat de samenwerking optimaal verloopt.
Daar waar nodig schalen we op naar de Driehoek voor bestuurlijke commitment vanuit gemeente, OM en politie.

Overkoepelende thema's zoals alcohol- en drugsgebruik of het aanpakken van wapenbezit onder jongeren schalen we op naar de stedelijke tafel.

6. Ondermijning

Fenomenen als drugsproductie en –handel, fraude en witwassen, mensenhandel, cybercrime, gaan óók aan ’s-Hertogenbosch niet voorbij. De precieze aard en omvang zijn, zoals gebruikelijk bij deze fenomenen, niet goed vast te stellen. Er zijn fijnmazige, diffuse verbindingen met de lokale samenleving en economie. Georganiseerde criminaliteit werkt ondermijnend als de werking van overheidsinstrumenten erdoor aangetast wordt, de integriteit en veiligheid van publieke taken onder druk staan en de democratische rechtsorde in het geding is. We hebben in afgelopen jaren al belangrijke stappen gezet om de ondermijnende criminaliteit aan te pakken, de speelruimte te ontnemen. Vervolgstappen zijn echter nodig. We kunnen de activiteiten en invloed van criminele netwerken nog effectiever ontregelen. We blijven werken volgens de systematiek van de Taskforce Brabant-Zeeland.

Doelstelling 2022:
Via consequente inzet van de bestuurlijke instrumenten, in samenwerking met onze partners de speelruimte en invloed van criminele netwerken/fenomenen verder verkleinen. We zijn bestuurlijk weerbaar en ondersteunen maatschappelijke weerbaarheid. Gezamenlijk werpen we een dam op tegen de criminele industrie.[11]

Ondermijning

In 2020 is ondermijning verder aangepakt door de ‘Lokale Stuurtafel Ondermijning’ (gemeente, politie, OM en belastingdienst). De verschillende partners bereiden op ambtelijk niveau samen met het RIEC-dossiers voor. Aan de hand van de voorbereide dossiers wordt de prioriteit binnen de Lokale Stuurgroep Ondermijning (LSO) bepaald. In 2020 zijn er 10 casussen in behandeling geweest, waarvan er 5 succesvol zijn afgerond. Iedere casus heeft een projectleider die, samen met de basisteam programmaleider, sturing geeft aan de casus. De Lokale Stuurtafel fungeert als bestuurlijk opdrachtgever. Het ambtelijk ondermijningsteam (AVO) vergadert eens per twee weken.

Binnen het AVO van het basisteam 's-Hertogenbosch werd in 2020 ook gewerkt conform de 'fastlane' aanpak. Via deze aanpak zorgt de politie dat men specifiek rechercheert op strafbare feiten met een ondermijnend effect en/of het gericht verstoren van strafbare feiten waarbij subjecten uit ’s-Hertogenbosch betrokken zijn (dus ook buiten het basisteam). Hierdoor kan in het AVO, waar de lijnen kort zijn, sneller overgegaan worden tot integrale actie.
Deze acties hebben tot gevolg het verstoren van ondermijnende activiteiten middels strafrechtelijke-, bestuursrechtelijke- en fiscale interventies. Hierdoor is onder andere voorkomen dat crimineel verkregen geld terugstroomt naar ’s-Hertogenbosch. Een bijkomende winst is dat de fastlane aanpak ook leidt tot meer en betere signalen. De politie acteert snel en kijkt vervolgens of er integrale kansen zijn.

In 2020 zijn er vanuit het AVO 147 integrale controles uitgevoerd. De aard en omvang van de acties verschilt sterk van elkaar. Een mooi aantal acties dat voor een groot deel te relateren is aan de gekozen fastlane aanpak en het organiseren van acties naast bestaande RIEC-casuïstiek. Vanwege de coronapandemie hebben acties in het begin van 2020 tijdelijk stilgelegen. Gelukkig zijn door aanpassingen (minder mensen per controle) de controles in de maanden daarna hervat, uiteraard conform de geldende coronamaatregelen.

[11] Goede kwantitatieve indicatoren voor het meten van de effecten van onze aanpak ontbreken bij dit thema. We evalueren onze resultaten vooral kwalitatief, aan de hand van onder meer de ondermijningsbeelden van het RIEC.

Afbeelding 67: Inzet en opbrengst ondermijning

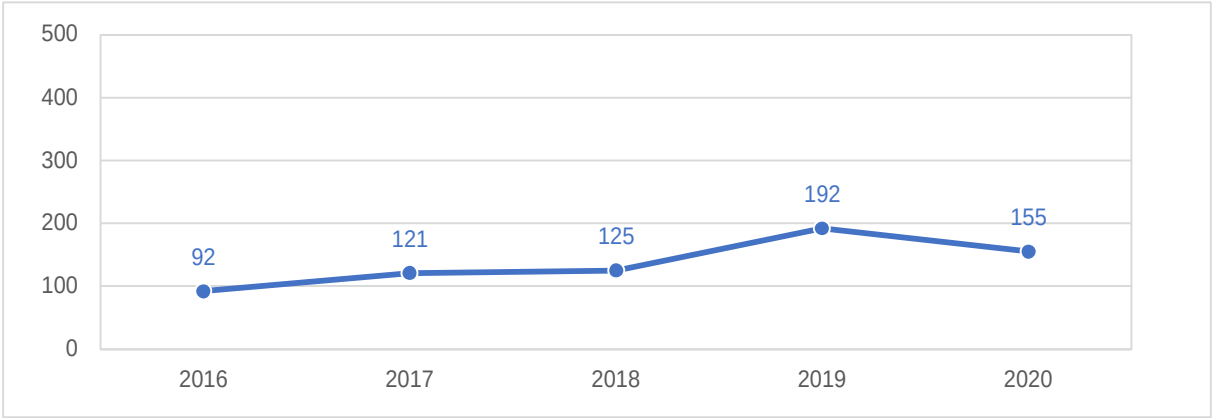

Begin december 2020 is het ondermijningsartikel toegepast op de winkelstip aan de Churchilllaan als onderdeel van een brede aanpak ter verbetering van de leefbaarheid en veiligheid hier. Met de toepassing van het artikel geldt een vergunningplicht op grond van de APV voor alle bedrijven die normaal gesproken geen vergunning nodig zouden hebben. Hiermee versterken we de aanpak van ondermijning en stimuleren we een gezond ondernemersklimaat.

Drugsbezit en -handel

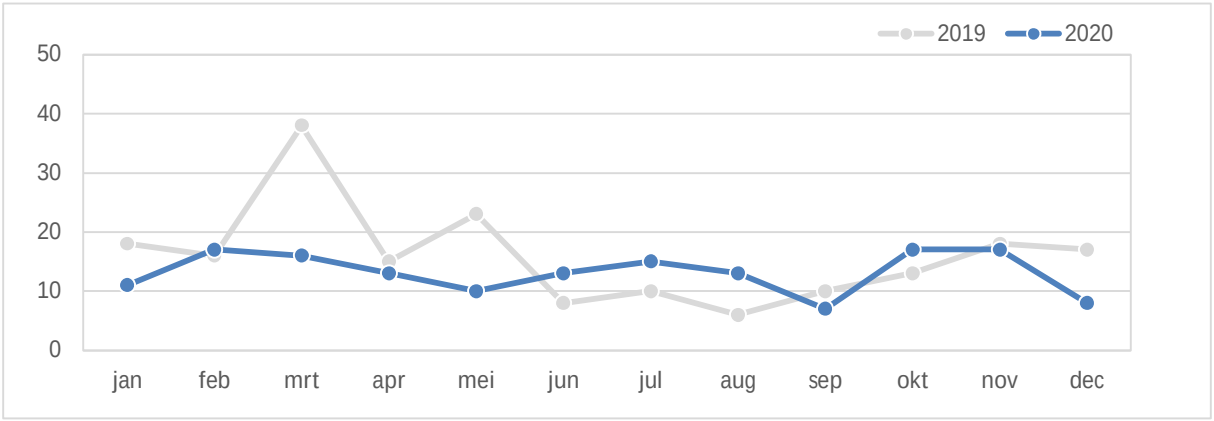
Het aantal geregistreerde misdrijven van drugsbezit/-handel steeg tussen 2016 en 2019 van 92 naar 192 misdrijven. Vervolgens nam het aantal misdrijven af naar 155 in 2020. Dit is een afname van 19 procent (zie afbeelding 68). De afname komt vooral door een afname van bezit van harddrugs. In andere jaren worden hier bijvoorbeeld relatief veel misdrijven van geregistreerd tijdens Masters of Hardcore. Dit evenement vindt doorgaans in maart plaats in de Brabanthallen in het Veemarktkwartier. In maart 2019 werden er 24 misdrijven van drugsbezit geregistreerd in deze buurt. Door de coronapandemie is Masters of Hardcore in 2020 niet doorgegaan. Dit effect is terug te zien bij de ontwikkelingen per maand (zie afbeelding 69).

Afbeelding 68: Aantal misdrijven van drugsbezit/-handel

Bron: Politie

Afbeelding 69: Aantal misdrijven van drugsbezit/-handel per maand

Bron: Politie

De gemeente past het Damocles-beleid toe. Volgens artikel 13b van de Opiumwet heeft de burgemeester voor de handhaving van de handel in drugs in panden de mogelijkheid bestuursdwang toe te passen. In de praktijk is dit feitelijk sluiting van een pand. Het gaat in dit geval om het aantreffen van verdovende middelen uit Lijst 1 en 2 Opiumwet. Het doel hiervan is om drugshandel en –productie te stoppen en de openbare orde te herstellen. In 2020 zijn 20 woningen gesloten en 4 maal werd volstaan met een waarschuwing wegens omstandigheden. In 1 woning werd harddrugs en softdrugs aangetroffen. In 3 woningen werden er materialen aangetroffen ter voorbereiding van een hennepkwekerij. In de overige 16 woningen werd alleen hennep aangetroffen. De sluitingen en waarschuwingen geschiedde conform het Damocles-beleid.

Bibob

De Wet Bibob is een (preventief) bestuursrechtelijk instrument. Als er een ernstig gevaar dreigt dat bijvoorbeeld een vergunning wordt misbruikt, kan het bevoegde bestuursorgaan de aanvraag weigeren of de afgegeven vergunning intrekken. Zo wordt voorkomen dat de overheid criminele activiteiten faciliteert en wordt bovendien de concurrentiepositie van bonafide ondernemers beschermd. Om de mate van gevaar te bepalen, kan het bestuursorgaan een advies aanvragen bij het Bureau Bibob. In 2020 zijn er gemeentelijk 46 Bibob-toetsen uitgevoerd. Dit waren er minder dan in andere jaren aangezien door de coronapandemie er minder aanvragen waren voor horecavergunningen en doordat capaciteit anders is ingezet vanwege de pandemie.

In januari 2019 is het gehele Bibob-beleid herzien op het gebied van alle vergunningen voor onder andere bouwen, milieu, horeca, prostitutie en evenementen. Ook is beleid ontwikkeld op het gebied van vastgoed en aanbestedingen. Het Bibob-beleid rondom subsidies is in het tweede kwartaal van 2019 vastgesteld.

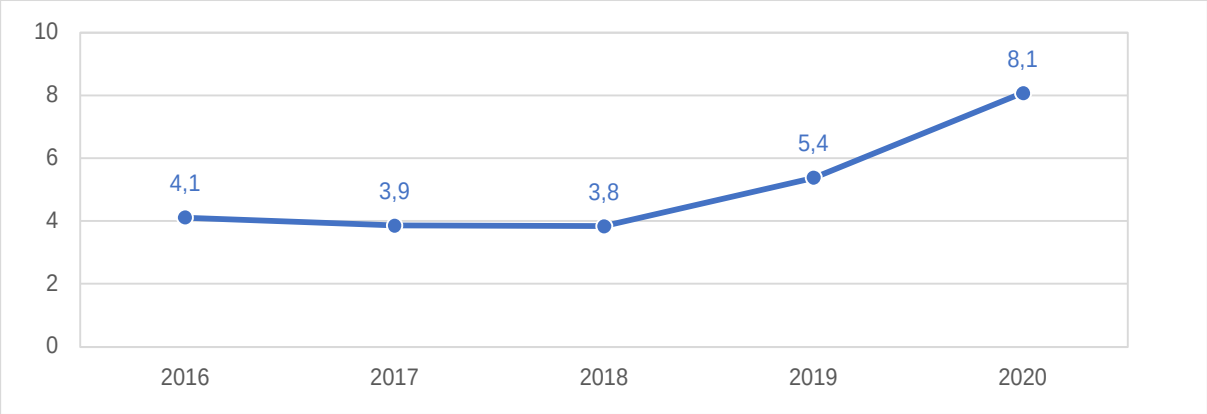
Horizontale fraude

Horizontale fraude is een fraudevorm die is gericht tegen burgers, bedrijven en financiële instellingen. Denk hierbij aan fraude met betaalproducten of online handel, identiteitsfraude of online oplichting via WhatsApp. Het aantal misdrijven van horizontale fraude neemt sinds 2018 toe. Tussen 2019 en 2020 nam het aantal misdrijven met 50 procent toe, van 832 naar 1.221 misdrijven. Dit komt neer op 8,1 misdrijven per 1.000 inwoners in 2020 (zie afbeelding 70).

In de eerste twee maanden van 2020 zijn er slechts kleine verschillen in het aantal misdrijven van horizontale fraude in vergelijking met 2019. Vanaf maart zien we een toename van het aantal misdrijven. Vooral in de eerste maanden waren er meer misdrijven in vergelijking met dezelfde maanden in 2019. In april en mei waren er 143 procent meer misdrijven dan in april en mei 2019 (zie afbeelding 71).

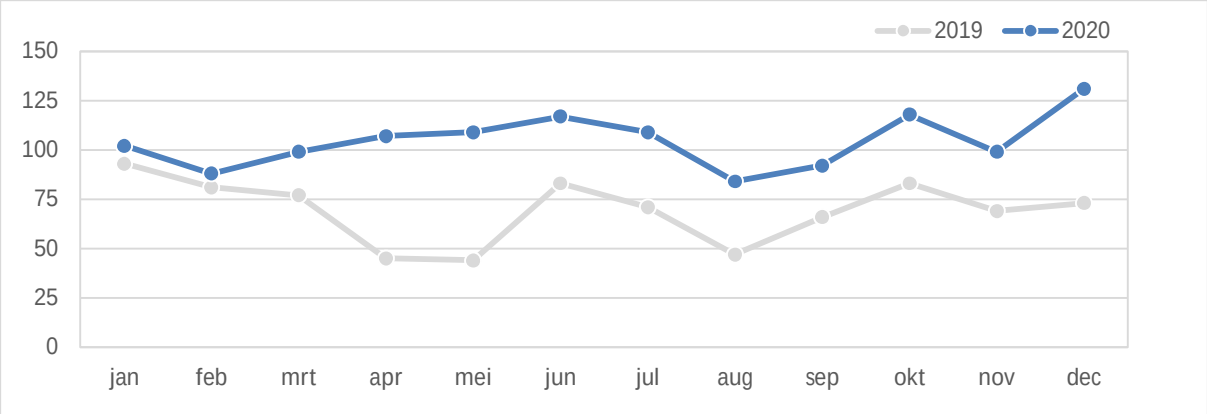
Op een kaart wordt weergegeven in welke mate misdrijven van horizontale fraude plaatsvinden in de verschillende buurten in 2020 (zie afbeelding 72). Met blauwe en oranje kleuren wordt aangegeven of een buurt gunstig of ongunstig scoort. In de buurten Binnenstad centrum, Binnenstad oost, Vughterpoort, de Bossche Pad, Orthenpoort, Vlietdijk, de Hambaken en Willemspoort werden het afgelopen jaar minimaal 12 misdrijven van horizontale fraude per 1.000 inwoners geregistreerd.

Afbeelding 70: Aantal misdrijven van horizontale fraude per 1.000 inwoners

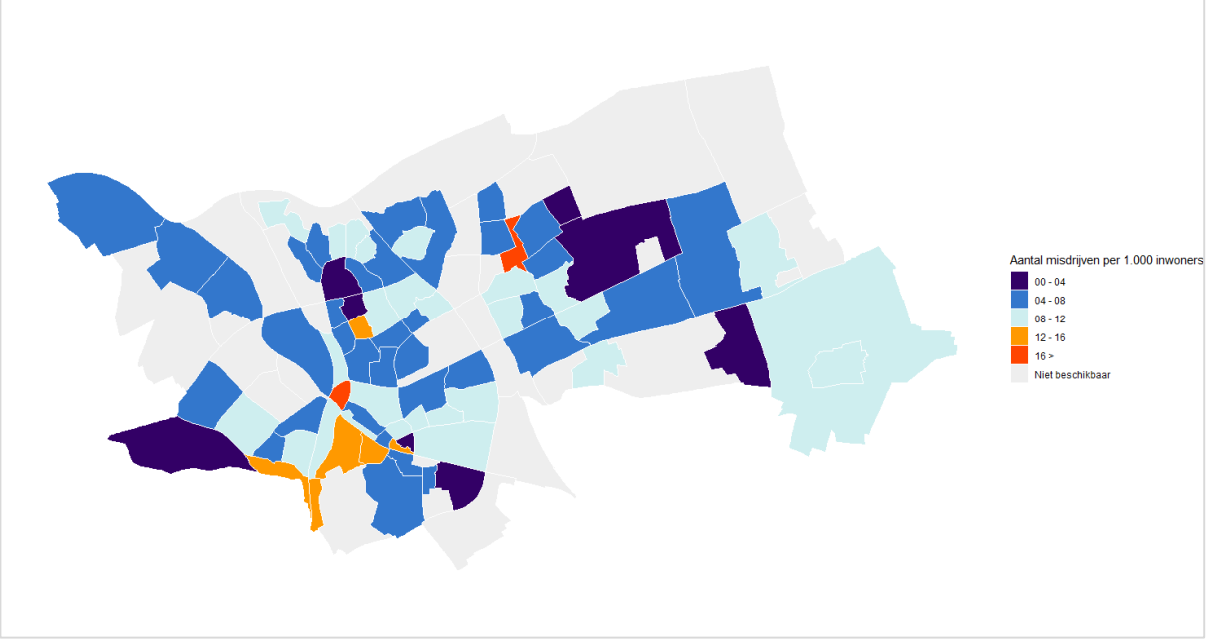
Bron: Politie

Afbeelding 71: Aantal misdrijven van horizontale fraude per maand

Bron: Politie

Afbeelding 72: Aantal misdrijven van horizontale fraude per 1.000 inwoners per buurt (2020)

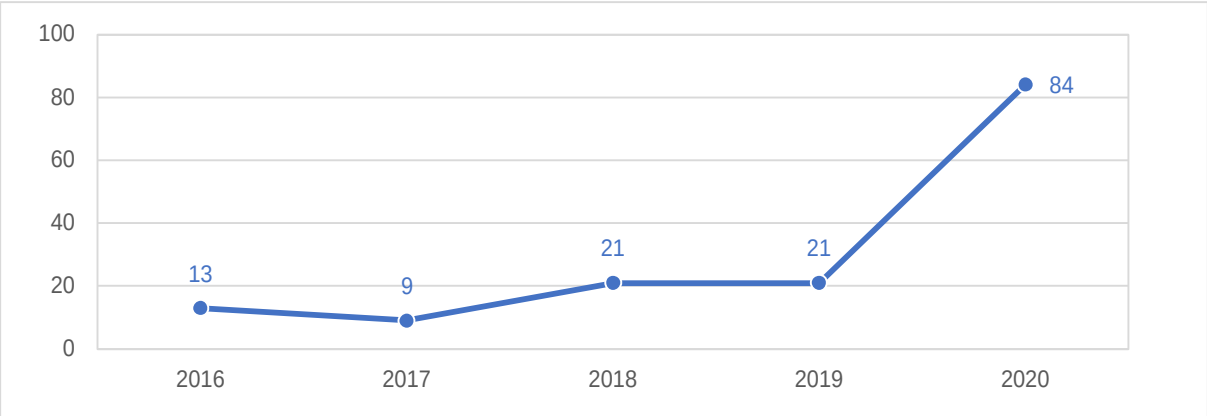

Bron: Politie

Cybercrime

Ook het aantal misdrijven van cybercrime is het afgelopen jaar sterk gestegen. In 2019 waren er 21 misdrijven van cybercrime in de gemeente, dit is gestegen naar 87 misdrijven in 2020 (zie afbeelding 73). Ook landelijk blijkt er een sterke toename van het aantal cybercrime delicten te zijn.

Afbeelding 73: Aantal misdrijven van cybercrime

Bron: Politie

In het Regionaal Veiligheidsplan (RVP) is cybercrime een geprioriteerd thema. De focus ligt op: Het vergroten van kennis en kunde bij politie, Openbaar Ministerie en gemeenten ten aanzien van cybercrime en informatieveiligheid;

- Het vergroten van de bewustwording, kennis en weerbaarheid bij burgers (met een extra focus op kwetsbare doelgroepen als jongeren en ouderen) en bedrijven;
- Het verbeteren van de informatiepositie van gemeenten, politie en OM (intelligence);
- Het versterken van de informatieveiligheid.

Om dit te bereiken wordt ingezet op het voorlichten van burgers, bedrijven en eigen organisaties, worden nieuwe publiek-private samenwerkingsverbanden aangegaan en worden gezamenlijke instrumenten op het gebied van informatieveiligheid en informatie-uitwisseling ontwikkeld. De bestuurlijke werkgroep cyber neemt de uitvoering ter hand. Het regionale Platform veilig ondernemen heeft hierin een ondersteunende rol.

7. Overige strategische thema's

Naast de prioriteiten hebben we zeven overige strategische veiligheidsthema's benoemd. Op deze thema's willen we consolideren ofwel het veiligheidsniveau vasthouden en de lopende aanpak voortzetten.

7.1 Veilig winkelgebied, veilige bedrijventerreinen

Winkelgebieden en bedrijventerreinen zijn belangrijk voor onze gemeente. Maar dit gaat ook gepaard met bepaalde vormen van onveiligheid. Hierbij kan het gaan om het veiligheidsgevoel van winkelend publiek en ondernemers. Maar ook om het concreet plaatsvinden van delicten, zoals zakkenrollen, winkeldiefstal en bedrijfsinbraken.

Zakkenrollen

Het aantal misdrijven van zakkenrollen neemt al enkele jaren op rij af. Ook het afgelopen jaar daalde het aantal voorvallen met 34 procent; dit is een sterkere afname dan het jaar ervoor. In totaal werden er in 2020 110 misdrijven van zakkenrollen geregistreerd (zie afbeelding 74).

Als we kijken naar de ontwikkelingen per maand, dan zien we een piek in februari. Toen vonden er relatief veel incidenten van zakkenrollen plaats tijdens carnaval. Dit waren meer incidenten dan tijdens carnaval een jaar eerder (maart 2019), maar weer minder dan tijdens carnaval in 2018. In de beginperiode van de coronapandemie zien we een afname van het aantal misdrijven van zakkenrollen. In de periode juli tot en met oktober was het aantal misdrijven redelijk vergelijkbaar met dezelfde periode in 2019. In november en december waren er weer minder incidenten dan een jaar eerder. Het lijkt erop dat er minder misdrijven waren van zakkenrollen in de maanden dat er strengere maatregelen golden voor het terugdringen van de coronapandemie (zie afbeelding 75).

Het afgelopen jaar vond ruim zeventig procent van de misdrijven plaats in de Binnenstad van de gemeente. Volgens de politie was er in 2020 relatief veel zakkenrollerij op zondagmiddag en -avond, veroorzaakt door zakkenrollers op carnavalszondag. Verder was er geen sprake van 'hottimes', maar van veel spreiding door de week.

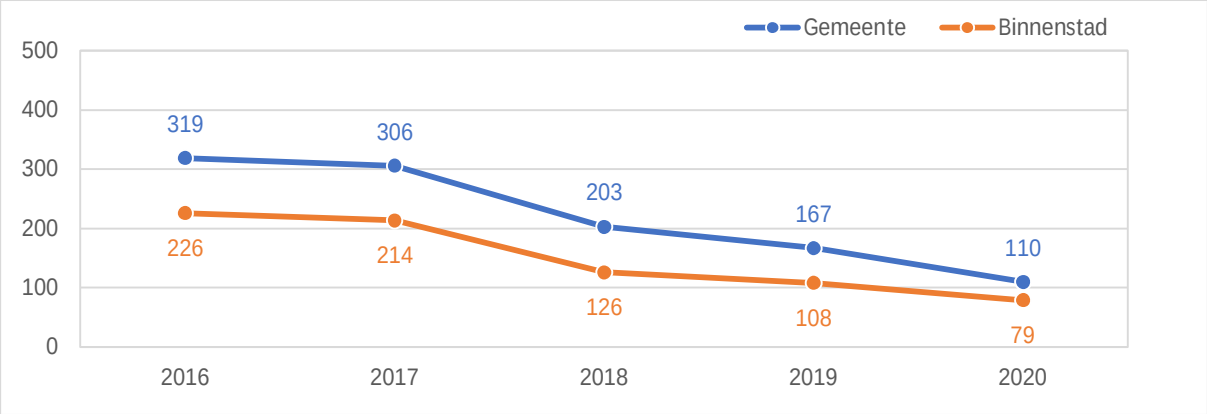
Winkeldiefstal

Het aantal geregistreerde winkeldiefstallen is tussen 2019 en 2020 met 10 procent afgenomen naar 373 diefstallen (zie afbeelding 76). Als we kijken naar de ontwikkeling van het afgelopen jaar, dan zien we eerst een afname van het aantal winkeldiefstallen in het begin van de coronapandemie. In maart en april waren er 66 procent minder winkeldiefstallen dan in dezelfde maanden in 2019. Vervolgens is het aantal winkeldiefstallen vergelijkbaar met of iets hoger dan dezelfde maand een jaar eerder (zie afbeelding 77).

Ongeveer de helft van de winkeldiefstallen vindt plaats in de Binnenstad. De overige winkeldiefstallen vinden voornamelijk plaats in buurten met grote winkelcentra/-gebieden, zoals Graafsebuurt noord, Orthenpoort en de Schutskamp.

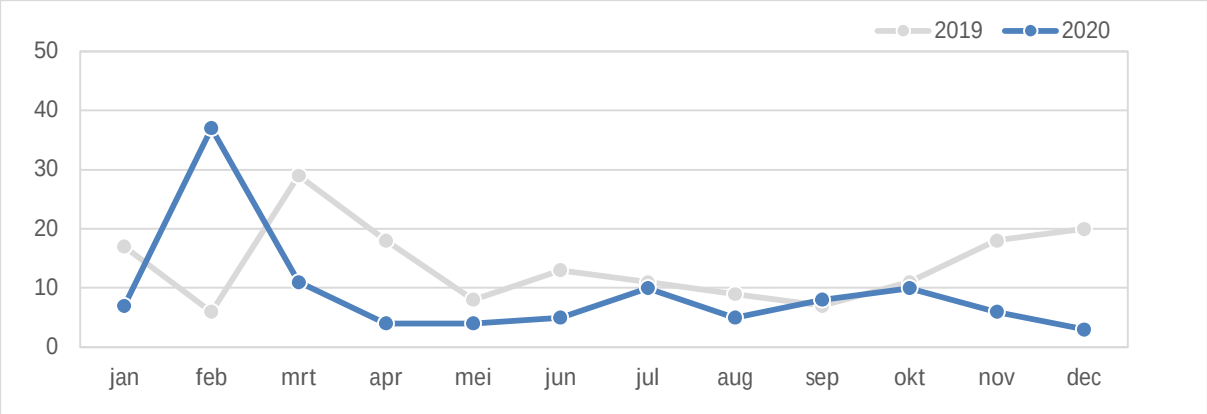
Er zijn de afgelopen jaren diverse maatregelen ingezet om het aantal winkeldiefstallen terug te dringen. Zo is de 'Collectieve Winkel Ontzegging' ingevoerd om personen te kunnen weren die strafbare feiten hebben gepleegd of zich niet houden aan de huisregels. Er is een civiele schadevergoeding, om de kosten te verhalen op de dader. Elke betrapte dief dient een extra boete te betalen aan de winkelier.

Afbeelding 74: Aantal misdrijven van zakkenrollen, Binnenstad en gemeente 's-Hertogenbosch

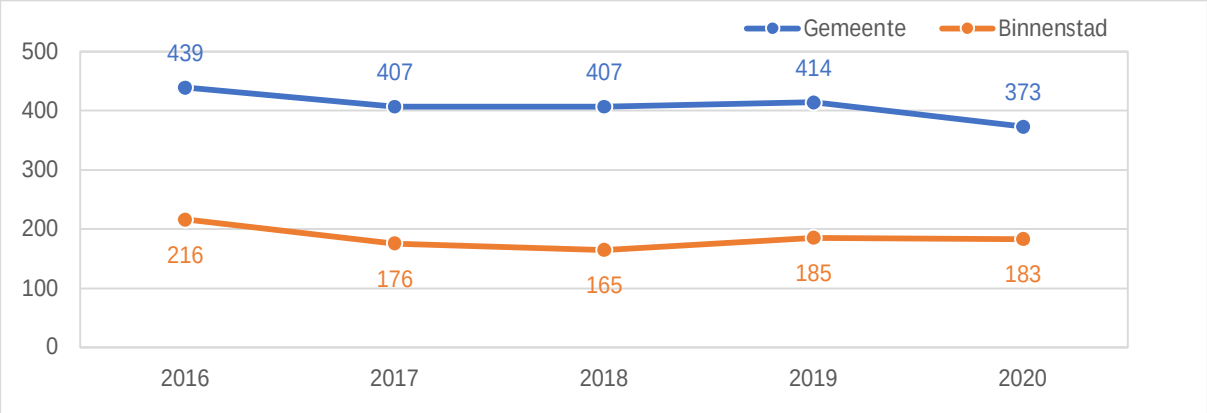
Bron: Politie

Afbeelding 75: Aantal misdrijven van zakkenrollen per maand, gemeente 's-Hertogenbosch

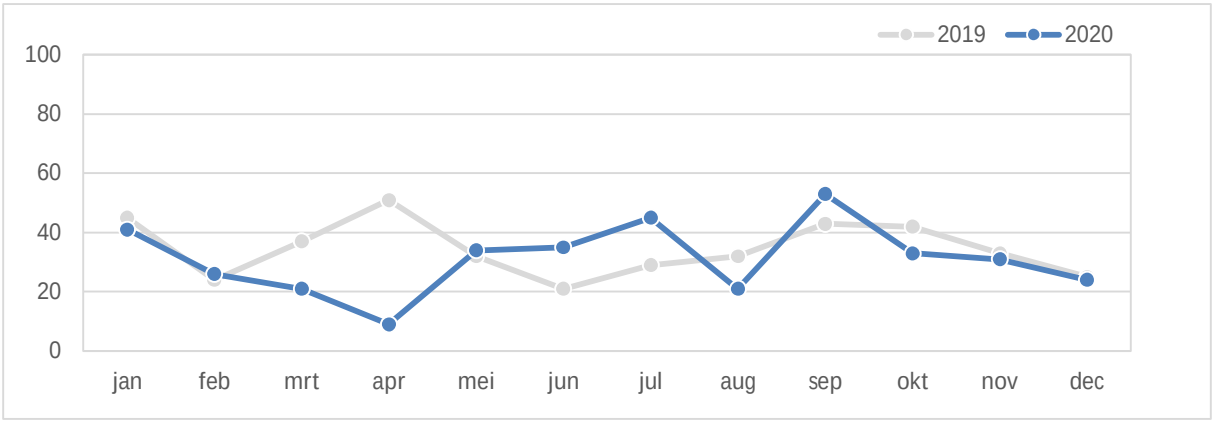
Bron: Politie

Afbeelding 76: Aantal misdrijven van winkeldiefstal, Binnenstad en gemeente 's-Hertogenbosch

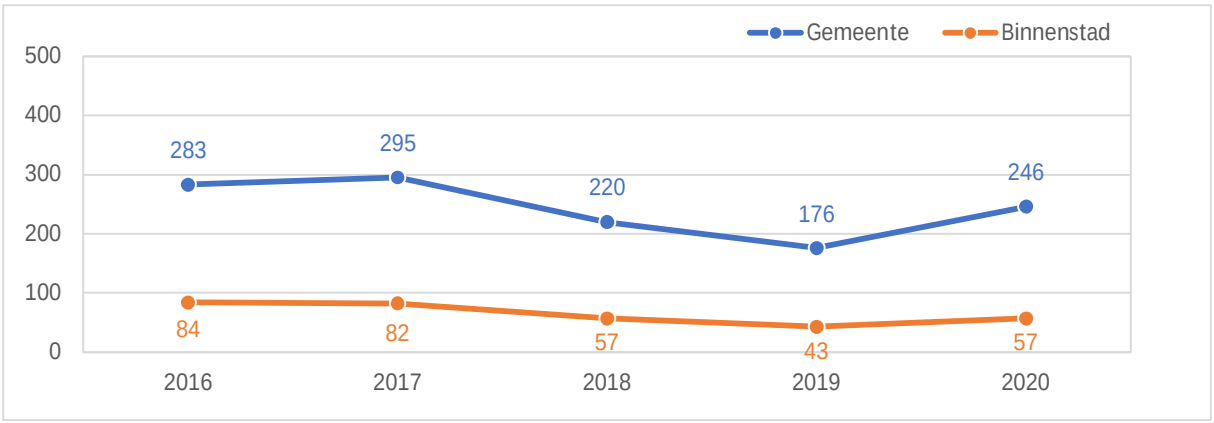
Bron: Politie

Afbeelding 77: Aantal misdrijven van winkeldiefstal per maand, gemeente 's-Hertogenbosch

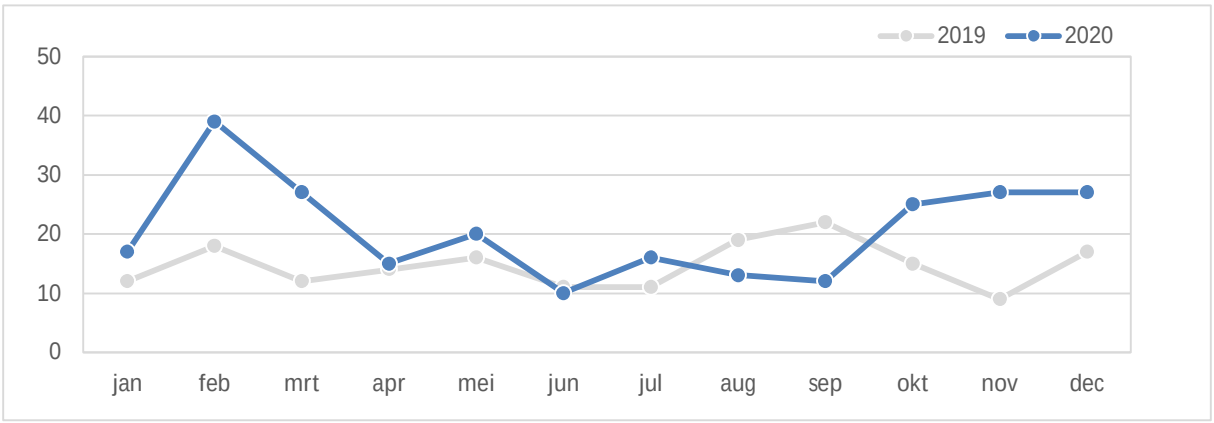
Bron: Politie

Afbeelding 78: Aantal misdrijven van diefstal/inbraak bedrijven, Binnenstad en gemeente 's-Hertogenbosch

Bron: Politie

Afbeelding 79: Aantal misdrijven van diefstal/inbraak bedrijven per maand, gemeente 's-Hertogenbosch

Bron: Politie

Diefstal/inbraak in winkels, bedrijven en instellingen

Tussen 2017 en 2019 nam het aantal diefstallen en inbraken in winkels, bedrijven, kantoren en instellingen af. Tussen 2019 en 2020 is het aantal diefstallen/inbraken echter weer gestegen, van 176 naar 246 misdrijven. Dit komt neer op een stijging van 40 procent (zie afbeelding 78). Als we kijken naar de ontwikkelingen per maand, dan zien we dat er in februari en maart meer diefstallen/inbraken waren dan in 2019, evenals van oktober tot en met december (zie afbeelding 79).

De meeste diefstallen en inbraken in winkels, bedrijven, kantoren en instellingen vonden plaats in de Binnenstad (57) en het bedrijventerrein de Rietvelden (25). Bij het bedrijventerrein de Rietvelden zijn in mei op één dag meerdere opslagruimten opengebroken.

Keurmerk Veilig Ondernemen

In de gemeente ’s-Hertogenbosch hebben verschillende winkelcentra en bedrijventerreinen het Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO). In 2020 is de KVO-aanpak overgedragen aan de afdeling Economie en Energie. Vanuit deze afdeling wordt de aanpak verder voortgezet en waar nodig geïntensiveerd.

7.2 Verkeersveiligheid

Verkeersveiligheid is een belangrijk maatschappelijk thema. Onze ambitie is dat onze stad goed bereikbaar is en dat iedereen snel, betrouwbaar en veilig van A naar B kan. Daar spannen we ons samen met inwoners en bezoekers en met verschillende partners in de gemeente, provincie en Rijk voor in. Hoewel 100% veiligheid niet bestaat en we dat ook niet kunnen garanderen, is onze aanpak gericht om risico’s te minimaliseren.

Om deze ambitie te behalen hebben we als doel om de ongevalcijfers goed te monitoren, de huidige veiligheid te waarborgen en met fysieke maatregelen die effect hebben gaan we de verkeersveiligheid verder aanpakken. Daarbij kijken we ook naar wat aanvullend een bijdrage kan leveren, zoals gedragsaanpak en handhaving.

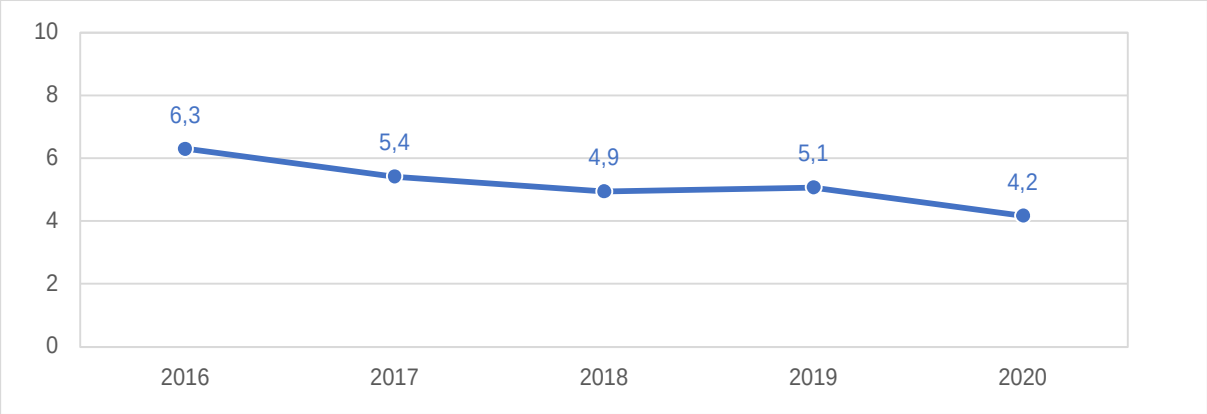
Verkeersongevallen

Voor het in beeld brengen van de problematiek rondom verkeersongevallen gebruiken we gegevens van de politie. Echter, niet alle verkeersongevallen zijn bekend bij de politie. Ongevallen met enkel materiële schade, ongevallen die onderling opgelost worden of eenzijdige aanrijdingen met (zeer) licht letsel worden veelal niet geregistreerd omdat betrokkenen het ongeval veelal zelf afhandelen. De politie wordt bijvoorbeeld ingeschakeld wanneer er iemand gewond is geraakt, er een gevaarlijke situatie is ontstaan na het verkeersongeval of als emoties hoog oplopen. We nemen deze cijfers hier wel op, omdat ze een indicatie geven van de problematiek.

Tussen 2019 en 2020 is het aantal geregistreerde verkeersongevallen met 17 procent afgenomen. In 2020 gaat het om 4,2 verkeersongevallen per 1.000 inwoners (zie afbeelding 80). Als we kijken naar de ontwikkelingen per maand, dan zien we dat er in vergelijking met 2019 minder verkeersongevallen waren in het begin van de coronapandemie (maart tot en met mei; -38%) en eind 2020 (november en december; -33%) (zie afbeelding 81). In deze periodes waren er strengere maatregelen om verspreiding van het virus tegen te gaan.

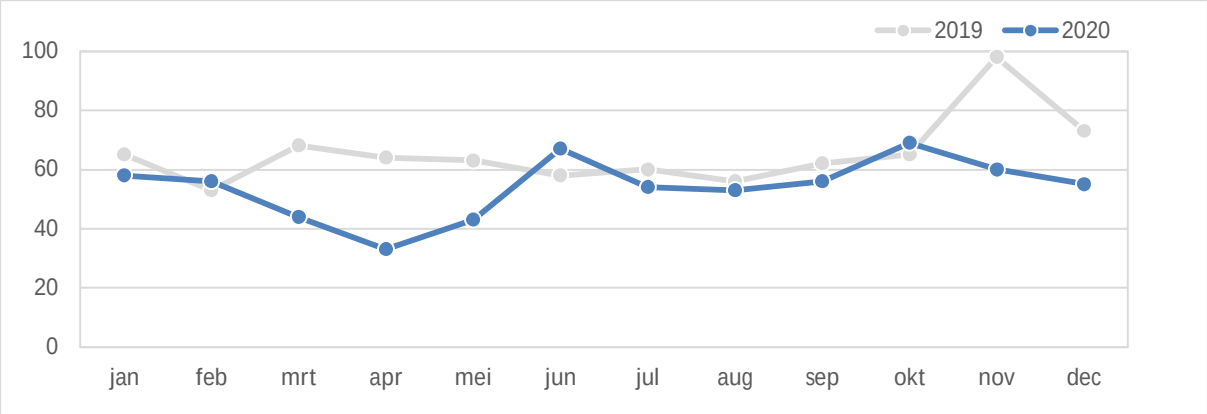
In 2020 was er bij 83 procent van de ongevallen uitsluitend materiële schade. Het betreft zowel verkeersongevallen die plaatsvinden op gemeentelijke wegen, als op provinciale en rijkswegen. De gemeente wordt echter alleen betrokken bij ongevallen op wegen waarvan de gemeente zelf wegbeheerder is.

Afbeelding 80: Aantal incidenten van ongevallen per 1.000 inwoners

Bron: Politie

Afbeelding 81: Aantal incidenten van ongevallen per maand

Bron: Politie

Aanpak verkeersveiligheid

Momenteel (eerste kwartaal 2021) wordt het gemeentelijke verkeersveiligheidsbeleid geactualiseerd en heeft het beleid de volgende uitgangspunten:

1. We gaan voor nul verkeersslachtoffers, net zoals het landelijke en provinciale verkeersveiligheidsbeleid.
2. Infrastructuur richten we in volgens de landelijke principes van Duurzaam Veilig met maatwerk per locatie.
3. Verkeersveiligheid is een vast onderdeel in de aanpak van gebiedsontwikkeling en aanleg en onderhoud van infrastructuur.
4. Veilige infrastructuur combineren we met handhaving en samenwerking, technologie en gedrag & educatie.
5. Locaties en doelgroepen met het hoogste ongevalsrisico pakken we als eerste aan. De komende jaren richten we ons op de risicogroep fiets (jong en oud), 50 km/uur wegen en snelheid in het verkeer.
6. We maken een meerjarenplanning op basis van de prioriteiten in de risicoanalyse en het ongevallenverloop. We informeren de raad via de begrotingscyclus.

Deze actualisering van het verkeersveiligheidsbeleid kent de volgende elementen:
1. **Infrastructuur**: het voortzetten van het landelijke principe van Duurzaam Veilig.
2. **Handhaving en samenwerking**: in samenwerking met onder andere het Openbaar Ministerie, politie, Stadstoezicht en bewoners werken we aan de aanpak van de (subjectieve) onveiligheid. We handhaven en verschaffen inzicht in de beschikbare informatie over onder meer snelheid en verkeersveiligheid.
3. **Technologie**: technologische en innovatieve maatregelen betrekken bij de aanpak van verkeersveiligheid.
4. **Gedrag & educatie**: gedragscampagnes, waarbij alle verkeersdeelnemers bewust worden gemaakt van hun eigen verantwoordelijkheid in de verkeersveiligheid en educatie om van jong tot oud te leren hóe je veilig in het verkeer moet deelnemen.

De reden dat we ons maatregelenpakket breed inzetten is dat we hiermee aansluiten bij de landelijke en provinciale aanpak. Hierin krijgen gedrag, mentaliteit (normvervaging) en technologische ontwikkeling nadrukkelijk een belangrijke rol in de aanpak. Een deel van de elementen is nieuw, voor een deel hebben we de afgelopen jaren al stappen gezet en gaan we door.

7.3 Brandveiligheid, externe veiligheid en crisisbeheersing

Binnen dit thema onderscheiden we drie subthema's: brandveiligheid, externe veiligheid en crisisbeheersing.

Brandveiligheid

Het brandveiligheidstoezicht op de bestaande bouwwerken vindt plaats door de Veiligheidsregio Brabant-Noord (VRBN). Middels de regionale risicogerichte toezichtstrategie worden verschillende objecten gecontroleerd. Er is een 4-jaarlijkse toezichtstrategie opgesteld. Hierbij zijn de bouwwerken met het hoogste risico ook als zodanig geprioriteerd. Tevens zijn er keuzes gemaakt in inspectie-onderwerpen die het meeste bijdragen in het voorkomen van slachtoffers. Door de coronamaatregelen is de planning van 2020 niet volledig gehaald. Een aantal kwetsbare objecten (zoals kinderdagverblijven en zorgtehuizen) zijn niet bezocht. In 2021 wordt daarom het 4-jarige programma afgemaakt en zullen de nieuwe nog niet gecontroleerde objecten worden bezocht. De toezichtstrategie wordt met één jaar te verlengd zodat eind 2021 het gehele toezichtprogramma is afgerond.

Externe veiligheid

Externe veiligheid gaat over de risico's voor mens en milieu bij gebruik, opslag en vervoer van gevaarlijke stoffen. In de gemeente 's-Hertogenbosch zijn 16 risicovolle bedrijven gevestigd. Hiervan vallen 2 bedrijven onder het Besluit risico's zware ongevallen (BRZO-bedrijven). Daarnaast is er vervoer van gevaarlijke stoffen via weg, spoor, buisleiding en (in mindere mate) water. Vooral het vervoer van gevaarlijke stoffen over het spoor is in de aandacht vanwege het op handen zijnde Tracébesluit Meteren-Boxtel, wat leidt tot meer transporten van gevaarlijke stoffen over het spoor middels de aantakking bij Meteren aan de Betuweroute (de Betuweroute is een spoorlijn uitsluitend voor goederenvervoer). Daarnaast is het Rijk bezig het Basisnet (hierin zijn de risicoplafonds zijn vastgelegd) te herijken. Dit zal leiden tot een aanpassing van het Basisnet en een wijziging van de risicoplafonds.

Risicobeheersing rond gevaarlijke stoffen vraagt om regievoering door de gemeente op pro-actie, preventie en preparatie. Accenten daarbij zijn onder meer doorvertaling van risico's naar ruimtelijke planvorming, evenementenbeleid en vereisten ten aanzien van crisisbeheersing. Hierin wordt samengewerkt met omgevingsdiensten en veiligheidsregio.

In 2021 zet de gemeente ’s-Hertogenbosch samen met enkele andere Brabantse gemeenten (Eindhoven, Deurne, Vught, Geldrop en Helmond) en omgevingsdiensten onder leiding van de veiligheidsregio’s Brabant-Noord en Brabant Zuidoost het beleid risicocommunicatie gevaarlijke stoffen over het spoor voort. Hier wordt gecommuniceerd over het handelingsperspectief. De werkwijze is erop gericht om de bewustwording van inwoners rond het spoor te verbreden en verbeteren.

Daarnaast zijn we bezig de wijzigingen die voortvloeien uit de Omgevingswet te implementeren. Hier zoeken we naar een werkwijze waarbij in 2022 bij inwerkingtreding van de wetgeving een goede werkwijze ligt dit recht doet aan ons veiligheidsbeleid zoals is vastgelegd in het Uitvoeringskader externe veiligheid.

Crisisbeheersing

Afgelopen jaar stond in het teken van de coronapandemie, waarbij sinds maart in een opschaalde crisisorganisatie is gewerkt. Zowel lokaal in de gemeente ’s-Hertogenbosch als regionaal in de Veiligheidsregio Brabant-Noord. Veel medewerkers binnen de gemeente hebben hierin een rol (vervuld) en er is intensief samengewerkt tussen de gemeenten in onze Veiligheidsregio.

Voor de gemeentelijke taak binnen de crisisbeheersing (bevolkingszorg) volgt de gemeente ’s-Hertogenbosch het opleidings-, trainings- en oefenprogramma van de veiligheidsregio en wordt bevolkingszorg steeds meer gezamenlijk ingevuld. In verband met de coronapandemie zijn veel trainingen en oefeningen niet door gegaan. Veel functionarissen hebben wel praktijkervaring opgedaan in de corona-crisisorganisatie.

7.4 Polarisatie en radicalisering

In Oost-Brabant trekken gemeenten, politie, Openbaar Ministerie, Koninklijke Marechaussee en NCTV samen op om alert te blijven op signalen van radicalisme. In ’s-Hertogenbosch hebben we tot nu toe geen individuele casuïstiek radicalisme waarvan dreiging uitgaat. Mocht er een casus zijn dan handelen we conform de regionale afspraken en de aanpak van complexe casuïstiek. Hoe de aanpak er feitelijk uit moet zien, is dan nog niet gezegd en sterk afhankelijk van de casus. In ’s-Hertogenbosch zetten we vooral in op het voorkomen of wegnemen van voedingsbodem voor radicalisme. Dat doen we door met elkaar te verbinden, in gesprek te gaan en te blijven met elkaar, nu ook digitaal. Ook inventariseren we de aanwezige kennis en expertise in onze gemeente. Zo nodig vullen we deze aan door middel van training en scholing, jaarlijks aangeboden door het Rijksopleidingsinstituut Radicalisme. Dit alles gebeurt nadrukkelijk in samenwerking met de maatschappelijk partners. De inventarisatie is bedoeld om te komen tot een dynamisch en multidisciplinair kennisnetwerk van gespecialiseerde professionals - bekwaam in het voorkomen en aanpakken van radicalisme - die stevig verankerd zijn in het geheel van professionals.

7.5 Informatieveiligheid

Zowel burgers als overheden werken veel digitaal en delen daarbij belangrijke gegevens. Ook gaat het hierbij bijna altijd om persoonsgegevens die de gemeente vaak digitaal opslaat in de applicaties die we gebruiken. Daarom is het belangrijk dat overheden zorgvuldig met deze (persoons)gegevens omgaan. Overheidssystemen moeten veilig zijn en weerstand kunnen bieden aan pogingen tot misbruik en aanvallen van binnen en buiten.

Iedere gemeente stelt haar informatiebeveiligingsbeleid vast aan de hand van het basisnormenkader Baseline Informatiebeveiliging Gemeenten (BIG). Verder moeten we als gemeente voldoen aan de AVG en de daarbij gerelateerde wetgeving. Hierdoor hebben gemeenten een grote verantwoordelijkheid: het op orde hebben van hun informatieveiligheid en het waarborgen van de privacy van haar inwoners. Het Algemeen Privacybeleid en Algemeen privacyreglement geven hier in ’s-Hertogenbosch invulling aan.

7.6 Veilige publieke taak (VPT)

Agressie en geweld tegen medewerkers met een publieke taak is erg ingrijpend voor het slachtoffer, familie en collega’s. Bovendien ondermijnt deze vorm van agressie het functioneren van de overheid.

Binnen de gemeente ’s-Hertogenbosch is een agressieprotocol aanwezig. Dit is bedoeld voor alle medewerkers van de gemeente ’s-Hertogenbosch. Het protocol geeft ruimte voor emotie, maar niet voor agressie. Het roept medewerkers op om grensoverschrijdend gedrag te benoemen en een grens te stellen. Wanneer grensoverschrijdend gedrag persoonlijk wordt, is de grens overschreden. Als het niet ophoudt, of zelfs escaleert, geeft dit protocol aan om:

- het gesprek te beëindigen door de telefoon op te hangen of weg te gaan uit een gesprek;
- de leidinggevende en/of beveiliging te alarmeren;
- het incident te melden (agressiemelding) en indien mogelijk hiervan aangifte te doen bij de politie.

In 2020 zijn er 118 incidenten VPT gemeld. Dit zijn er meer dan in 2019 (86) en 2018 (89). In 2020 was er bij één incident sprake van 11 meldingen door verschillende medewerkers. Ook waren er meer meldingen door het bureau Toezicht en handhaving openbare ruimte (THOR) dan in andere jaren door de inzet tijdens de coronapandemie (2020: 31 meldingen, 2019: 18 meldingen). Daarnaast is het aantal meldingen waarschijnlijk gestegen doordat de ARBO in 2020 meer aandacht heeft geschonken aan VPT en agressiemeldingen en ook aan de opvolging hiervan.

Medewerkers van de gemeente kunnen de agressietraining ‘omgaan met emotie en agressie’ volgen. Het leerdoel van deze agressietraining gaat verder dan ‘weten wat je moet doen als je in een lastige situatie terecht komt’. Emotioneel en agressief gedrag hebben vaak een zodanige impact op mensen dat ze niet weten wat ze moeten doen. Medewerkers worden of boos, of bang, raken geïntimideerd en weten van schrik niets meer uit te brengen. In de training ervaren deelnemers wat het stressmechanisme met hen doet en hoe ze hier controle over kunnen krijgen. De training bestaat uit een e-learning en klassikale training waar de deelnemers hun kennis in praktijk kunnen uitproberen
middels een rollenspel.

Het trainen en voorlichten van interne medewerkers en bestuur in het kader van Veilige Publieke Taak blijft een continu proces. Daarnaast maakt VPT standaard deel uit tijdens (integrale) controles.

7.7 Ambtelijke en bestuurlijke integriteit

Integriteit staat aan de basis van onze democratische rechtsstaat. Als overheid heb je een grote invloed op het leven van inwoners en inwoners zijn in grote mate afhankelijk van de overheid. Vertrouwen in die overheid is dus essentieel. Inwoners moeten erop kunnen vertrouwen dat de overheid en haar functionarissen integer handelen.

Op basis van de aanbevelingen uit een onderzoek (door een trainee) uit 2018 heeft de afdeling P&O daar verbeterpunten uit gehaald. Hieronder volgt de stand van zaken in 2020 op die punten:

- Verbeteren meldingsprotocol: meldingen worden wel opgepakt, maar omdat de regelgeving (klokkenluidersregeling) voor meldingen per 1 januari 2021 is gewijzigd ligt het voor de hand dit punt daarop te laten aansluiten.
- Meer aandacht besteden aan integriteit, de gedragscode, de HR-visie kleur bekennen 2.0, geanonimiseerde praktijkvoorbeelden, de meldingsprocedure en vertrouwenspersonen. Bijvoorbeeld via het personeelsmagazine, intranet en e-learnings: dit is opgepakt. In maart 2020 stond een week vol met activiteiten rondom integer handelen ingepland, samen met de B5-gemeenten[12] en de provincie. Vlak voor de start van deze week zijn de activiteiten geannuleerd als gevolg van de coronabeperkingen. In 2021 is de week van de integriteit, nu onder naam ‘festival van de integriteit’ opnieuw worden ingepland van 22 tot en met 26 maart. Ook is er in deze week aandacht voor de weerbaarheid van de politieke ambtsdragers.
- Rol vertrouwenspersonen herijken. We maken hierbij gebruik van zowel interne als externe vertrouwenspersonen voor ongewenste gedragingen en integriteit: er is inmiddels besloten om de vijf vertrouwenspersonen het gehele terrein, dus zowel dat van integriteit als van ongewenste gedragingen te laten bestrijken.
- Centraal registreren van meldingen en/of schendingen van integriteit: hier moeten in 2021 nog stappen worden gezet.
- Integriteit jaarlijks evalueren en vertalen in een actieplan: met de inkoop van een e-learning integriteit, die vier achtereenvolgende jaren zal worden ingezet, kunnen de ontwikkelingen en aandachtspunten beter in beeld komen. Aan de hand van de uitkomsten van de e-learning kunnen concrete acties worden uitgezet.
- Ervaringen uitwisselen en leren van elkaar (met B5): er is een regionale werkgroep samengesteld waarin medewerkers die in de diverse organisaties (onder andere B5 gemeenten, provincie en het RIEC) belast zijn met de aandachtsgebieden integer handelen en weerbaarheid periodiek ontwikkelingen met elkaar afstemmen en bespreken.

[12] B5-gemeenten: De vijf grootste gemeenten van de provincie Noord-Brabant.

Bijlage A: Tijdlijn coronapandemie

• **Week 11:**	Op maandag 9 maart roept premier Rutte Brabanders op om zoveel mogelijk thuis te blijven. Werk thuis, tenzij het echt niet anders kan. Een paar dagen later wordt heel Nederland hiertoe opgeroepen.
• **Week 12:**	Op zondag 15 maart valt de beslissing om alle scholen, eet- en drinkgelegenheden en sportclubs te sluiten.
• **Week 20:**	De basisscholen gaan weer gedeeltelijk open en er mag weer buiten gesport worden.
• **Week 23:**	Sinds 1 juni zijn de eet- en drinkgelegenheden en publiek toegankelijke locaties zoals musea, theaters en bioscopen weer gedeeltelijk open. Het OV rijdt weer de normalen dienstregeling.
• **Week 27:**	Sinds 1 juli is ook binnensporten weer mogelijk. Basisscholen gaan volledig open. Horeca en publiek toegankelijke locaties mogen meer bezoekers ontvangen. In het OV mogen alle zitplaatsen gebruikt worden. Discotheken, nachtclubs en vergelijkbare dansgelegenheden blijven gesloten.
• **Week 34:**	Maatregelen aangescherpt in privésfeer: ontvang max. 6 gasten thuis.
• **Week 40:**	Gedeeltelijke lockdown: o.a. ontvang max. 3 gasten thuis. Eet- en drinkgelegenheden sluiten om 22.00 uur. Sportkantines zijn gesloten, sportwedstrijden vinden plaats zonder publiek. Dringend advies tot dragen van mondkapjes.
• **Week 42:**	Maatregelen aangescherpt. Sluiting eet- en drinkgelegenheden (uitgezonderd afhaal/bezorgen). Geen verkoop van alcohol en softdrugs tussen 20.00 uur en 7.00 uur. Koopavonden duren tot uiterlijk 20.00 uur (uitgezonderd levensmiddelenbranche).
• **Week 45:**	Tijdelijke verzwaring van gedeeltelijke lockdown: o.a. ontvang max. 2 gasten thuis. Binnen en buiten bestaat een groep uit maximaal 2 personen van verschillende huishoudens. Alle publiek toegankelijke locaties zijn gesloten. Beperkingen bij sporten vanaf 18 jaar: geen groepslessen en douches en kleedkamers zijn gesloten. Vermijd niet-noodzakelijke reizen.
• **Week 46:**	Aankondiging vuurwerkverbod tijdens de komende jaarwisseling.
• **Week 47:**	Terug naar gedeeltelijke lockdown: o.a. ontvang max. 3 gasten thuis. Publiek toegankelijke locaties mogen weer open. Sporten in groepslessen is weer toegestaan. Evenementen blijven verboden en eet- en drinkgelegenheden gesloten.
• **Week 49:**	Sinds 1 december is het dragen van een mondkapje verplicht in alle openbare en overdekte ruimten, in het onderwijs, het openbaar vervoer en bij contactberoepen.
• **Week 51:**	Vanaf 15 december gaat een harde lockdown in. Ontvang max. 2 gasten (behalve met kerst 3 gasten). Sluiting van alle niet-essentiële winkels, (niet medische) contactberoepen, publiek toegankelijke locaties, sportscholen. Vanaf 16 december sluiting basis- en middelbare scholen.

Bijlage B: Doelstellingen IVP en Begroting

In het Integraal Veiligheidsplan (IVP) en de Begroting zijn doelstellingen opgenomen ten aanzien van veiligheidsgevoelens, overlast en criminaliteit. Hieronder wordt per doelstelling aangegeven uit welk veiligheidsplan deze afkomstig is. Bij de doelstellingen staat ook vermeld uit welke bron de gegevens afkomstig zijn: politie (P) of de tweejaarlijkse vragenlijst Leefbaarheid & Veiligheid (L&V). In de voortgangsrapportage veiligheid komen alleen de doelstellingen met betrekking tot politiecijfers aan bod.

	Bron	IVP	Begroting
In 2022 zijn er max. 60 misdrijven per 1.000 inwoners	P	v	
In 2022 is het rapportcijfer voor de veiligheid in de buurt min. een 7,3	L&V	v	v
In 2022 ervaart max. 4% van de inwoners *vaak* overlast van buurtbewoners	L&V	v	
In 2022 zijn er max. 4 incidenten van overlast door personen met verward gedrag per 1.000 inwoners	P	v	
In 2022 zijn er max. 6,0 woninginbraken per 1.000 woningen	P	v	
In 2022 zijn er max. 6,5 diefstallen uit/vanaf auto's per 1.000 inwoners	P	v	v
In 2022 zijn er max. 1,3 diefstallen van motorvoertuigen per 1.000 inwoners	P		v
In 2022 is het gemeentelijke rapportcijfer voor de veiligheid in de buurt min. een 7,3	L&V	v	v
In 2022 hebben alle buurten een rapportcijfer van min. 6,0 voor de veiligheid in de buurt	L&V	v	
In 2022 vindt max. 9% van de inwoners dat er *veel* criminaliteit plaatsvindt in hun buurt	L&V		v
In 2022 voelt max. 2% van de inwoners zich *vaak* onveilig rondom uitgaansgelegenheden	L&V	v	v
In 2022 ervaart max. 2% van de inwoners *vaak* overlast van horecagelegenheden in de buurt	L&V	v	v
In 2022 zijn er max. 4,8 incidenten van overlast jeugd per 1.000 inwoners	P	v	v
In 2022 ervaart max. 4,5% *vaak* overlast van groepen jongeren de buurt	L&V	v	v
In 2022 voelt max. 5% van de inwoners zich *vaak* onveilig op plekken waar groepen jongeren rondhangen	L&V		v

Bijlage C: Toelichting politiecijfers

De politiegegevens zijn afkomstig uit de Basisvoorziening Handhaving (BVH). Bij het presenteren van de cijfers maken we onderscheid tussen misdrijven (strafbare feiten) en incidenten (niet strafbare feiten, bijvoorbeeld meldingen van overlast). De politiecijfers worden uitgedrukt in het aantal misdrijven/incidenten per 1.000 inwoners. Uitzondering hierop zijn de ‘inbraak/diefstal woning’ en ‘inbraak/diefstal in schuur/ garage e.d.’; deze worden uitgedrukt in het aantal misdrijven per 1.000 woningen (bewoonde adressen).

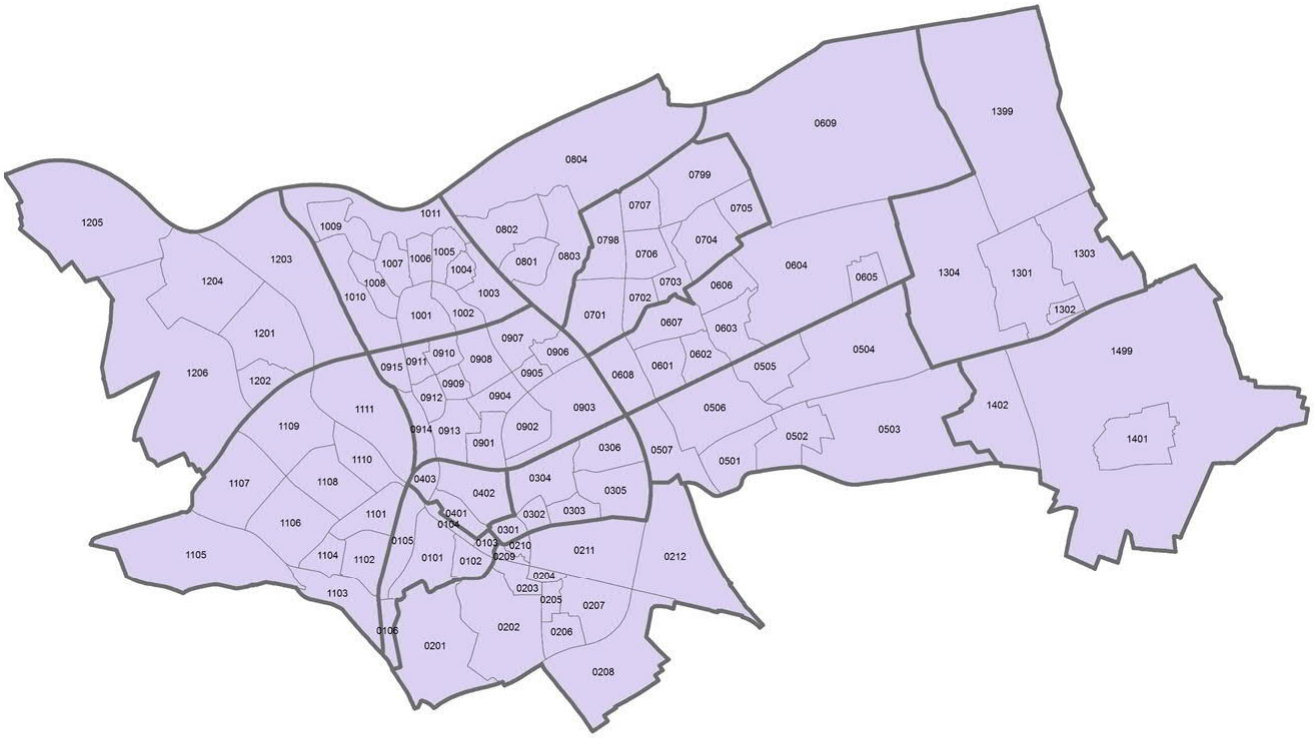
De gegevens gaan alleen over het aantal *geregistreerde* misdrijven en incidenten. Echter, niet alle misdrijven en incidenten zijn bij de politie bekend, bijvoorbeeld omdat deze niet gemeld worden. Dit geldt met name voor kleinere vergrijpen en overlastsituaties, zoals fietsendiefstal en jongerenoverlast. De cijfers geven echter wel een beeld van wat er speelt. Vooral in combinatie met enquêtegegevens kunnen we een goed beeld schetsen van wat er speelt in wijken, dorpen en buurten.

Het is niet altijd eenduidig hoe een misdrijf of incident door de politie wordt weggeschreven. Dit wordt onder andere beïnvloedt door de interpretatie van een misdrijf of incident door een agent. Dit is bijvoorbeeld het geval bij ‘overlast door verward/overspannen persoon’, ‘overlast zwervers’ en ‘overlast i.v.m. alcohol/drugs’.

We presenteren de politiegegevens voor wijken en buurten met minimaal 500 inwoners of minimaal 250 huishoudens. De buurten met minder inwoners/huishoudens noemen we alleen wanneer er sprake is van een opvallend hoog aantal misdrijven/incidenten.

In de buurt Orthenpoort ligt het politiebureau. Op dit adres worden regelmatig misdrijven/incidenten geregistreerd, die ergens anders hebben plaatsgevonden, zoals bedreiging, mishandeling en vernieling. Hierdoor kan er sprake zijn van een vertekend beeld over de veiligheid in de buurt.

Bijlage D: Overzichtskaart wijken en buurten

01 BINNENSTAD	0101 Binnenstad centrum	06 ROSMALEN NOORD	0601 't Ven	10 MAASPOORT	1001 Italiaanse buurt
	0102 Binnenstad oost		0602 Rosmalen centrum		1002 Maasdal
	0103 De Hofstad		0603 Hondsberg		1003 Abdijenbuurt
	0104 Binnenstad noord		0604 Kruisstraat		1004 Lokeren
	0105 Het Zand		0605 Bedrijven Kruisstraat		1005 Maasstroom
	0106 Vughterpoort		0606 De Overlaet oost		1006 Staatsliedenbuurt
			0607 De Overlaet west		1007 Het Zilverpark
02 ZUIDOOST	0201 Het Bossche Broek		0608 A2 zone Rosmalen N		1008 Maasvallei
	0202 Zuid		0609 Rosmalense Polder		1009 Maasoever
	0203 Bazeldonk				1010 Bedrijven Maaspoort
	0204 Bedrijven Zuid	07 DE GROOTE WIELEN	0701 Brabantpoort		1011 Oud Empel
	0205 Gestelse Buurt		0702 De Groote Vliet		
	0206 Pettelaarspark		0703 Vlietdijk	11 WEST	1101 Boschveld
	0207 De Meerendonk		0704 Broekland		1102 Paleiskwartier
	0208 Kloosterstraat		0705 De Watertuinen		1103 Willemspoort
	0209 De Bossche Pad		0706 De Hoven		1104 Deuteren
	0210 Grevelingen		0707 De Lanen		1105 De Moerputten
	0211 Aawijk zuid		0798 Overig landelijk gebied De Groote Wielen		1106 De Schutskamp
	0212 Bedrijvenpark De Brand		0799 Landelijk gebied De Groote Wielen		1107 De Kruiskamp
					1108 De Rietvelden oost
03 GRAAFSEPOORT	0301 Hinthamerpoort	08 EMPEL	0801 Kom Empel		1109 De Rietvelden west
	0302 Graafsebuurt zuid		0802 Maasakker		1110 Veemarktkwartier
	0303 Aawijk noord		0803 Empel oost		1111 Ertveld
	0304 Graafsebuurt noord		0804 De Koornwaard		
	0305 Hintham zuid			12 ENGELEN	1201 Kom Engelen
	0306 Hintham noord	09 NOORD	0901 De Buitenpepers		1202 De Vutter
			0902 De Herven		1203 Henriëttewaard
04 MUNTEL/VLIERT	0401 De Muntel		0903 Bedrijven De Herven		1204 De Haverleij
	0402 De Vliert		0904 De Slagen		1205 Bokhoven
	0403 Orthenpoort		0905 De Haren		1206 Engelermeer
			0906 De Reit		
05 ROSMALEN ZUID	0501 Maliskamp west		0907 De Donk	13 NULAND	1301 Kom Nuland
	0502 Maliskamp oost		0908 De Rompert		1302 Bedrijventerrein Nuland
	0503 Het Vinkel		0909 De Hambaken		1303 De Lage Kant
	0504 Binckhorst		0910 Sprookjesbuurt		1304 Heeseind
	0505 Sparrenburg		0911 Muziekinstrumentenbuurt		1399 landelijk gebied Nuland
	0506 Molenhoek		0912 Edelstenenbuurt		
	0507 A2 zone Rosmalen Z		0913 Orthen	14 VINKEL	1401 Kom Vinkel
			0914 Orthen west		1402 Vinkeloord
			0915 Bedriiven Noord		1499 Landelijk gebied Vinkel